

ДАБОАР

ЕПАРХИЈА ДАБРОБОСАНСКА
БИЛТЕН МАНАСТИРА УСПЕЊА ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ У ДОБРУНУ

МИР

Мир није ништа друго до расположење испуњено љубављу према ближњима (Григорије Ниски).

Мир је избављење од страсти, које се не може наћи без сарадње Духа Светога (Марко Подвижник).

Неки брат запиташа аву Пимена Великог: „Шта да чиним: ћутим у својој ћелији, али не могу да стекнем спокојство?“

Старац му одговори: „Не укоравај никога, не осуђуј, не оговарај никога, и Бог ће ти дати душевни мир“.

Стегни мир у себи и с тобом ће бити у миру и небо и земља (ава Исак Сирин).

СЛУЖБЕНИ ДЕО

КАНОНСКЕ ПОСЈЕТЕ И СЛУЖЕЊА ЊЕГОВОГ ВИСОКОПРЕОСВЕШТЕНСТВА МИТРОПОЛИТА ДАБРОБОСАНСКОГ ГОСПОДИНА НИКОЛАЈА

Јануар:

6. Бадњи дан – вечерње у Соколцу и налагање бадњака
7. Пале – Света литургија на Божић
8. Други дан Божића – Света литургија у Старој православној цркви у Сарајеву
9. Света литургија трећи дан Божића на Палама
14. Српска нова година – у Мокром Света литургија
18. Крстовдан, велико освећење воде у Соколцу
19. Богојављење, Света литургија у Капиновику и велико освећење воде
20. Свети Јован Крститељ – Света литургија на Соколцу
21. Которац – Света литургија
27. Савиндан – Соколац, Света литургија
28. Света литургија у болничкој капели у Касиндолу
29. У Блажују – састанак са свештеницима Архиепископског намесништва сарајевског

Фебруар:

4. у Рељеву – Света литургија и парастос
11. Хаџићи – Света литургија и парастос
12. Илијаш – Света литургија и парастос
15. Грбавица – Света литургија и парастос
20. Братски састанак са свештеницима на Грбавици

Март:

1. Служена Света литургија Пређеосвећених дарова у Соколцу
2. Србиње – Света литургија Пређеосвећених дарова у капели Духовне Академије исповијест и причешће студената
3. Света литургија у Вишеграду
8. Манастир Велуће – Света литургија Пређеосвећених дарова
10. Света литургија у Рогатици
24. Света литургија у Рудом и рукоположење Јакона Новице Ђебића у чин презвитера
30. Света литургија у Србињу

Април:

3. Света литургија Пређеосвећених дарова и исповијест и причешће свештеника Епархије у Вишеграду
5. Света литургија Пређеосвећених дарова у манастиру Добруну
7. Чајнич – Света литургија
11. Јутрење са читањем Страсних Јеванђеља на Палама
12. Соколац – вечерње са изношењем Плаштанице
14. Васкрс – у Сарајеву Света литургија у Старој православној цркви
15. Други дан Васкрса – у Зеници освећење живописа и Света литургија после подне канонска посјета Травнику и Турбету
16. Трећи дан Васкрса – Блажуј Света литургија у храму Светог Саве
21. Томина недеља – Света литургија у манастиру Добрун
28. У Вишеграду Света литургија

Мај:

5. Пале, Света литургија
10. Учествовао у свечаној литији преноса моштију Светог Василија Острошког од Требиња у манастир Тврдош
11. Манастир Тврдош, Херцеговина – Света литургија
12. Србиње – Света литургија и Слава Академије
19. Косовска Митровица – Света литургија поводом стогодишњице храма Светог Саве
22. Света литургија у храму Светог Николе у Србињу и Крсна слава општине
23. Вознесење Господње – Света литургија у Вардишту
26. Код Даља у Барањи – Света литургија
29. Света литургија у цркви Светог Ахилија у Ариљу

Сачинио Момир Васиљевић,
ѿројонамесник

МАНАСТИР ДОБРУН

Манастирску цркву Благовештења (сада Успења Пресвете Богородице) основали су жупан Прибил и његови синови Стефан и Петар. Овај потоњи је 1383. године, као монах Јован, сазидао и живописну припрату. Црква је три пута страдала. Прво рушење је већ 1393. год., када су Турци први пут провалили у Босну. Обновилу је деспот Стефан Лазаревић и кнегиња Милица. Црква је опустјела у времену између 18. и 19. вијека. Године 1884. је до темеља разрушена. Поручене су спољна припрата и ризница. Послије тога сазидао је звоник на западној страни, а на фасадама израђене лезне и аркатурница. У другом свјетском рату је скоро сасвим разрушена (20. 1. 1945. год.). Накнадно је обновљена (већ 1946.) и сачувано је нешто фресака.

Архитектонски посматрана, првобитна црква је била скромна и једноставна. Имала је основу у облику једнообразне засведене базилике, без кубета. За грађење је употребљен тесани камен пешчар, а једино судовратнице и прагови били од једне врсте црвенкастог мермера. Велику вриједност имале су фреске. Најзначајнији су историјски портрети, којих је, за овако малу грађевину, био импозантан број (осам). Поред жупана Прибила и његових синова Стефана и Петра, наслијани су били још манастирски тумач Јефросим и један протовестијар. У науди је остало неријешено да ли су владар и владарка са својим малим сином, који су сигнирани као Стефан и Јелена, представљали краља Твртка I, краља Душана или кнеза Лазара са породицом. Нарочит интерес је изазвала слика Светог Петра Призренског, датог у бисти у медаљону.

Црква је била опкољена зидом високим два метра и дебелим 60 цм. На сјеверној страни изнад цркве налази се у стијени уклесана људска фигура која једном руком показује испред себе, а другом изнад себе. По народном вјеровању руке показују мјеста гдје је склоњено благо. У стијенама више цркве има пећина која је зазидана и у којој су живјели монаси – испосници.

МИР – УСЛОВ ЗА ЖИВОТ И СРЕЋУ

„Благо онима који мир граде,
јер ће се синови Божји називати“

Мат. 5, 9

Никада жеђ за миром и чежња за миром нису били тако дубоко интимни, тако снажни, тако моћни, тако незадрживи и свеопшти, као сада. Увек се је увиђало да је мир велико благо, да је он услов за срећу. „Благо мира – каже блажени Августин – је толико велико, да се између земаљских и смртних ствари не може наћи ништа, што би звучало милије и драже за нас, ништа, што бисмо сматрали бољим“. Због тога је „сладак сам по себи и свима је драг“. „Мир је мати свих блага – пише свети Јован Златоуст, – он је темељ сваке радости и извор сваког успеха“. Мир значи процват и пуноћу живота, слободу и благостање народа, развој и напредак културе, радост и срећу свима људима.

На каквим основама може да буде изграђен мир и у каквим условима може бити сигуран?

Свакоме је јасно да је рат резултат зла, које извире из људске природе и отуда трује својим неправдама и бедама све сфере живота. Када би се сви људи одушевљавали и руководили у животу правдом и љубављу, не би постојали никакви разлози и поводи за неспоразуме, неразумевања, спорове и конфликте међу народима, а уједно с тим и никакви ратови. Где царују правда и љубав, тамо оружја постају некорисна и излишна. Због тога се најефикаснија борба против рата уопште и најконструктивнија акција за овековечавање мира могу да воде кроз морални преображај и преваспитавање свих људи. Грешне наклоности, порочна стремљења и зле намере треба да буду искорењене из човекове душе. Човеково срце треба да буде очишћено од свакога греха и сваке неправде, јер изнутра, „од срца излазе зле мисли, убиства,

прељубе, блуд, крађе, лажна сведочанства, хуле“ (Мат. 15, 19; срв. Марк. 7, 21-23) и ратови. Зло треба да буде посечено у самом корену и онда ће само по себи ишчезнути његове последице, међу којима је рат најстрашнији.

Пред нама као верној деци наше народне Цркве искрсавају конкретни задаци да се непрестано испуњујемо Христовом љубављу и Христовим миром да бисмо свуда унаоколо могли да зрачимо благотворним зрацима. Тада ћемо укључити своје моћи и манифестовати своје стваралаштво у великом делу за очување и јачање светског мира, да би живот могао да цвета у изобиљу и да пролази у радости и срећи. Зашто и поред толико приче о миру, и поред толико „мироствораца“ толико моћних и великих, и поред толико „решења за мир“, мира ипак нема?

„Мир о коме говори свет је безусловна капитулација свега доброг, светог и великог, диктатура ускогрудости, осредњости и млакост. То је брисање личности појединца и народа, море лицемерства, равнодушности према истини и издајство свега што је свето. На крају, мир коме људи теже је не само мир оружја, но и мир савести. Они хоће да помире добро са злим, правду са неправдом, врлину са грехом, истину са лажи, да би задобили лажни мир савести“ (А. Каломирос).

„Људе ће убити мир њихов, а безумне ће погубити срећа њихова“. (Приче Сол. 1, 32). Зар мир убија? Да, мир безбожан убија. Зар срећа може

погубити? Да, срећа мимо Бога и насупрот закона Божјег може погубити. Људи су они који траже такав мир, и безумни они који трче за таквом срећом. Мир лудих је мир телесни, и срећа безумних је пировање телесно. Људи и безумни. Такви су сви они, који покушавају, да створе спољашњи мир у свету без мира унутрашњег, и да створе спољашњу срећу људи, без среће унутрашње. Хришћанска вера једина све што зида, зида с темеља, а темељ је Христос, тврда и неразорива стена, Тако и мир и срећу људи, хришћанска вера заснива на Христу. На Христу Господу заснива се унутрашњи, благи и радостан мир, а на овоме миру заснива се спољашњи мир. Исто тако права и трајна срећа.

Долазе многи, и нуде нам мир, а звецкају оружјем. Нуде нам мир а сами га немају. Једини који може донети и дати мир јесте Христос. Зато га пророк назива кнезом мира (Иса. 9, 6), а Апостол Павле каже: „Јер је Он мир наш...“ (Еф. 2, 14).

Ни благодат ни мир нису дарови земље него дарови неба. Те дарове Бог дарује онима који се труде да умноже своје познање о Њему. Познавањем Бога умножава се благодат и мир. Познавањем пак створења мимо Бога, као отечене од Бога, или насупрот Бога, умножава се јад и немир. То је Апостол искусио лично, и своје драгоцено искуство предаје другима: „Благодат и мир да вам се умножи познавањем Бога и Христа Исуса Господа нашег“ (II Петр. 1, 2).

Борите се зато, Хришћани, против „мира“ који вам доноси они који у Бога Живога не верују, који Оваплоћење Христово не признају и који хуле на Духа Светога свим својим делима. Такве Апостол Јован назива – антихристима.

Приредио М. Радуловић

А Исус им рече опет: Мир вам!
Као што је Отац послао мене, и ја шаљем вас.

И ово рекавши, дуну и рече им:
Примите Дух Свети.

(Јов. 20, 21-22)

СТРАДАЊЕ СВЕТОГ МУЧЕНИКА НЕОФИТА

У Никеји, граду Витиније,* живљахше човек, по имену Теодор са својом супругом Флорентијом. Они беху хришћани, који се Бога боје и заповести Његове побожно држе. Они добише сина, коме надахнуше име Неофит. Пошто га просветише светим крштењем, они га васпитаваху хришћански. А када поодрасте телом и разумом, и беше му скоро десет година, и он се стаде учити књизи, усели се у њега благодат Божија, која из уста деце чини себи хвалу. Јер Дух Свети дише где хоће. И дете постаде чудотворац.

Неофит је имао обичај да, када су их из школе пуштали кућама, води својој кући своје сиромашне школске другове, и тамо им подели свој ручак. А сам би остајао гладан. И док су његови другови јели, он би одлазио к источним вратима, прстом би нацртао крст на њима, и ту би се молио и клањао Христу Богу који је ради нас био распет на крсту. А пошто би се његови сиромашни школски другови најели, долазили су к њему и загицали га где се моли крај источних врата. А ту у зиду беше један камен, у који блажени Неофит ударајући руком извођаше воду као из извора, да пију његови школски другови. И они пијаху. А свето дете чињаше ово сваки дан, хранећи своје вршњаке својим ручком, и појећи их водом, на чудесан начин из камена извођеном. И забрањиваше својим друговима да никоме не причају о томе. И они заиста никоме не говораху о томе. И читаву годину дана нико не знађаше за то његово чудотворство, ни родитељи његови, само она сиромашна деца. А у току друге године, мајци његовој Флорентији, која беше веома богољубива, би од Бога откривено у сну, да син њихов изводи воду из камена као Мојсије. И поји жедну децу. Она пак уставши, мољаше се Богу да јој на очигледнији начин покаже то о сину њеном. И гле с небеских висина долете бео голуб блистајући неисказаном светлосту, стаде на Неофитову постељу, и проговори му човечјим гласом: Послан сам од Спаситеља да постељу твоју сачувам непорочном. Чувши то, мајка паде мртва од великог страха.

Одмах се по целом граду Никеји пронесе глас да је Флорентија, жена Теодорова, умрла напрасно. И слеже се у њихову кућу много света, људи и жена, суседа и познаника, и чуђаху се шта јој се то десило те је напрасно умрла. А муж њен Теодор беше у то време на њиви. Одмах послаше по њега и известише га да му је супруга напрасно умрла. Он од жалости раздра одело на себи, и похита дому свом ридајући. На капији га сrete Неофит, и рече: Зашто тугујеш оче? Мајка моја није умрла, већ чврсто заспала. – И ушавши са оцем, узе мајку за руку, говорећи: Устани, мајко моја, слатко си заспала. – А она, уставши као од сна, загрли чедо своје, и с љубављу га љубљаше. Када то видеше присутни људи, прославише Бога. А Флорентија исприча мужу своме све по реду, и оно што виде у сну, и оно што виде на јави. И тада се дознаде за оно чудо, да је Неофит из камена воду изводио. И сви беху веома задивљени. А многи од присутних јелина дивљаху се чудотворној благодати Божијој у чистом и непорочном детету Неофиту, и вероваше у Господа нашег Исуса Христа.

А голуб онај стално се појављиваше крај постеље светог детета, и говораше човечјим језиком. Једном рече Неофиту: Неофите, напусти дом свој, и хајде за мном! – И божанствено дете устаде, загрли своје родитеље, и оде за голубом. И голуб га одведе у гору Олимпијску,** и у једној урвини улете у пећину. Ушавши за голубом у пећину, свето дете нађе у њој великог лава, и рече му: Иди ти одавде, и нађи себи другу пећину, а мени Господ нареди да овде живим. – Чувши то, лав му језиком полиза прах са ногу, и оде. И живљаше свети у тој лавовској пећини, храћен Анђелом. А после годину дана Бог му нареди да опет иде у град Никеју код својих родитеља, који беху на самрти. Он оде, даде им последњи целив, и одасла их Богу. Имање пак што беше остало иза њих, раздаде сиромасима, па се поново врати у гору Олимпијску у своје обиталиште, и би тамо док не напуни петнаест година од рођења, непрестано као анђео славећи Бога, а храну добијаше из руку анђелских.

У то време цароваху на Истоку и Западу Диоклецијан и Максимијан*** мучитељи. А у Витинији намесник беше Декије и са њим Уар. И настаде гоњење на Цркву Христову по целој васељени од безбожних идолопоклоника. А кад Декије дође у Никеју, биров објави да се сви грађани Никеје и околине саберу ради приношења жртава боговима. И би одређен дан за то погано славље. Тих дана беху и цареви у Витинијској покрајини, па дођоше у Никеју. И када настаде демонски празник, и народ сав приношаше жртве идолима, тада Анђели Божији узеше светог Неофита са Олимпијске горе и поставише наред трга никејског. Лице је његово блистало, као некада Мојсијево. И светитељ повика громко: Обретох се међу онима који ме не траже, и показах се онима који не питају за ме, да изобличим заблуду и обману безбожне вере. – А народ, и са њим намесник Декије, зачудише се када угледаше светла младића где се изненада појави, и стаде усред њих, и громко проговори. И они се питаху: Ко је, и откуда је? И грађани одмах распознаше да је то Неофит син Теодора и Флорентије. Намесник Декије нареди Неофиту да заједно с њима принесе жртве њиховим боговима. А светитељ, отворивши јуначка уста своја, стаде му говорити: Безакониче и крвопијо, шта радиш, гурајући толике душе људске у погибао? Не знаш ли да ћеш за све ове, које проводиш те приносе демонске жртве, бити страшно истјазаван, и мучити се вечито у гејени огњеној?

Ово изобличење разјари намесника Декија, и он нареди да светог младића свуку, за руке обесе о дрво, и што јаче бију воловским жилама, па онда скину, и гурну у оцат помешан са сољу. А светитељ то мушки трпљаше, и громко говораше присутном народу: Људи, ослепљени безбожјем и опседнути незнањем, покајте се и избавите од те таме, и приступите Истинитој Светлости – Христу Богу, и просветите се светим крштењем, да бисте добили вечни живот. – А намесник, слушајући такве речи светог младића, још се више разјари, и нареди да га опет обесе о дрво и железом му стружу груди. Мучен

* Витинија - северозападна област Мале Азије. Никеја - сада Испик - у старини богат и напредан град, сада бедан и малени градић. У Никеји су одржани Први и Седми Васељенски Сабор.

** Олимп - гора у Малој Азији, на граници између Фригије и Витиније.

*** Диоклецијан - римски цар, царовао у источној половини царевине, Максимијан - у западној половини од 284 до 305 године.

тако, свети Неофит не говораше ништа до ово: Сине Божји, помилуј ме!

Тада светом Неофиту приступи један од саветника намесникових и рече: Што лудујеш, Неофите, те се противиш царској наредби? Обећај да ћеш принети жртве боговима, и одмах ћеш бити ослобођен тих страшних мука? – Светитељ му одговори: Ја Богу небескоме приносим жртву хвале, а мртвим идолима и у њима живелим демонима нећу се поклонити. – И нареди намесник да му на смену све јаче и јаче стружу тело. И слуге немилосрдно стругаху тело, смењујући се, и виђаху се кости голе. А светитељ, крепљен Богом у тим мукама, певаше: Ако пођем посред сени смрти, нећу се бојати зла, јер си ти са мношвом Господе! (Пс. 22, 1). – Видевши да ништа не помаже, намесник нареди те престадоше да га муче и скидоше га с дрвета. И тепаше га намесник, говорећи: Видећи младост твоју, и штедећи здравље твоје, ја те више мучити нећу. Саветујем ти да се поклатиш боговима нашим, и одмах ће ти цареви послати најмудрије лекаре, који ће те брзо излечити од тих рана. – Мученик одговори: Ја имам лекара – Господа мог Исуса Христа, за кога трпим, и на кога се надам. – И нареди намесник да га окована затворе у тамницу.

Сутрадан отиде намесник у царски дворца, и обавести царева о Неофиту. И рече им: Јуче сам једног младића хришћанина оковао, и ставио на муке, јер неће да се поклати боговима. А он и не хаје за муке, већ непрестано призива Христа свога. – Цареви наредише да се младић жив спали. И не само он, него и сви који исповедају Христа. И оде из дворца намесник Декије, а с њим и старешина Уар. И дошавши на место, звано Херкулово Вежбалиште,* оставише царске ликове, па нареди Декије да му из тамнице доведу младог Неофита. Када га доведоше, рече намесник светитељу: Неофите, приступи и принеси жртву богу Херкулу, и бићеш драг свима боговима, и мио царевима и нама. – А светитељ одговори: Ја се молим Богу моме Исусу Христу, да Њему постанем драг и мио. – Нареди мучитељ да се силно ужеже пећ, да би сажегао светог Неофита. И вргоше светитеља у пећ, па затворише врата од пећи на три дана и три ноћи, да ни од костију мученикових не би остало ни трага. А свети мученик Неофит, усред огња хлађен божанском росом као у неком одморишту

весело певаше: Господ је пастир мој, и ништа ми неће недостајати. На зеленој паши пасе ме; тамо ме настани (Пс. 22, 1-2). И остаде потпуно читав, као и Три Младића некада у вавилонској пећи.

После три дана дођоше мучитељево слуге да отворе пећ и избаце пепео, јер су сматрали да је мученик потпуно сагорео и пећ се угасила. А када отворише врата, неочекивано сукну из пећи велики пламен, и опали многе идолопоклонике који се беху слегли тамо, те једва ко остаде чи-

тав. А светитељ громко повика: Благословен си, Господе Боже мој, који ме чуваш читава и неповређена у мукама, и избављаш од лукавства мучитељева, и који си ми огањ у росу претворио, и пламеном опалио оне који заслужују неугасиви огањ. Молим те, дакле, Господару, немој посрамити слугу свога никако, док помоћу твојом не завршим подвиг свој. – И изиђе светитељ из пећи читав, нимало неповређен од огња. И ухватише га слуге који остадоше неопалени од огња, и одведоше га намеснику. А он, и идолопоклонци који беху с њим, дивљаху се таквом чуду, и приписиваху га бедници врацбинама, ма да сами беху у власти демонских врацбина. Јер их злоба беше ослепила, те не могу познати силу Христову.

После тога паде одлука да светитеља баце зверовима. И спремише гледалиште,

у средини побише колац, и нага светитеља привезаше за њега. Тада пустише медведа на њега. Медвед јурну на светитеља, али, кад му се приближи, стаде, погледа га, и тог часа се поврати на своје место. Томе се зачуди намесник и сви који беху дошли у гледалиште. Онда пустише медведицу ве-ома опаку, коју су само два пута годишње пуштали у гледалиште, јер беше врло зла, и многе беше растргла. Она притрча, паде крај светитељевих ногу, указујући поштовање Божјем угоднику, па се врати на своје место. Док се то у гледалишту одиграло, дођоше к намеснику неки пастири и јавише му да су довели једног огромног и свирепог лава, кога су пре пет дана били ухватили у пустињи, и за све то време нису му дали ништа да једе. Намесник се обрадова томе, и нареди да лав уведу у гледалиште, где свети мученик стајаше привезан наг за колац. Уведоше лав, коме се сви зачудише, јер беше огроман и врло бесан. И кад га пустише на светитеља, он полете, али дошавши до њега, погледа га и стаде, па саже главу, и лијући силне сузе, лизаше ноге светитељу. А то беше онај лав што га свети Неофит затече у пећини на Олимпијској гори, и одасла на друго место, а сам се усли у његову пећину. Светитељ га познаде, и нареди му да се врати у своје прво обиталиште на Олимпу, које беше њему уступио. И запрети му да никада људе не напада. Лав се поклати мученику, и пође из гледалишта ричући страшно, сломи врата од гледалишта, и пројури кроз народ. Сви се препадоме и стадоше бежати, бојећи се опаког лава. Али он никоме ништа не учини, и оде у пустињу на своје првобитно место, као што му светитељ нареди.

А мучитељ, престрављен и ужаснут, не знајући више шта да ради, заповеди да убију мученика. Ту стајаше један зверолик и свиреп варварин са копљем у руци. Он полете на светитеља, зари му копље у груди, и прободе га скроз. И тако свети мученик Неофит, заклан као јагње, предаде душу своју у руке Господа свог, у двадесет први дан месеца јануара.** А беше му тада петнаест година и четири месеца од рођења. Сада пак, наследивши бесконачни живот, слави извор живота – Христа Бога, славењог са Оцем и Светим Духом вавек.

*Из Житија Светих за јануар
од оца Јустина Појовића*

* Херкул - херој старогрчких предања, који је, по веровању старих Грка, поседовао натприродну силу и оличавао у себи физичку силу човека: доцније обожаван од њих као један од најомиљенијих богова. Као оваплоћење физичке снаге, Херкул се сматрао покровитељем свих гимнастичких вежби. По свима „Херкуловим вежбалиштима“ били су истакнути Херкулови кипови.

** Свети Неофит мученички пострада за Диоклецијанова гоњења између 303. и 305. године.

АНЂЕЛИ

Кад човек поверује у Господа и почне да се труди и живи по вољи Божјој, Бог му даје анђела да га чува и упућује на пут добра. Он остаје уз човека, докле га човек не отера својим злим делима. Јер као што пчелу одгоним и голубе смрад, тако и чувара нашег живота анђела удаљава многоплачевни и смрдљиви грех (Василије Велики).

Док човек не падне у грех, он је под заштитом свога анђела чувара, и сатана не може да му нашкоди. А кад падне у грех, анђеоло га напушта, и он пада под власт злих духова – демона. Отада анђеоло чувар нема више власти над њим, док се не покаје. Јер је Бог створио човека слободним, и човек је властан да сам изабере добро или зло. Бог над њим не врши насиље, то јест не принуђава га силом да чини добро, нити га спречава да чини зло. (Ово је анђеоло неког грешника открио у духовној визији блаженом Нифонту, епископу града Констанције, на Кипру, у IV веку. – Житије светог Нифонта 23. децембра).

Када затвориш врата стана свог и останеш сам, знај да је с тобом одређенти од Бога анђеоло. Он не дрема и пошто је с тобом, он све види. Њега није могуће обманути и тама не може да сакрије од њега (Антоније Велики).

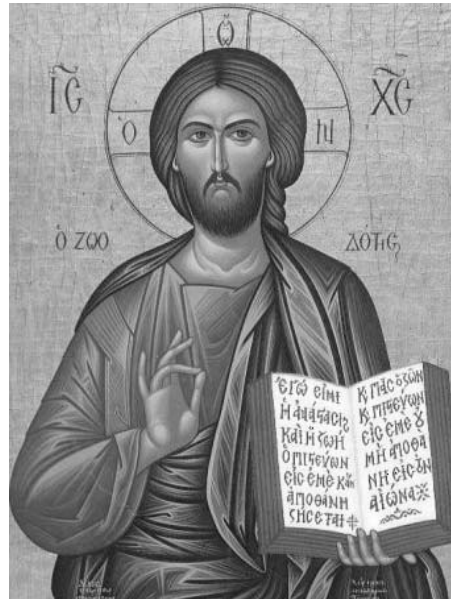
Анђели, као слуге љубави и мира, радују се нашем покајању и напредовању у добрим делима (добродетелима), због чега се старају да нас испуне мислима и помажу у сваком добру.

Подвижницима у пустињама прилазили су анђели и, као слуге једног истог Господара, понекад заједно ратујући, пребивали са онима који су у току целог живота волели пустињу и из љубави према Богу имали станишта своја у планинама, пећинама и неприступачним местима. И пошто су они напустили земаљско, заволели небеско и постали подражаваоци анђела, то и сами свети анђели нису због тога скривали од њих свој лик, испуњавали су сваку њихову богоугодну жељу, јављајући им се повремено, учећи их како треба да живе, а понекад објашњавали им што нису разумевали. Понекад су их сами светитељи питали о ономе што је требало. Понекад су анђели упућивали на прави пут оне који су застрањивали. Понекад су избављали оне који су упадали у искушења. Понекад, у изненадној невољи и

опасности, избављали их, на пример, од змије, или од пада стене, или од стреле, или од баченог камена. Понекад, кад је враг јавно нападао на светитеље, јављали су се на видљив начин, и говорили да су им послани у помоћ, уливали им смелост, храбрости и утеху. А у друго време вршили кроз њих исцељења, а понекад исцељивали саме светитеље, који су од чега било патили. Понекад су њиховим телима, изнемоглим од поста и уздржања, додиром

руке или речима пружали натприродну силу и укрепљивали их. Понекад су им приносили храну, па чак и воће или нека друга јела са хлебом. Некима од њих објављивали су време, а некима и начин њихове смрти. Треба ли још набрајати чиме се доказује љубав светих анђела према нама и њихово свемогуће старање о праведницима? Они промишљају о нама, као старија браћа о млађима (Исак Сириј).

СВЕТО ПИСМО

Молитва пре читања Светог Писма

Господе, Оче наш небески, молим Те да ми помогнеш да разумем шта желиш да ми кажеш кроз Своју Свету Реч данас и да ми осветлиш Твојим Светим Духом Твоје идеје, намере и жеље мени упућене. Благослови Господе Реч Твоју коју ћу читати и мене кроз њу.

Молитва после читања Светог Писма

Господе Исусе Христе, Учитељу мудрости, молим Ти се, отвори очи срца мога да бих слушао речи Твоје и да бих чинио Твоју Свету Вољу која је у њима откривена нама грешним слугама Твојим. Амин.

Свето писмо је светлост за душу, зато што оно указује души корисне ствари: да се чува страсти и пребива у љубави Божјој чистом молитвом... (Исак Сириј).

Реч Божја је духовни светилник, који разгони духовну таму и озарава духовне очи, открива сујету и варљивост овога света, обличава самољубље и грехе наше, као што огледало показује нечистоту и мрље лица које гледа на њега (Тихон Задонски).

Никоме није могуће да се спасе, ко се постојано не бави духовним читањем, али и то је још добро, ако ми, користећи се непрестано овим леком, успемо некад да се спасемо. Ако ми сваког дана бивамо рањени, а не користимо се никаквим леком, каква нам је то нада на спасење? Зар не видимо како мајстори и занатлије чувају у добром стању оруђа свога заната?...

Као што њима за оруђа служе чекић, наковањ, и друго, тако и нама као оруђе наше вештине служи Свето писмо, богонадахнуто и корисно (II Тим. 3, 16). И као што они својим оруђима обрађују сасуде, каквих се год лате, тако и ми књигама Светог писма доводимо у ред нашу душу, поправљамо покварено, обнављамо овештало... И сам један поглед на ове књиге чини нас уздржанијим од греха... А још ако будемо живели побожно, задобићемо од њих већу корист.

КАКВИ СУ БИЛИ СТАРИ ХРИШЋАНИ

И деца у основној школи знају да су хришћани у прва три века по Христу били гоњени у свему свету и мучени свакојаким мукама. То је било доба великих искушења младе Цркве Христове, али се она баш у тим временима на свагда прославила својим небројеним мученицима и мученицама за веру хришћанску, која је на крају крајева победила и преживела све своје небројене гонитеље и мучитеље, а њена измучена деца остадоше за сва времена украс наших храмова и узорни верности Богу и Његовој Цркви.

А какви су били ти стари, тако свирепи и дуго гоњени хришћани? – Најпунију слику њиховог живота међу незнабошцима очувала нам је *Посланица Диођнеју*, један од најплеменитијих списа из прве половине другог века (130. - 150. год), намењен одбрани хришћана у најширој јавности. У њој се хришћани овако описују:

„V. – ... Хришћани се не разликују од осталог света по отаџбини, језику или обичајима, јер они не станују у посебним градовима, нити се служе другим језиком, нити живе посебним животом. Ово њихово знање није откривено размишљањем и трудом радозналих људи; они нису борци за неко људско учење, као што неки људи јесу. Станујући у грчким или у варварским градовима, према судбини свакога човека, они следе обичајима земље у одевању и храни и другим стварима свакодневног живота па ипак је њихов грађански живот чудан и свакако превазилази сва очекивања. Они живе у својим земљама, али просто као привремено настањени; учествују у животу грађана, али трпе судбину странаца; свака страна земља им је отаџбина, а свака отаџбина страна земља. Жене се и удају, као и остали свет, рађају децу, али свој пород не остављају судбини.

Имају заједничку трпезу, али не заједничку постељу. Живе у телу, али не живе по телу. Свој живот проводе на земљи, али су грађани неба. Покуравају се утврђеним законима, али својим животом превазилазе законе. Они љубе све људе, а њих сви гоне. Нису познати па ипак су осуђени; кажњавају их смрћу, а они ипак дају доказа новог живота. Сиромашни су, али многе обогашћују; у свему оскудевају па ипак у свему обилују. Руже их, али се грдне претварају у њихову славу; њима се потсмевају, али они се заштите. Њих псују, а они благосиљају; њих вређају, а они на увреду одговарају почашћу. Они чине добро, а кажњавају их као злочинце и својој се казни радују као да у њој налазе нови живот. Јевреји ратују против њих, као против странаца; Грци их прогоне па ипак они што их мрзе не могу навести разлоге за своје непријатељство.

VI. – Једном речју, оно што је душа у телу, то су хришћани у свету. Душа се простире по свима удовима тела, тако и хришћани по свима градовима света. Душа станује у телу, али није од тела. Тако хришћани станују у свету, али нису од света. Душа, сама по себи невидљива, борави у телу које је видљиво; тако су и хришћани у свету, али верски живот остаје невидљив. Тело мрзи душу и бори се против ње, ма да не трпи никакву неправду тиме што га душа спречава да не претера у својим задовољствима; тако и свет, иако не трпи никакву неправду, мрзи хришћане, јер се они противе њиховим уживањима. Душа воли тело, које је мрзи, и његове удове; тако и хришћани воле оне који њих мрзе. Душа је ограничена телом, а сама одржава тело у целини. Сама бесмртна, душа живи у смртном обиталишту; хришћани привремено живе међу пропадљивим стварима, очекујући своју непропадљивост на

небу. Кад је јело и пиће ограничено, душа боље напредује; тако и хришћани: док их кажњавају, они се свакодневно множе. Тако је високо место на које их је Бог поставио и није им слободно да га одбију.“

И.

ШЕСТ ГРОБАРА

Кад год гледам на данашњу младеж, чини ми се да видим шест гробара на њихову послу.

Први је од њих *ѿијансѿиво*. Како оно страшно убија! И семе, које се много залива, иструне, не пустивши клице. Свећа се гаси, кад се много тресе. Хоћеш ли, младићу, дуго да живиш, чувај се пића као живе ватре!

Други је гробар – *развраѿи*. И он односи многе жртве. Губи се снага без рачуна и гаси се живот. Зар се не каже: што је јача ватра, брже сагорева?

Трећи је гробар – *ѿнев*. „Љутња и гнев скраћују живот“, говори библијски мудрац.

Четврти је гробар – *неѿошѿиво*вање *родѿиѿеља*. Чување четврте заповести доноси благослов и срећу. Ко преступи четврту заповест навлачи на себе проклетство и несрећу.

Пети је гробар – *рђаво друшѿиво*. Како је много људи пропало због рђавог друштва, не само материјално него и морално! Сасвим је појмљиво, зашто рђави друг брже исквари доброг, него што добар поправи рђавог. Свежи живог човека с мртвим, мртавац неће оживети, а жив ће се заразити од мртвачевог смрада.

Шести је гробар – *леносѿи*, која од живог створа направи мртаваца. Јер, чиме се разликује ленивац од мртаваца?!

Размишљајте о свему овоме, и ако хоћете да живите, уклоните гробаре!

П. М.

ДЕВЕДЕСЕТ И ДЕВЕТ РАДОВАНА

Било једно село, веома сиромашно, назовимо га: Плачевица!

Плачевица је имала врло мало обрадиве земље, а врло много стена и камења; имала је мало горе за грађу и гориво, а много голети и прљуша које се обично зову: козомори; мало живих извора текуће воде; а много кишнице, која се нагло слива, ваљајући дрвље и камење.

У том селу бејаше врло тешко живети. И Плачевчани се нису раселили само зато, што, кукавци, нису нигде знали бољег места; а и што им је било жао оставити гробове својих отаца и дедова. Где ко никао, туна и обикао!

Живећи у такој оскудици и немаштини, Плачевчани нису никад били весели, него увек невољни и плачни. Никад се, причају, у Плачевици није чула свирка, ни песма од весеља; нити је икада ко видео да игра коло у том селу!

Како је људима био живот плачан и невесељ, тако су им имена плачна и невесеља. Све су то били некакви Ђукани, Јадни, Кукани, Јелеци, а ни једнога Радована ни Веселина!

– Зашто у вашем селу нема имена Радована? упита једном даљни путник једног Плачевчана.

– Има, али врло ретко, одговори сељак: у нас прође по читавих сто година од једнога Радована до другог.

– А зашто то?

– Зато, што су Радовани онде где је весеље и радовање; а наше село не зна за радовање. Па, ако се баш некад и Плачевица обрадује: тада се и неком детету надене име Радован!

– Онда су у вас Радовани ретки? рече путник.

– Ређи готово него беле врәне!

У Плачевици беху два рођена брата: Плачко и Лелек. Као и сви други, тако и ова два брата беху сиромаси. Али ипак они имаху једну њивицу, готово најбољу у селу. Браћа су ту њивицу заједнички орала, те се, како тако, хранила хлебом. У једно време удари у њих нека добрина: почеше се свађати и гложити, док се, најпосле, не поделише. Њивицу своју поделише на две равне поле.

Од тога времена, Плачко је орао своју полу, а Лелек своју.

И опет су живели братски.

Оруђи, једном, сваки своје, браћа се споречкаше и завадише, као да су злотвори а не браћа!

– Ти си преорао мој склад, виче Плачко брату Лелеку!

– Нисам, одговори Лелек: него је читав бразда моје земље остала теби!

– Није!

– Јесте!

– Није!

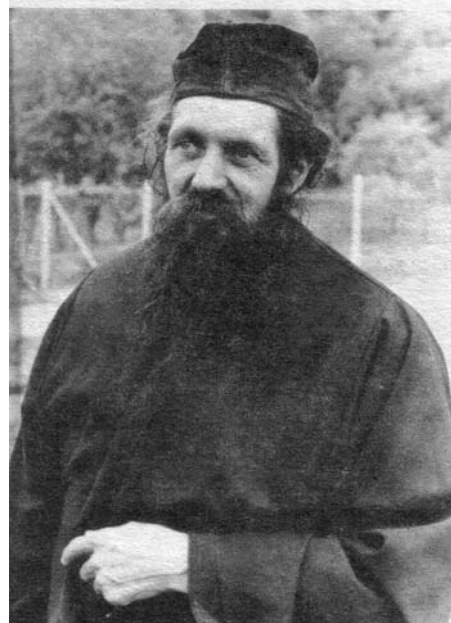
– Јесте!

– Ти грабиш моју земљу!

– Не грабим ја твоју земљу, но ти грабиш моју!

И, лепо, хоће крв да легне међу браћом!

На један мах, из орања, између бразда, зачу се некакав потмули глас:

– Несрећна браћо, око чега се свађате? Браћа прекидоше свађу, и стадоше зверати: од куд ли долази тај глас.

– Зар вам је мало других јада, наставља глас из орања: – Та чија ја нисам била, чија ли бити нећу? Мене је, до сада, орало деведесет и девет самих Радована – и, данас, ни једном од њих не зна се ни гроба ни помена, а ја храним, ето, вас, и хранићу, после вас, безбројне нове ораче...!

Лелек и Плачко, чувши тај прекор, помирише се, и после су опет живели као добра браћа.

М. Ђ. М.

СЛОБОДА

Бог, као добар и богат даровалац, подарио је човеку слободу у односу према добру и злу, обдарио га разумом, да би гледајући свет и што је у свету, познао Творца свога... Али човек неправедни може да жели и да не разуме ово, може, на своју несрећу, да верује и да мисли противно истини. Такву слободу има човек у односу према добру и злу (Антоније Велики).

Бог жели да ми блистамо добротелима, али без сваког насиља и принуђавања, већ само убеђењем и доброчинствима призива и привлачи нас Себи. Он неће да Му ко служи против воље или по принуди, већ хоће да Му сви слободно и добровољно служе и упознају сласт служења Њему.

Зато су Га једни примили, кад је дошао, а други одбацили (Златоуст).

Телесна слобода је, кад човек другом човеку не служи, власти његовој не подлеже... Кад је човек телом слободан, није везан, није окован, није у тамницу затворен.

Духовна слобода је, кад је човек од греха и ђаволске власти благодаћу Божијом ослобођен, не допушта греху и ђаволу да над њим царују, противи се својим страстима и похотама, потчињава тело духу, слободним својим духом служи једино Богу.

Такав може телом својим да буде роб човеку, свезан, окован, у тамници, у везама, у ропству, али је духом увек и свуда слободан. Јер дух да пороби и свеже нико (од људи) не може. Тако су свети мученици били телом оковани, свезани и у тамнице затварани, али су духом били слободни. Тако и сада побожне слуге својим телесним господарима телом служе, али су духом слободни. Тако и други, који побожно живе, ма били у тамницама и ропству, духом слободни остају. Јер докле год човек има веру и бори се против тела, света, ђавола и греха, има духовну слободу, ма телом био и потчињен (Тихон Задонски).

Слободан је онај који не робује чулним задовољствима (сластима) већ господари над телом помоћу разума и целомудрија (Антоније Велики).

„*Спојише у слободи којом вас Христос ослободи*“, опомиње свети апостол Павле (Гал. 5, 1). Он ту мисли на слободу од греха, законског проклетства, ђавола, пакла и старозаветних обреда. Њу је Христос донео и даје... Ова слобода је духовна, хришћанска, унутрашња и општа свима, побожним господарима и слугама; и они ју докле имају, док у срцима својим имају живу веру у Господа Исуса Христа. Јер без вере никоме није могуће да има ову слободу, пошто без Христа нико не може бити духовно слободан. Једини Он ову слободу нам даје: „*ако вас Син ослободи, заиста ћете бити слободни*“ (Јов. 8, 36)...

ЕВАНЂЕЉЕ МАРИЈЕ МАГДАЛИНЕ

А Марија сјајаше најољу код гроба и њакаше. И када њакаше надвири се над гроб.

И видје два анђела у бијелим хаљинама гдје сједе, један чело главе, а други чело ногу, гдје бјеше лежало шћело Исусово.

И они јој рекоше: Жено, шћо илачеш? Рече им: Зајо шћо узеше Госјода мојега, и не знам гдје га њоложише.

И ово рекавши, обазре се на шираг и угледа Исуса гдје сјоји, и не знајаше да је Исус.

(Јов. 20, 11-14)

А Марија? „А Марија сјајаше најољу код гроба и њакаше“ Каква су осећања вихорила по тој христочежњивој души? Какве мисли као муње севале по тамни њене бескрајне туге? Мисао на Господа – претворила се у сузарник, у коме су се топила од туге сва њена осећања; а тамо далеко, у мајској ноћи њене ере, појављивао се својом песмом славуј наде. „И кад њакаше надвири се над гроб, и виде два анђела у белим хаљинама гдје седе један чело главе а други чело ногу гдје беше лежало шћело Исусово“. Чудесна благовест почиње: два Анђела место Исуса. Анђели ту, а где је Господ Анђела, и мој Господ? Да не почиње одавде небо? Или се овде земља почела претварати у небо? Можда су то халуцинације распакане и узбуђене душе? Али „халуцинације“ не говоре, и не онако као ова два Анђела. „И рекоше јој они: жено, шћо илачеш? Рече им: узеше Госјода мога, и не знам гдје га мейнуше“. Заиста, Исус је остао Господом још за њу; а за ученике, да ли је остао још Учитељем? За ту веру, и тој вери најпресе јавља сам васкрсли Господ. Јер Магдалина, „ово рекавши обазре се на шираг, и виде Исуса гдје сјоји, и не знајаше да је Исус“. За што? Или од узбуђења, од суза, није могла да га јасно види, или је у самој појави васкрслог Господа било нечег изузетно новог и необичног. Сигурно је морало бити нечег изузетног у појави васкрслог Господа, те Га Магдалина није могла одмах распознати. Та она је бар била навикла да гледа васкрслог човека, јер је живела стално поред свог васкрслог брата Лазара. То је јединствен случај у историји рода људског, и јединствена част, указана „пријатељу“ Христовом Лазару и дому

његовом. У васкрслем Господу морало је бити нечег чега није било у васкрслем Лазару. Нема сумње: Лазар је човек, Исус – Богочовек. Лазар је васкрсао као личност, и то васкрсење није имало онтолошког значаја за целокупну људску природу. Богочовек је васкрсао као Нови Адам, као родоначелник који васкрсну силу божанског вечног живота преноси на сву људску природу, ствара ново човечанство: човечанство васкрсења, човечанство васкрсло, човечанство које је победило смрт и ђавола. Он је „првенац из мртвих“, и „новица“ (I Кор. 15, 20; 23), и – „по Христу ће сви оживети“ (I Кор. 15, 22). Све је то морало значити из Личности васкрслог Господа. Изузетан је дар што се могло гледати у њу од блеска славе њене. Али, по бескрајном човекољубљу свом Он је приступачан и видљив за његове следбенике, јер нико не намеће себе, да би био видљив за све, и за непријатеље

своје. Ено, и прве речи као васкрсли Богочовек упућује њој која је „многу љубав имала“: „Жено, шћо илачеш? Кога ширажиш? А она мислећи да је вршир рече му: гдјодине, ако си га шћи узео, кажи ми гдје си га мейнуо, и ја ћу га узети“. – Ако хоћете еванђелску љубав, ето ње. Ето њеног оригинала. Заиста: „љубав све верује“ (I Кор. 13, 7). Исус је мртав, али за еванђелску љубав, Он и као такав претставља бескрајну божанску вредност. „Исус јој рече: Марија! А она обазревши серече му: Равуни! шћо значи: учишељу! Највећа еванђелска тајна открива се нај-

пре еванђелској љубави. Васкрслог Господа може распознати и видети само та љубав. Јер је сама од Бога, и одводи васкрслем Богу. Ако у нашем човечанском свету има радости, која се не може никаквим речима описати и изразима изразити, онда је то – радост Магдалине при виђењу васкрслог Господа Исуса. Уопште, у ускршњој радости има увек од те божанске неизразивости, увек миле и незаменљиве. Јер васкрсом Богочовековим човек се вратио у божанску бесмртност и вечни живот. Богочовек је вратио човека Богу; Бог је поново примио човека као сина Божјег, примио га као Отац небески. Својим безгранично човекољубивим подвигом Богочовек је одвео људску природу Богу, вратио је Богу, оправдао човека пред Богом, и учинио те је Бог Његов постао Богом људи, и Отац његов – Оцем људи. Богочовек је умилостилио Бога, те је постао Богом и Оцем следбеника његових. Стога Спас и благовести Магдалини: „Не дохватај се до мене, јер се још не враћаш к Оцу своме; нешто иди к браћи мојој, и кажи им: враћам се к Оцу свом и Оцу вањем, и Богу свом и Богу вањем“. „Још се не враћаш к Оцу“ – као Богочовек, као човек, јер је за то време телом био у гробу, душом у аду, а Божанством свуда. „Иди к браћи мојој“, – колико човекољубља! Васкрсли Господ назива браћом своје ученике, који су се разбежали од Њега, који су се пред служавкама и слугама одрицали Њега ... Али, тиме је баш Спаситељ – Спаситељ. Јер се само из љубави и љубављу спасава свако створење људско.

Први апостол васкрсења – Марија Магдалина. Уствари, први апостол спасења. Јер је васкрсењем довршено спасење. Обратити пажњу: та част је указана Магдалини, јер је у васкрсењу Господа Исуса поверовала одмах, никаква је сумња није колебала, а још мање неверје. Док то није случај са апостолима. Огромна је вера Магдалинина, огромна и љубав. Здружење, оне су и начиниле од Магдалине прву благовесницу васкрсења Христовог, светитељку изванредне величине. Она „ошћиде, и јави ученицима да виде Госјода и каза јој ово“. – Може се рећи: Еванђеље васкрсења је на првом месту Еванђеље Марије Магдалине, првог анђела и апостола васкрсења.

Ошћац Јусјин Појовић

О НЕОСУЂИВАЊУ БЛИЖЊИХ И О ЉУБАВИ

Старци су нас учили да мо-
срамо избегавати мале по-
грешке, ако желимо да се сачувамо од
већих и тежих. Јер се углавном од тих не-
знатних попуштања ствара у души рђава
навика и не приметно се пада у све веће
преступе. Колико је само, на пример, те-
шка ствар осуђивање других, наших бли-
жњих. Од тога нема ничега горега, то су и
Оци говорили. А у тај велики грех упада
човек баш не пазећи на те наизглед мале
и ништавне ствари. Јер чим почнемо ма и
најмање подозревати другог и обраћати
пажњу на оно што он ради, наш ум више
не пази на своје погрешке. А после тога
већ долази оговарање, осуђивање и пре-
зирање других и на крају неминовно – па-
дање у онај исти грех који код других
осуђујемо. Баш зато што се човек не бри-
не о својим слабостима и не оплакује сво-
га мртваца, како су говорили Оци, него
обраћа пажњу на дела ближњих, и не мо-
же напредовати у добру. Грех осуђивања
је толико тежи од других да је Христос
грех ближњег назвао - труном, а осуђива-
ње - брвном.

Онај фарисеј, кад је говорио о својим
вртинама и славио Бога због њих, није го-
ворио неистину – и ми смо дужни славити
Бога ако нам пође за руком да учинимо
неко добродело - и није због тога био осу-
ђен, као ни за оно што је рекао: „нисам
као остали људи“, него кад се окренуо ка
царинику и рекао: „или као овај цар-
ник“. Тада се подвргао осуди и осудио ње-
гово расположење душе, читав његов
живот. Зато је цариник и изашао оправ-
дан, а не онај. Збиља, зашто ми осуђујемо
и шта хоћемо од Божије твари? И без то-
га ми имамо о чему да брине. Нека сва-
ко пази на себе. Богу јединоме припада
право да суди и оправдава. Он једини зна
моћ, обдареност и устројство тела и душе
и околности свакога од нас.

Сећам се, слушао сам да се некада до-
годио овакав случај: У једно пристаниште
пристао је брод пун робља. Чувши за то,
једна Света девојка у том месту обрадова
се веома јер је желела да купи једну девој-
чицу и да је васпита тако да она не сазна
пороке овога света. Она дознаде од соп-
ственика брода да има на расположењу
две девојчице, управо онакве какве је она
желела. Одмах откупи једну од њих и узе
је код себе.

Кад је брод приспео у следеће приста-
ниште, једна развратна жена откупи ону

другу девојчицу. И тако, ова Света девој-
ка узме девојчицу и васпита у страху
Божјем, упућујући је на свако добро. А
она жена блудница - узевши ону јадницу,
начини од ње оруђе ђавоље. Јер чему је
она несрећница и могла научити дете, не-
го пропасти душе?

Реците ми сада: Шта ми можемо рећи
о њиховој страшној судби? Обе су девој-
чице биле мале, обе продане не знајући ни
саме куда. Али једна се нашла у рукама
Божјим, а друга је упала у канџе ђавола.
Може ли неко да претпостави да ће Бог

пред Богом - дело правде. Јер је Бог видео
његов труд и његову жалост и помиловао
га је. А ти само знаш његов грех. И док га
Бог милује ти га осуђујеш и губиш душу
своју. Грех си његов видео, али покајање
ниси. Знаш ли колико је он суза због тог
греха пролио пред Богом. И кад бисмо
бар само осуђивали... Но ми имамо обичај
и да презиремо грешника и окрећемо гла-
ву од њега, као од какве гадости, То је још
много горе, и много страшније. Али се ни
на томе не заустављамо на тој својој соп-
ственој штети, него одмах идемо и даље, и
чим сретнемо кога говоримо:

тражити исто и од једне и од друге? То је
немогуће. Једна је знала за суд и за цар-
ство Божије, даноноћно се учила речима
Божјим, а друга никада није ни видела ни
чула ништа добро. Како би, дакле, обе би-
ле суђене једним истим судом? Може ли
ко то сад објаснити?

Нико дакле не може ништа знати о
судбама Божјим, јер једини Он све зна и
једини Он може да суди. Догађа се на при-
мер да неко греши по простоти, али има
извесну врлину која је угоднија Богу мно-
го више него сав твој живот, а ти га судиш
и осуђујеш, обременујући тако само ду-
шу своју. Ако му се и догодило да погреш-
и, знаш ли колико се пре тога борио и
колико је труда уложио да избегне грех, и
шта знаш, можда је његово грешно дело

Знаш ли шта је учинио тај и тај, те та-
ко и у његово срце уносимо смутњу и грех.
И не бојимо се онога који је рекао: *Тешко
ономе који ближњега својега најјаја во-
дом мушном.*

Све пак ово чинимо што љубави нема-
мо. Кад бисмо имали љубави, гледали би-
смо на недостатке ближњега са
болећивошћу и саучешћем, као што је и
написано: *Љубав покрива мноштво грех-
ова.*

Љубав не мисли зла, све сноси, све по-
крива. Тако дакле, кад бисмо имали љубави -
љубав би покрила сваки грех. А
светитељи тако и чине када виде људске
недостатке. Мислители да су Свети слепи
и не виде? Има ли кога да више мрзи грех
од њих? Па ипак, они не мрзе човека и не
осуђују га, не окрећу главу од њега, него

састрадавају са њим, тугују због њега, уразумљују га, лече га и чине све да би га како спасли. Дуготрпељивошћу и љубављу они га привлаче и придобијају, поступају са њим као мајка са развратним сином, како би га временом исправила. Ако, дакле, желимо да се са чувамо оговарања, осуђивања и презирања, морамо умножити љубав и помагати један другога. Који то од нас, ако има на руци или ноzi рану, грози самога себе, и осеца руку себи, макар била сва у гноју? Напротив, своју пажњу обраћа баш тој руди: умива је, маже је лековитом машћу, увија је чистим платном и моли да се исцели.

Тако треба поступати и са грешником. Јер ми смо, вели апостол, једно тело у Христу. Свако треба да помаже другима према својим моћима, или поуком, или утехом, или пружањем помоћи. Сваки треба да се стара да има мир и јединство са свима. Јер уколико се човек сједињује са људима, утолико се више сједињује са Богом. Да би вам боље објаснио представљу вам то једном сликом, коју су нам Свети Оци предали:

Замислите један круг, његов центар и праве линије које полазе из центра. Претпоставите да је тај круг - свет, а центар круга Бог, праве линије које иду од периферије ка центру путеви живота људских. Уколико Светитељи желећи да се приближе Богу, улазе у унутрашњост круга, утолико постају ближи Богу и један другоме. И уколико се приближују Богу утолико се приближују један другоме; и уколико се приближују један другоме утолико се приближују Богу. Тако исто треба разумети и удаљавање. Када се удаљују од Бога удаљују се ка спољашњости, ка периферији круга, јасно је да уколико се удаљују од Бога, утолико се удаљују један од другог, и уколико се удаљују један од другог, утолико се удаљују од Бога. Таква је природа љубави, уколико смо ван ње и не љубимо Бога, утолико је сваки удаљен и од ближњег. А ако љубимо Бога, онда, колико се приближујемо Богу кроз љубав према Њему - утолико се љубављу сједињујемо са ближњима. И уколико се сједињујемо са ближњима утолико се сједињујемо са Богом.

Нека би нас Бог удостојио да слушамо оно што је корисно и да то творимо, јер уколико се ми старамо да испуњавамо оно што смо чули, утолико нас Бог просвећује да разумемо његову свету вољу. Њему слава у векове. Амин.

Ава Дорошеј

ПАКАО

Ако пакао не би постојао, где би иначе примили награду за своја зла дела преступници који то избегну у овом животу? на пример: разни злочинци, блудници и други.

Сећање на пакао, као неки горки лек може да истреби сваки порок, ако ово сећање буде постојано живећу у нашој души (Златоуст).

Српска црква у Вуковару

Мучени у паклу бивају шибани бичем љубави. И како је горко и жестоко оно мучење љубављу! Јер осетивши да су погрешили против љубави, они трпе мучење веће од сваког мучења. Жалост која слама срце због греха против љубави страшнија је од сваке могуће казне. Неумесна је таква мисао да се грешници у паклу лишавају љубави Божје. Љубав је пород знања истине, који се даје свима уопште. Али љубав силом својом делује двојак: она мучи грешнике, како се и овде догађа пријатељу да трпи од пријатеља и да радује собом оне који су испунили своју дужност. И та-

ко, по моме расуђивању, паклено мучење је – кајање (Исак Сирин).

Потрудимо се да створимо плодове покајања док смо у овом животу, да не бисмо били послани у земљу *шамну и мрачну*, у земљу *шаме вечне* (Јов. 10, 21-22).

Уђи, ако ти је по вољи, у своју собу за одмор, затвори прозоре и застри све пукотине кроз које би могла да продре светлост, и седи унутра. Видећеш како непријатно осећање производи тама чак и тамо где седиш без труда и мучења, и где је у пуној твојој власти да отвориш и изађеш отуда, чим зажелиш. А какво би, помисли, болно осећање произвела на тебе она најгушћа тама, где је плач и шкргут зуба? Завуци главу у отвор димњака у своме дому, потом окрени свој поглед на исток сунцу, запази разлику и бежи од дела таме. Порок оцрњава своје извршиоце, а добродетељ чини светлима оне који њу чине (Јефрем Сирин).

Ко верује да постоји пакао, чуваће се да не дође у њега; а ко не верује, тај ће да греш и доспеће у њега...

Бог зато плаши њиме, да бисмо га избегли. Он то чини из љубави према нама... Сама претња паклом не мање од обећања царства небеског показује Божје човекољубље. Ако он не би претио паклом, не би скоро било могуће достићи небеска добра. Само једно обећање добара није довољно да побуди на добродетељ, ако оне који немају усрђа према њој не подстиче и страх од казне (Златоуст).

Сећај се чешће пакла и омрзни дела која вуку у њега.

Ко се плаши пакла, да избаци из срца све врсте злобе, мржње, зависти, презирања и осуђивања других (ава Исаија).

Сад, за време земаљског живота, умом својим често силази у пакао, да не би сишао у њега душом на вечна времена (Тихон Задонски).

ДРУЖБА – ПРИЈАТЕЉСТВО

Велики је добитак – искрени пријатељ и добри друг. (Ава Евагрије)

Искрени друг је бољи од свакога рођака.

Ништа на свијету нема прекрасније од пријатељства. Оно служи као утјеха садањег живота. Шта може бити веће и драгоценије од тога када ти имаш коме открити своје срце, подијелити оно што је тајно, повјерити му оно што је од других сакривено? Шта може бити утешније него ли када ти имаш искрено преданог човека, који дели с тобом радост када си у добру, у несрећи, пак прима саучешћа, при страдању пружа ти савјете и утјехе? (Св Амвросије Медиолански).

Жалост, подјелена с киме слаби, а радост подјелена удвостручава се.

Непријатељство (омразу) треба написати на води, да је што брже нестане, а пријатељство – на бакру, те да се на свагда сачува тврдом и непроменљивом (Св. Исидор Пелусиот).

Памет тече пријатеље несрећа их искушава (т.ј. проба какви су) (Амвр. Рандју).

Ласте се летом враћају, пред зиму оне се удаљују: ето слике лажних пријатеља. У пријатним данима они су уз нас; но ако вас срећа изневери, то они удаљују се (исти).

Несигурнога (лажнога) пријатеља могуће је упоредити са сјенком која пада на сунчани сат. Та сјенка појављује се само на ведрини; али ишчезава с појавом облачка, или на облачини.

Вјеран пријатељ не окреће ти леђа, када ти срећа окрене леђа.

Ако твој пријатељ чини осјетне погрешке не снебивајући се укоравај га – то је права обавеза пријатељства.

Ако ли пак на порок пријатеља гледаш равнодушно и не стараши се његовој поправци, то јавно објелодањујеш себе да си и ти сумњивог поштења.

Не обећавај себи невиних радости пријатељства, ако их не потражиш у друштву добрих.

Не дружи се са човеком који чини зло своме ближњему, и не радуј се са оним који чини зло другоме (Ава Матеј).

Не тражи познанства са човеком лукавим. Дружење са *лукавим* јесте дружење – са ђаволом (Св. Антоније Велики).

Пријатељство са злим човеком слично је са јутарњом сјенком, која се све више и више умањава; но пријатељство са добрим мора расти као вечерња сјенка, докле траје гријање сунца.

Честити људи, видећи врлину у своме непријатељу, мире се са њиме, а неваљаломе пријатељу окрећу леђа, ако се он не поправи.

Ава Агатон говорио је: ако опазим да ме мој најмилији (пријатељ, друг, брат) увлачи у душевну штету (или погибао), то ћу га одмах одбити од себе, т.ј. прекинути познанство са њиме.

Ако се у твоме пријатељу не покаже врлина прекрасном, а не омрзнеш порок у твоме пријатељу, можеш ли

ти онда рећи или помислити да волиш врлину а мрзиш порок? (Лафает).

Не дозволи себи да нарушиш Божанске заповјести ради пријатељства људскога (Св. Антоније Велики).

Не треба имати таквих пријатеља односно другова који више воле богате гозбе (чашћења) него ли пријатељство.

Са онима, који те посјећују само ради провођења времена, говори о Христу, о смрти, о будућем животу, о суду и о паклу: тада ће они или поћи од тебе кући са поуком, или више неће долазити теби и одузимати време.

Драгоцјен је вјеран пријатељ или друг који дијелећи са нама жалост и радост, може уједно да нам буде и нашим савјетником у тешким околностима нашега живота, изобличавањем наших заблуда и руководитељ у врлинама. Но за то су такви пријатељи – другови ријетки, као што су у опште и драгоцјености ријетке. С тога свети оци и савјетују да треба бити врло обазрив у избору пријатеља – друга, коме би могао повјерити душу своју.

О коме срце твоје није потпуно увјерено, томе и не предај се срцем (Ава Пимен).

Према свима буди пријатељски расположен, али све не примај себи за савјетнике (Св. Антоније Велики).

Не откривај своје мисли свима него само онима који могу лијечити душу твоју (исти).

Буди прозачан (провидан) као поточић (с бистром водом) пред Богом и савјешћу, но недај да се у душу твоју загледају рђави и зли: поглед порока помрачава душу.

Боље је примати злато лажно, него ли пријатеља лажљивог (Ава Евагрије).

Нема страшнијега непријатеља него ли што је лицемјеран лукави пријатељ.

Чувај се већма зависти пријатеља него ли од непријатеља; јер непријатељ завиди јавно, а пријатељ тајно.

Д. Г.

О ПСОВЦИ И ХУЛИ НА БОГА

„Не узимај узалуд име Господа
Бога својега“

(Трећа Божја зајовесѝ)

Шта? Зар има некога, ко се усуђује узети узалуд или вређати страшно и моћно *Име* Господа Свевишњег? Кад се на небу помене *Име* Божје, небеса се пригибају, звезде увећавају свој сјај, архангели и ангели почињу певати: свјат, свјат, свјат Господ Саваот, а

помени му *Име* Божје, и тиме као да си му дао поштапачотежалим ногама и рукама.

Кад навале на човека зли дуси, па га лажним сведоџбама доведу до окова и тамнице, и придобију зле судије за себе а против праведника, приближи се страдалнику и шапни му на ухо *Име* Божје. Заиста у том тренутку сузе ће поћи на очи његове, сузе – мастило наде и поверења – и окови тешки учиниће му се лаки као од липова дрвета.

Православна црква у Кољачима

светитељи и богоугодници падају ницице. Ко се онда од смртних усуђује поменути *Име* најсветије без трепета душе и без дубоког уздисаја чежње? Или још више и још страшније: ко се усуђује да вређа или псује свесвето *Име* Божје?

Кад је човек на самрти, помињи му које хоћеш име, нећеш га охрабрити нити му мир души повратити. Но кад му поменеш једно једино *Име*, име Господа Бога, охрабрићеш га и повратићеш му мир у души. И последњим погледом благодариће ти на помену тог *Имена*.

Кад човека изневере сродници и пријатељи, и осети се сам у овом бескрајном свету, и уморан на свом самачком путу,

Кад се човек дави у дубокој води, па кад у одсудном тренутку између живота и смрти помене *Име* Божје, снага се његова удвоји.

Кад се човек нађе опкољен дивљим зверовима, и док год се нада само у своју снагу и вештину, дотле изгледа слаб и смешан гладним зверовима. Но у тренутку када призове *Име* Божје у помоћ, он постаје одједанпут страشان зверовима.

Кад се научник мучи да реши неку тамну загонетку природе, и осети се преварен у свима комбинацијама свога маленог разума, и уједном помене *Име* Божје, име Сверазума, светлост озарава душу његову и загонетка почиње да се казује.

Неки кујунџија сеђаше у дућану на тезги и кујући непрестано употребљаваше име Божје узалуд, или као клетву или као узречицу. А хаџија неки слушаше са улице, и душа му се због тога узмути и узнемири. Па викну хаџија кујунџију, да изађе на поље. А кад кујунџија изађе, хаџија се сакри и чињаше се невешт. Врати се кујунџија и настави ковати. Опет га викну хаџија, а кад кујунџија изађе, хаџија ћутах и чињаше се невешт. Врати се кујунџија, мало срдит, и настави ковати. Опет га викну хаџија, а кад кујунџија изађе, хаџија опет ћутах и чињаше се невешт. Врати се опет кујунџија, много срдит, и настави ковати. Опет га викну хаџија, а кад кујунџија изађе, хаџија ћутах и чињаше се невешт. Кујунџија, бесан од љутине, осори се на хаџију:

– Вичеш ли ти то мене, хаџио, и правиш шалу са мном кад ја имам пуне руке посла? Одговори хаџија мирно: – Заиста, у Бога су пунје руке посла, па си Га ти више пута узалудно викнуо но ја тебе. Ко има право више да се љути: Бог или ти кујунџијо? – А кујунџија се застиди, врати се у дућан па подвиге ноге на тезги и језик у устима.

О пречудно *Име* Божје, како си моћно, како си лепо, како си слатко! Нека би умукла уста моја за навек, ако би Те изговорила немарно и узалудно. Нека би била проклета ако Те опсују и увреде.

О Свемилостиви, како Те жабе не псују, а човек Те псује? Зашто си створио жабу с племенитијим грлом него човека?

О Светрипељиви, како да змија не хули на Тебе, а човек хули? Зашто си створио змију ближом ангелима него човека?

О Свелепи, како да ветар, који опасује земљу унакрст, не узима узалуд *Имена* Твога, а човек узима? Као да је ветар богобојажљивији него човек?

О пречудно *Име* Божје, како си моћно, како си лепо, како си слатко! Нека би умукла уста моја за навек, ако би Те изговорила немарно и узалудно. И нека би био језик мој проклет, ако би Те ружио или псовао.

Ејиској Николај

ЂАВО

Ђаво значи клеветник, ђаво дух који је клеветао праведног Јова пред Богом и Бога пред Јовом (Књ. о Јову 1, 6-11; 2, 1-7); а сатана значи противник, јер се активно бори против добра; демони-ма, пак називају се зли духови.

Они су били створени као добри анђели, али су по својој слободној вољи отпали од Бога и постали зли. Они су могли да остану у служби Божјој, као што су остали Михаило и Гаврило и многи други, и могли су да не падну у грех. После пада они су толико огрезли у злу, да се више не могу показати нити спасти (Василије Велики).

Ђаво је првоузрочник греха и родитељ зла. Јер он греша испочетка (Јов. 8, 44; 1 Јов. 3, 8). Пре њега нико не сагреша. А он не сагреша по својој природи, нити зато што је невоља на то натерала него по својој вољи... (Кирило Јерусалимски).

Велика је њихова гомила у ваздуху који нас окружава, и они нису далеко од нас. Велика је разлика по моћи међу њима. Да се они упознају и разликују по мери зла и штетности и да се побеђују, потребно је много и молити се и подвизавати се, да би се од Духа Светога примио дар разликовања духова (Антоније Велики).

Међу њима има слабијих и јачих и у борби против људи они се смењују. Почетнике у хришћанском подвигу нападају слабији, па ако они не победе, за њима долазе јачи. Сем разлике у снази, зли духови разликују се још и по стручности злих дела којима се баве. Тако, постоји дух угађања стомаку, дух блуда, дух среброљубља, дух гњева, дух туге, дух славољубља, дух гордости и тако даље. Сваки од њих и сви скупа раде о глави људима и нападају наизменично. Зато Христов војник мора да буде стално на опрези и приправан да одбије све нападе

ВИЂЕЊЕ ПАВЛА ПРЕПРОСТОГ

Павле Препростибио је ученикаве Антонија Великог. Он је оцима испричао овај догађај.

Једном дође он у манастир ради посете и поуке браће. После обичних поздрава, они се упуте у цркву на молитву. Он стане код улаза и посматрао је сваког брата који је улазио. Имао је дар прозорљивости и видео је свачију душу, као што ми видимо лице један другог. Сви су улазили светла и радосна лица. Са сваким је ишао његов анђео чувар, радостан и весео. Али наишао је један монах са црним лицем. С обе његове стране ишли су демони, држећи га чврсто, удевајући узду у његове ноздрве. За њим је ишао његов анђео чувар и плакао. Кад је то видео, и Павле је горко заплакао. Браћа су се уплашила да он није видео неку општу неуредност у манастиру, па због тога плаче. Запитали су га зашто плаче и понудили да уђе унутра, али он није хтео, него је остао пред улазом.

По свршетку молитвословља, браћа почну да излазе из цркве. Павле је пажљиво посматрао свакога, да види у каквом душевном стању сваки излази из цркве. И гле чуда! Монах чије је лице било црно, излази из цркве са светлим лицем, а поред њега анђео чувар, весео и радостан, док су зли духови ишли за њим. Павла обузме усхићење и он у радости почне гласно да слави Бога, говорећи: „О неисказаног милосрђа и доброту Божје! Како су велика и чудна дела Господња, достојна највећег дивљења! Поклонимо се ономе који хоће да се сви људи спасу и до познања истине дођу (1 Тим. 2, 4)“.

На глас Павлов стекла се сва браћа, којима је он испричао шта је видео. После тога замолио је брата, коме се ова промена догодила, да им објасни шта се то са њим у цркви десило.

Брат је испричао да је он велики грешник, дуго се времена предавао блуду. А сад у цркви, кад је чуо како Бог кроз пророка Исаију говори грешницима: „Умијте се и очистите се, одбаците зла дела душа ваших пред очима мојима и научите се добро чинити. И ако греси ваши буду као пурпур, као снег убелићу их. И ако хоћете, и послушате ме, добра земаљска јешћете“ (Иса. 1, 16-19) – он се искрено показао и замолио Бога да му опрости, а обећао је да више неће грешити.

Чувши то, браћа су усклинула: Умножише се дела Твоја, Господе, све си премудро створио (Пс. 103, 24)!

оружјем које нам је Христос дао у руке: усрдном молитвом, крсним знаком, постом и другим добродетелима (Јован Касијан).

Зли духови не једу, не пију, не спавају, већ нападају људе дан и ноћ, без престанка и у свако време: једнога побеђују стрелом греха, другогавезују узама страсти и одводе у духовно ropство, трећегавнапуне отровом грешних похота, четвртот краду спасоносно семе речи Божје (Теодор Студит).

Нема човек кога би сатана оставио на миру. Он је немилосрдан и мрзи човека, па се зато не лењи да свакога напада. Само што не напада на све подједнаком силом (Макарије Велики).

Враг дан и ноћ стоји пред нама и посматра на која отворена врата на-

чих чула да уђе унутра. И кад се у чему било олењимо, он користи прилику...

Зато се чувај попуштања у маломе, да не би дошло до попуштања у већем и до великих падања. И мала небрижљивост често води великим опасностима. Мудрост је бити увек обазрив и у малом и у значајном (Исак Сирин).

Ава Антоније Велики испричао је како је видео замке ђавола распростраје у ваздуху изнад земље. Видевши то, он је уздахнуо и рекао: „Тешко роду људском! Ко од људи може да избегне ове замке!“ На то је чуо одговор: „Смирени се спасавају и њих ове замке не могу да се дотакну“.

Кад не могу да нам сами, лично нашкоде, подижу против нас људе и тако шире омразу међу људима (Максим Исповедник).

ВЕРА

Догађа се да поред слепаца стоји човек који види, али слепац не зна да човек стоји поред њега. Тако при сваком човеку стоји Бог, као свудаприсутан; али човек који није вером просвећен, не види Га, па зато и не зна да Господ и Судија стоји поред њега.

Често се догађа да слепац не видећи човека поред себе, чини дела непристојна и срамна, мислећи у себи да га нико не види, као што и он никога не види.

Тако грешник, као слепац, не видећи друге људе око себе, мисли и машта да га нико не види, као што он никога не види, и тако се усуђује на безаконна дела.

Али јадник веома се обмањује, јер Бог, који је присутан уз њега, пред којим он све чини и мисли, види га; и свако дело његово и помисао његову види и записује у своју књигу и у последњи дан ставиће му пред очи све грехе његове (Пс. 49, 21)...

Хришћанин, вером просвећен, мада не види Бога телесним очима, види Га унутрашњим оком вере присутног поред себе, увек и на сваком месту, и чува се свега што је противно вољи Божјој... (Тихон Задонски).

ШТА ЈЕ МОЛИТВА?

Молитва је наш разговор са Богом. Зна се, да није лако кад деца воде разговор са својим родитељима, млађи са старијима, прости са ученима, обични грађани са власницима; још је теже онима, који су кривци а морају да дају своје одговоре властима и судовима. Па кад је тешко да воде разговоре људи са људима који су сви грешни и смртни, а зар је лако разговарати са Богом?

Онако како се људи обично моле Богу, они пре огреше своју душу, неголи што је оправдају. Знајте, када се молимо, треба све наше мисли и нашу пажњу да

обратимо Богу, да молитва истиче из срца, из све душе а не само из уста.

Бог је наш Судија али и милостиви Отац, те када се молимо, ваља свесрдно да се молимо; ми смо сви Божји синови а не Његови робови и најамници, те ће Он милостиво да чује и да испуни молбе своје деце.

Сваки има своје нарочите потребе и жеље, па према томе и своје нарочите молитве. Али је Господ наш Исус Христос показао како треба да се молимо. Та је молитва позната под именом „оченаш“, а зато што нас је њоме научио Господ, зове се још и Господња молитва.

КРАТКО ТУМАЧЕЊЕ

Оче наш који си на небесима

Бог није само створио небо, земљу, све што је на небу и на земљи већ се и очински стара о свему што је створио. Он је створио први пар људи – Адама и Еву и од њих се намножио свет. Зато су сви људи на земљи Божја деца а међу собом су браћа. Бог Творац је дакле, и наш Отац небески.

Бог је свемоћан; Он је свуда и на свакоме месту. Свет анђелски, све звезде, сунце, месец и земља зову се једним именом небеса. Речју „на небесима“, ми исповедамо веру да је Бог свуда и на свакоме месту, и да нас Он види, чује и зна не само наша дела него и наше мисли, наша осећања и наше жеље.

Нека се свиђи име њвоје

Сваки Божји створ слави Бога. Сунце, месец и звезде својом светлошћу; реке и потоци својим журбом; птице својом песмом; цвеће својим шарним мирисима и цветовима; море својом ширином и дубином; брда и планине својим висинама; дубраве и равнице својим богатим усевима. А чиме човек треба да слави свога Оца небеског? – Свесрдном молитвом, песмом хвале и добрим делима.

Нека дође царство њвоје

Божје је царство у правди, миру и љубави. Примањем свете јеванђелске науке и живљењем по њој, ми тежимо, да и на земљи настане Божје царство. Штогод се више шири Христово вера и јаче утврђује јеванђелска наука у свету, тиме се више шири и утврђује Божје царство на земљи. Дужност је свих нас да се молимо и свим силама трудимо, да на земљи међу људима, влада правда, мир и љубав, да би настало Божје царство на земљи.

Нека буде воља њвоја и на земљи као на небу

Анђели врше Божју вољу на небу. Међу њима влада правда, мир, љубав и савршено покораване Божјој вољи. По угледу на анђеле на небу и људи треба да живе на земљи. Бог од нас тражи такав живот. Покораванем

Божјој вољи, људи су срећни у животу, и достојни су да се називају Божјом децом.

Хлеб наш њошребни дај нам данас

Човек има тело и душу. И тело и душа морају се хранити. Све што је потребно за наш живот зове се *њошребни хлеб*. За тело је потребни хлеб: храна, вода, ваздух и светлост, а за душу је потребни хлеб: вера, молитва и света јеванђелска наука. Упамтите, душа без вере, без молитве и непросвећена Христовом науком јесте полумртва, бесплодна. Безбожници су живи мртваци.

Спаситељ нас је научио, да се молимо само за данас. Јер вели: *Достја је свакоме дану зла свога*. Он нам је овим речима рекао, да се сутра, и у све дане нашега живота тако молимо, а то значи, да се ваља увек молити. Јер сваки дан има своје *Иданас*“.

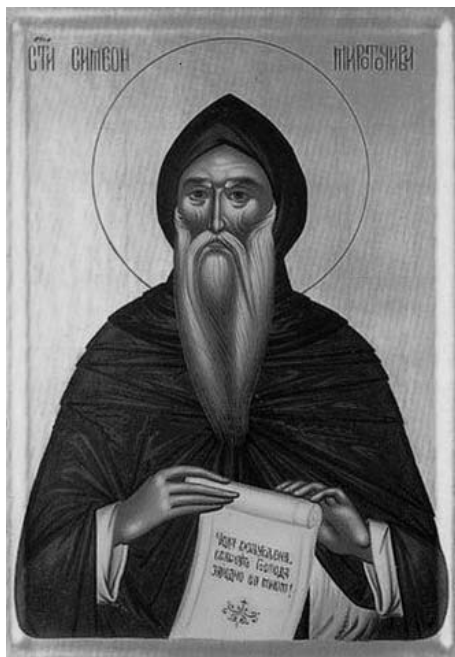
И њошребни нам дугове (грехе) наше као њишо и ми њошребни нам дужницима нашим

Наши дугови јесу наши греси. Сем Бога нико није без греха. Ми се молимо да нам Бог опрости наше грехе. А је ли право да нама Бог опрашта а ми другима да не опраштамо? Разуме се, да није право. Зато нас је Спаситељ овим молитвеним речима опоменуо, да ће нам се греси опростити онда, када и ми другима опростимо. Бог је заиста милостив али је и праведан. У опраштању један другоме најбоље се огледа наша међусобна љубав, која нас чини браћом и Божјим синовима.

И не наведи нас у њајаси, нешо нас избави од зла

Сваки од вас зна, на какве се тешкоће, беде, невоље и зла у животу може наићи; и да је врло тешко сачувати се од свакојаким рђавих и саблажљивих примера. Без Божје помоћи не може се никако добро учинити. Зато нас је Господ Христос научио, да се молимо не само да нас не наведе у напаст, него и да нас избави кад паднемо у зло.

Љ. С. М.

ПИСМО ВЛАДИКЕ ГАВРИЛА, ПОТОЊЕГ ПАТРИЈАРХА СРПСКОГ

Владка Гаврило Дожић упутио је из Црне Горе петроградском синђелу Мардарију Ускоковићу један (језовит) извештај о стању у Босни и Херцеговини.

Тај извештај, објављен у петроградском „Новом времену“ овако слика црне дане у Босни и Херцеговини.

„Недавно сам се вратио из Босне и Херцеговине, куда сам путовао са дринским одредом. Био сам неколико километара испред Сарајева. То што сам видео немогућно је описати људским језиком. Наши душмани у својем дивљаштву, нискошти и суровим зверствима превазилазили су Атилу и Алариха и све ужасе историје човечанства 20. века.

Све свештенике, учитеље и све виђе није Србе у областима које смо ми ослободили, они су уморили пре нашег доласка. Нису их убијали као што људи људе убијају, него су им се бестидно ругали, окупљајући њихове породице и на очи жена и деце мучили су њихова тела. Оне

жене и децу, која би се усудила плакати гледајући мученике, очеве и мужеве, премлаћивали су кундацима.

Видео сам многе лешеве дечице са страшним ранама од ножа у трбуху; то су Аустријанци на очи матера будуће слободне грађане многострадалне Босне и Херцеговине убијали.

Ово што су Аустријанци чинили са српским народом нису чинили Дације и Калигула са хришћанима. Они су чинили срамна дела, којих мора да се стиди хришћански народ.

Када сам дошао у варош Фочу, нисам доспио ни да сиђем с кола, а већ су ме окружиле породице несрећних жртава. Плач и вапај уместо речи и поздрава. Гушећи се у сузама, молили су ме да опојим многобројна тела, пошто у свим окружним местима није остао ни један свештеник који би могао вршити хришћански обред сахрањивања.

Први посао ми је био да одем на аустријско војничко гробље. На путу за

гробље лежали су убијени Срби. На гробљу нађемо много гробова: једни су били већ затрпани, други отворени, а у њима лешеве. Ту су били: прота вароши Фоче Кочовић, свештеник Владимир Поповић, два учитеља Вуковића и до тридесет народних првака и сељака.

Што је најстрашније, сурове Швабе нагониле су живе да копају себи раку, наређивали су им да у њу легну, па су их убијали, а они који су били на реду морали су укопати своју убијену браћу и копати раку за себе...

Оваква зверства вршена су у Горици, Чајници, Рогатици, Трнову и другим местима.

Нигде нисмо срили ни свештеника, нити учитеља, нити народног преставника. На све стране ужас људске патње...

Не могу више да пишем о страхотама које сам видео у несрећној Босни и Херцеговини – рука дрхти и срце се стеже од ужаса и јада...

„Полиџика“ 12. јануара 1915. год
(по сјаром календару)

ВЕРА СТВАРА ВЕЛИКЕ ДУШЕ

Ужицама смо. Јулско јутро је било врло пријатно. Цео је лагер био рано на ногама да се освежи после проведене ноћи у мемљивим и загушљивим баракама препуним разним паразитима и инсектима. Ја се упутих ка капели, да се из малог „парка“, који је лежао с оне стране жица, надишем свежег ваздуха. Уз ограду капеле клечаше чича Јосиф, родом из околине Косовске Митровице. Он се често крстио, клањао а у руци држао молитвеник. Пазио сам да га не узнемирим. Свршио је своју јутарњу молитву.

– Добро јутро, чича Јосифе, и Бог нека прими твоју срдачну молитву! поздравим га.

– Амин! Шта ћу? Да ми није вере и молитве, ја сам се требао давно убити. Вера одржа Србина па одржа и мене!... Богу нека је хвала на дару Његове! Ја имам три сина, за сада су живи и здрави и са јуначком браћом боре се на Солунском фронту; моје је родитељско срце пуно радости што их не видим овде да на ногама умиру! Малочас пронеше три мртваца из болнице у капелу; сва су тројица млади људи, наши ратници и добријунаци... Али

ето несреће!... Чича Јосиф се заплаче. Пошто се утиша, продужи: ја се молих Богу за здравље мојих, који су у животу и за спасење нашег јадног народа; помолих се и за мученичке душе оних, који падају на бојноме пољу и овде у ропству. То је наша српска и хришћанска дужност. Опрости и благослови оче!

– Бог милостив нека буде теби и свима за које си се молио! Него ми реци, шта ти значе речи: „Вера одржа Србина“?

– Ти то оче, боље знаш, али ћу опет казати како ја као прост човек мислим: Наша лепа православна српска вера учи, да ће сви који се на правди Бога гоне, наследити царство небеско. Наш мученик славни цар Лазар се приволео царству небескоме; он је главу своју дао за правду и зато је оставио славно и светло име у своме роду и племену, а Бог му је дао светитељски венац. Наши су пет стотина година робовали под Турцима; то сам ропство са мојом децом јако осетио. Оно што је Турчин остављао, односили су Арнаути зулумчари. Против нас су се подизале хајке као на зверад. Слабе се душе потурчише и поарнаутише а што је оста-

ло као Србин, има да благодари својој светој вери која учи да ће сви, који се прогоне, муче и страдају добити царство небеско, а молитва нас је тешила и храбрила да се може издржати и највеће искушење. Ето, ја кад се молим, мени као да неко говори: „Не бојте се и тешите се сви добри Срби и верни хришћани, јер су ово последња мучења и страдања!“ и верујте ми оче, после молитве ја сам душевно задовољан и миран; чанак киселе репе, чорбуљака од бундева или шаргарепе, мене ни мало не буну!

– Хиљадили се такви Срби и православици! Ја сам знао заиста да је све то тако, али сам желео од тебе да чујем. Ја ћу те само још подсетити на ове Спаситељеве речи:

„Благо онима, који су кротки, јер ће наследити земљу! Благо онима који плачу, јер ће се утешити!“... Нека би благи Бог дао, да нас вера у Његову правду и даље крепи, и та ће нас вера увести у царство земаљско а по смрти и у царство небеско...

Љубомир Св. Мићковић
Јули 1917. г., Нежидер

САВЕТИ ПРАВОСЛАВНОМ СРБИНУ

Моли се Богу! Увек. Јутром и вечером. Пре сваког рада, и кад свршиш посао. Кад се молиш, што кажеш нека буде из чистог срца. Тада ће Бог примити твоју молитву и биће с тобом. А благо ономе коме је Бог помоћник.

Моли се Богу у заједници са кућном чељади! Стани заједно са свима пред икону и прислужено кандило, па се помоли. И Бог ће вас све благословити. Дух Божији биће у дому твоме.

Моли се Богу у заједници с браћом! Дођи недељом и празником светој цркви, ту ћеш наћи своју браћу. Уђите у храм

ти од греха. И Бог ће ти опростити. Постаћеш као невино дете и осетићеш радост у срцу своме.

Причести се! Света причест је највећи небески дар. Исцелиће твоје тело, а душу посветити. Ту ћеш примити самога Господа и сјединићеш се с њим. Зато приступи путу. Приступи му у најчистијем и најсвечанијем руху. Кад ти је душа чиста и светла, нека и одело буде чисто и светло.

Призивај Богородицу свету матер Божију, анђеле и угоднике Божје! Велика је њихова моћ. Они ће те заступати код Бога. Они ће те заштити од сваке напасти и искушења. Они ће те упутити путевима

Опомени се предака својих! Сети се светлих царева и краљева наших, светих патријараха и владика. Сети се славних војвода и јунака. Сети се великих учитеља. Они су стварали и створили сјајну историју српску, којом се ми данас поносимо. Они су ударили темеље нашој слободи и величини. Али не заборави да су у тим подвизима имали удела и твоји дедови и прадедови, што сада мирно у гробовима почивају. Опомени се и њих. Очисти гробове њихове од корова и трња, и окади мирисним тамјаном. Запали воштаницу, сагни главу и помоли се Господу за њих.

Поштуј оца свога и матер! Они су ти најсветије благо на овоме свету. Отац ти је живот дао, а мајка те млеком задојила. Они су те научили ногом ходити и српски говорити. Од њих си се научио Богу молити и крсну свећу прислужити. Не учини им ништа на жао, јер тешко детету на које родитељ уздахне.

Љуби свога брачног друга, буди му веран и старајте се о деци својој! На то си се заклео пред Богом и светим олтаром. Где влада љубав, верност и слога између мужа и жене и где родитељи воде бригу о деци, ту срећа царује, ту је напредак. Благо таквом домаћину, он оставља своме роду велику задужбину.

Љуби ближње своје као себе! Зато чини другима само оно што си рад да и теби други чине. Буди милостива срца, као што је милостив Отац Небески. *А ово су дела милости: гладног нахраниши, жедног напojiши, нагог оденуши, болног надгледаши, сужња походиши, мршваца сахраниши, грешника појрављаш, неучког поучиши, даши добар савет ономе који га итражи, за ближњега се Богу молиши, ожалошћеног шениши, увреде сирљиво подносиши и радо итраиши.*

Веруј у Бога и св. Јеванђеље! Где нема вере, ту се множи грех и спутава душу као кукољ златну пшеницу. Где је неверје, ту је безакоње. Ту је псовка, мржња, свађа, парничење, кривоклетство. Ту је пијанство, бестидност, блуд, браколомство. Ту је завист, лакомост, крађа, отимачина, убиство. Чувај се сатане. Чувај се порока, да останеш у части пред Богом и пред људима.

Србине, чувај своју прадедовску веру. Вера ће те сачувати, као што те је и досад сачувала.

В. Н.

Божји и заједно се помолите Богу за цео народ. Бог ће нас помиловати. Наша срца испуниће се једномислијем и завладаће међу нама слога и љубав. Ако Бог буде с нама и буде слоге и љубави међу нама, Србину неће нико нанети зла.

Држи постове! То су света времена кад савлађујеш телесне жеље и похоте да докажеш да си духовни човек, да си Божји човек. Пост разведрава душу, као што вода освежава лице.

Покај се за грех и исповеди га! Исповеди га савесно и са тврдом одлуком да га не поновиш. Света Црква ће те разреши-

који воде у царство небеско. Нарочито призивај светитеља свога, своју Крсну Славу; не заборави га никад да не би ни тебе заборавио светитељ твој.

СМИРЕНОСТ

нема језика да говори зло о другима,

нема очију да види туђе зло,

нема ушију да чује туђе зло

СВЕТО ПИСМО О СИЛОВИТИМ ПИЋИМА

„Вина и силовита пића немој пити, ти ни синови твоји с тобом ... То нека ти је уредба вечна од колена на колено, да би сте могли распознати шта је свето, шта ли није, и шта је чисто шта ли је нечисто“.

Лев. 10, 9-10

„Сада, чувај се да не пијеш вина ни силовита пића“.

Суд. 13, 4

„Вино је подсмевач и силовито пиће немирник, и то ко год за њим лута неће бит мудар“.

Пр. Сол. 20, 21

„Коме јаох? коме куку? коме свађа? коме вика? коме рана ни за што? коме црвен у очима? – који седе код вина, који иду те траже растворена вина. Не гледај на вино кад се румени, кад у чаши показује лице своје и управо искаче. На пошљедак ће као змија ујести и као апида опећи“.

Пр. Сол. 23, 29-42

„Тешко онима који ране, те иду на силовито пиће и остају до мрака док их вино распали“.

Ис. 5, 11

„И на гозбама су им гусле и псалтири и бубњи и свирале и вино...“ „зато се народ мој одведе у ропство“ ... „зато се рашири гроб“.

Ис. 5, 11-15

„Тешко вама који пијете вина... зато ћете сад отићи у ропство, међу првима који ће отићи у ропство и престаће радост оних који се госте“.

Амос. 6, 67

„Тешко онима који су јаки пити вино и јунаци у мешању силовита пића“.

Ис. 5, 22

„Не опијајте се вином у коме је блуд“.

Ефес. 5, 18

„Подајте силовито пиће ономе који хоће да пропадне“.

Пр. Сол. 31, 6

„Тешко гиздаване венцу пијаница, увелом цвету красног накита њихова; који су у врх роднога дола, пијани од вина“.

Ис. 28, 1

Анђео Господњи вели Захарију да ће му жена родити сина, да ће се сви обрадовати: „јер ће бити велики пред Богом и неће пити вина ни сикера; и напуниће се Духа Светога“.

Лк. 1, 15

„Јер дође Јован Крститељ који не једе хлеба, не пије вина, а ви кажете: Ђаво је у њему“.

Лк. 7, 33

„Али се чувајте да како ваша срца не отежају пијанством“.

Лк. 21, 34

„Да ходимо поштено као по дану, не у ждерању и пијанству“.

Рим. 13, 13

„Отрезните се једанпут као што треба, и не грешите; јер неки не знаду за Бога, на срамоту вама кажем“.

1 Кор. 15, 34

О ПОГУБНОСТИ ПИЈАНСТВА

Љуто је, љубљени, пијанство и способно је да човека учини неосетљивим и његов разум да потопи. Оно разумног човека који је примио власт над свиме, као мртвог баца на земљу и чини га горим од мртваца. Мртав не може да чини ни добро ни зло, а пијани о добру уопште не мисли него једино ка злу тежи, и свима Ђ и жени, и деци и својим слугама лежи на подсмех. Другови га се стиде, непријатељи га исмевају и куну га, називајући га свињом и скотом. И шта може бити јадније од таквог човека који се одао пијанству и сваки дан вином погубљава свој ум. Јер пијанство горе од демона помрачава ум и, заробивши човека, лишава га и саосећања од било кога. Ђавоиманог када видимо ми жалимо и састрадавамо му; а са пијаницом поступамо супротно Ђ негодујемо и гневимо се на њега и безброј пута га кунемо. Због чега? Зато што ђавоимани не чини зло по својој вољи и достојан је опроштаја. А пијаница, ма шта да ради, није достојан опроштаја зато што је самовољно ушао у зло и подао се мучењу од пијанства. Он губи љубав другова, част, имање, здравље, и тако се мучи и у овом животу. Но неисказана беда очекује га и у будућем животу; и „пијанице неће наследити Царство Божије“. Увидите пијанице до чега ви доводите себе својим пијанством! Човека, сазданог по обазу и подобију Божјем и, њега који је примио власт над свиме, оно чини нечим горим од скота. Шта може бити ужасније од тога? Стид овде на земљи, вечна мука у будућем животу. Јер шта ако пијаницу још постигне неумољива смрт? Са каквим лицем ће се он тада јавити пред судом Божјим? Какав ће дати одговор? Шта ће рећи за оправдање? О, заиста би му боље било да се није родио на свет него да доживи тај страшни дан.

Пробудите се, док је још време, и победите у себи, свим силама своје душе, погубељну страст. Нема сумње – то је тешко. Но, не заборављајте да је благодат Божја јача него ли и најсилнија воља, и због тога пламеном молитвом тражите ту благодат као непобедиву силу у борби са страшним грехом. Господ је милосрдан: ако и ви будете имали непоколебљиву жељу да оставите страшни порок, Он ће то увидети и даће вам несумњиво помоћ у борби са њим.

Св. Јован Златоуст

РАСУЂИВАЊЕ ИЛИ РАЗЛОЖНОСТ, РАЗБОРИТОСТ

Ваља са расуђивањем управљати својом душом (Преподобна Синклитикија).

Срећан је посао чинити све са расуђивањем (Св. Јефрем Сирин).

Од свију врлина највећа је – расудљивост – разложност (разборитост) (Св. Антоније Велики, „Древни Патерик“).

Што је свјетлост у видљивој природи или со у јелима, то је и расуђивање у дјелима људским, или у опште рећи у овом привременом животу (Прот. Аврам Некрасов).

Лађа – пароброд – без корманоша пропада: пропада и живот наш, којим разум не управља.

Свакоме предузећу треба да претходи расуђивање: без њега и оно што изгледа да је добро преобратиће се у гријех, ако се не чини у своје вријеме, или нешто преко-мјерно (Св. Василије Велики).

Оно што вршимо без разлога није добро (Св. Петар Дамаскин).

Без расуђивања и оно што изгледа да је добро, није пријатно Богу (исти).

Има људи који су изнурили своје тијело постом па ипак су се од Бога удаљили, а то с тога што нису били расудљиви (Св. Антоније Велики).

Никада не треба да почињеш никакав посао прије него ли просудиш о њему и Богу помолиш (Св. Димитрије Ростовски).

Радити нешто без размишљања о томе – слично је поћи на пут без икакве спреме.

Прије него ли изиђеш из своје куће, поразмисли шта имаш чинити; повративши се размисли шта си урадио (Клеобул).

Прије него ли речеш што, упитај се најприје какво ће бити дејство од тога шта будеш казао; и још строжије: прије него ли што урадиш упитај се шта ће оно говорити; јер дјела говоре силније од ријечи (Филарет митрополит Московски).

Никада не треба одмах поћи за својим мислима, ако би чак и добре изгледале, но их неко вријеме подврћи критици (Схимон Парт).

мислиш чинити или радити: прво се Богу помоли, дубоко поразмисли и присне пријатеље и уопште добре људе за савет питај, „Всја са совјетом чините“, вели мудри син Сирахов.

Д. Г.

СУД СА УЉЕМ

Прича се о неком човеку који је једног дана потражио од свога владара на Истоку да му покаже средство како да избегне искушење.

Краљ нареди своме поданику да узме један суд пун уља до врха и да га носи кроз варош, али да не проспе ни једну кап.

„Ако једну кап будеш изгубио – рече краљ – биће ти глава отсечена“.

Два војника с голим мачевима и спремни да изврше ово дивљачко наређење, требало је да прате осуђеног.

Био је празничан дан, тргови беху испуњени страним дућанчићима, а улице пуне шетача.

Човек носаше свој суд с уљем и то с каквом пажњом. Ни једна кап не испале.

„Шта има у вароши? – упита га краљ по повратку – јеси ли видео неког?“

– Не краљу, ништа и никог нисам видео; ја сам гледао уље, ништа друго нисам видео.

– Ето, рече краљу, једино средство да се избегне искушење. Усредреди сву пажњу на Бога, као што си то урадио с уљем, и сигурно нећеш пасти у искушење.

*С француског
А. М. Јаношевић*

Не мислите, не говорите и ништа не предузимајте докле се најприје и не увјерите да ли је ваша мисао, ријеч и дјело у сагласности са речју Божјом – Светим Писмом (Прот. Аврам Некрасов).

Ко хоће да се спасе, нека не вјерује своме помислу јер бива да ђаволи сију (у човеку) зло сјеме и представљају ствари – догађаје друкче него ли каквису у самој ствари (Св. Варсануфије Велики).

Ма где ти био, ма шта радио, свагда се сјећај – и добро памти – да те Господ посматра и види све шта мислиш и чега желиш и шта радиш (Св. Василије Велики).

Никада се на самога себе и свој разум потпунице не ослањај, него о ономе што

БЛАЖЕНИ МИЛОСТИВИ, ЈЕР ЋЕ БИТИ ПОМИЛОВАНИ

Ево блаженства у коме најпре све зависи од човека, а затим од Бога, у коме човек задужује Бога, у коме се човек изједначаје са Богом по расположењу. Откуда то? – Отуда што ниједна врлина није тако потребна човеку као божанска милостивост. Јер сав живот човеков зависи од видљиве и невидљиве милости Божије. Сав човек стоји и постоји по милости Божјој. Човек и постоји и живи по милости Божјој и од милости Божје. Природно је онда да и он буде божански милостив према људима.

Када човек крене путем Христових блаженстава, он свим бићем осети и сазна шта значи Божја милост, шта значи кад Бог милује душу човекову.

Шта је врхунац милости Божје? Оваплоћење Бога, и све што је Он, Господ Христос учинио и непрекидно чини за род

људски. Претпоставимо: човек се оваплоти у јагње или тигра, или у гуштера или у лисицу, са циљем да животињски свет спасе од смрти и зла. Шта би то оваплоћење значило у поређењу са оваплоћењем Бога у човека? Нешто бескрајно мало, а по последицама нимало. Јер немоћни човек, сам роб зла и смрти, не би био у стању да животињски свет спасе од њих. Усто човек је крив за све смрти и сва зла у животињском свету. А Господ Христос? Безгрешан, узима на себе све грехе света и све муке од греха – зар то није изузетна и савршена милост Божја. Бесмртни, подноси смрт ради смртних људи – зар то није јединствена и невиђена милост Божја.

Када човек свестрано и озбиљно испита себе, и постави тачну дијагнозу о себи, њему ништа тако није потребно, и толико потребно, као милост Божја. Јер је несумњива дијагноза свакога човека ово: грех, грех, грех, и у гресима – болест, болест, болест, и у болестима – смрт, смрт, смрт. Зато сваким осећајем, сваком мишљу, сваким покретом душе духовно разбуђен човек вапије Богу: милост, милост, милост. Ко није у таквом односу према Богу, није милостив према људима.

Осећање грешности развија се покајањем; покајање и вапије за милошћу Божјом, за опроштај грехова. Само покајници добијају изузетну милост од Бога, која из њих зрачи на људе око њих. Јер

милост Божја, кад уђе у срце човечије, претвара се помоћу осталих божанских врлина у милосрђе. И милосрдан човек је увек милостив према људима, као што је Бог милостив према њему. Једно осећање је непроменљиво у души милосрдног човека, осећање да му је увек потребна милост Божја, стога је и сам милостив према људима.

Што праведнији човек, све више осећа своју грешност; најсветији људи у току целог живота најјаче и осећају своју грешност.

Врло развијено осећање личне грешности је стални пратилац хришћанинов на целом путу његовог духовног усавршавања. Ма којим осећањем, или мишљу, ушао у своју душу, човек на свима путевима своје душе сусреће грехе, мане, пороке. И ако је свестан опасности која му од њих прети, он стално вапије за милошћу Божјом. Својом милостивошћу човек највише подсећа на Бога, највише личи на Бога. А када је развиједо највеће мере он постаје „бог по благодати“.

Изгуби ли човек божанску милостивост, да ли је уопште остао човеком. Шта је човек? Оваплоћено милосрђе Божје. Шта је нечовек? Оваплоћена грубост и немилосрдност. Човек постепено дегенирише у нечовека, ако не упражњава милостивост. Такав јесваки себичњак, сваки саможивац. Стога би се с правом могло рећи: Проклети немилостиви, јер неће бити помиловани!

Господ Христос сав је од милости и са-милости. Свим својим бићем Он зове томе, орасположује за то, и оспособљује. Каода вели: смилуј се на себе и на сабраћу око себе, јер и тебе и њих дави грех, сати-ре смрт.

Духовно слепи то не виде; они који су тек прогледали, виде то помало; највидовитији пак – а то су светитељи – само то и виде. Зато су бескрајно милостиви и самилостиви. Све што је људско, њих подстиче на крик и вапај: Госпде помилуј! Гледа ли у себе озбиљно и видовито, човек се сав претвара у молитвени уздах, коме нема краја, уздах кроз који стално бруји: Госпде помилуј.

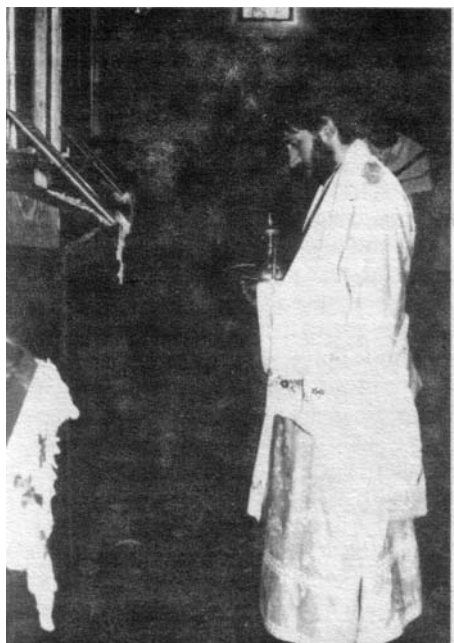
Немаш милости и самилости за човека? Помисли, ради чега је саздан, а у шта је пао, и нашта је спао: на смрт, на пакао! Па колико је рана на његовој души! Та сваки је смртно рањен, сваки човек. Коме то греси нису задали смртну рану, и то не

О СВЕТИТЕЉУ МЕЂУ ГЛАДНИМА

Не тако давно беше настала глад у Тиваиди. Житељи градова, знајући по чувењу да су монаси, који су живели са авом Аполосом, често пута добијали храну на чудесан начин, отидоше к њему сви са женама и децом да траже у њега благослов и храну. Не бојећи се нимало да ће му нестати хране, он је свакоме од долазника давао онолико колико је потребно за дан. А када остадоше само још три велике котарице хлеба, и глад биваше све јача, он нареди да му донесу и те котарице, које су монаси требали тог дана да узму себи за храну, и громко, да би сва братија и народ чули, рече: „Зар браку Господња није у стању да напуни ове котарице? Ево шта говори Дух Свети: неће нестати хлеба у овим котарицама док се сви не наједу новог хлеба“. И сви који су тада одлазили тамо, тврдили су да је за све било хлеба у току четири месеца.

Из Лавсаика

једну него стотину, и ми пре смрти много пута умиremo. Погледај на човека! На шта личи? То је неки пали анђео, који се заплео и збунио у црној мрежимрачнефилософије зла и залутао и изгубио. А трава, а биље, а цвеће, а животиње, а птице? Та све сам рањеник до рањеника, болесник до болесника, смртник до смртника. Зар све то не слива сва твоја осећања и све твоје мисли у бескрајну самилост према човеку и целој твари. Милосрђе се грања у разне врсте милости и самилости, као што се душа грања у разне врсте мисли и

осећања. Милосрђе је хранити гладне, појити жедне, одевати наге, посећивати болесне, обилазити сужње, збрињавати путнике.

Милосрђе је и молити се Богу за гладне, за жедне, за наге, за болесне, за сужње, за путнике. Постити за друге – и то је милосрђе. Плакати за непокајане – и то је милосрђе. Пострадати за спасење ближњих – и то је милосрђе. Не одговарај на увреду увредом; не враћај зло злом; савлађуј зло добром; благосиљај оне који те куну; моли се Богу за оне који те гоне; чини

„Ко се не научи смирењу, љубави и незлобивости, томе Господ неће открити Себе“

добро онима који те мрзе – све је то милосрђе до милосрђа.

Спаситељ каже: „Дајте милостињу од онога што је унутра“. Шта то значи? Ово: дајте људима своју боголику душу, и сва божанска богатства њена: божански самилосне мисли, осећања и расположења. Тад ће човек осетити да је једно са свима људима свих времена, и његовим ће бићем заструјати милост и самилост за све људе, за тужну и несрећну браћу и сабраћу нашу, тужну и несрећну од греха и смрти.

Ако ишта људско одлази на небо пред само лице Божје, онда је то – човекова милост и самилост за људе. Бог је спасио људе од греха и смрти из самилости, а не по заслуги, и то јесте једино истинско човекољубље. Зато што је тако, свемилоствиви Спаситељ с правом тражи од људи да милост буде врховни закон у њиховним међусобним односима. То се мора предпоставити свему, јер сачињава суштину Богочовековог Еванђеља спасења: „Милости хоћу, а не жртве“: милости хоћу према грешницима, јер су грешници – духовни болесници, које треба мудро и нежно лечити од греха и смрти. Тиме Христос захтева милост према свима људима, јер – ко од људи није грешан, није смртан? У име тога Господ одбија и неће жртве. Јер Њему је најмилија жртва – човекова милост према људима.

Човек божанског милосрђа све људе гледа Божјим оком и мери Божјом мером. Њему је сваки човек ближњи, јер му осећање милосрђа свакога човека учини блиским, и он свачије грехе покрива својом љубављу, молитвом и смерношћу. То није ни чудо, јер када се човек милосрђем приближи Богу, онда му сваки човек постане близак: у Богу нико није далеко.

Милосрђу нема краја, нема граница. Милосрдан човек никад не сме рећи себи: довољно сам милостив. Рекнели, ето смрти његовој души. Престане ли пак бити милосрдан, већ је умро, пре смрти умро. Јер се одвојио од Бога.

Милост је добровољна туга, изазвана туђом невољом. Или јасније: милост је љубављу испуњено расположење према онима који с муком подносе извесну тешкоћу. Јер као што суровост и зверскост потичу из мржње, тако и милост потиче на неки начин из љубави, и њу саму има као свој извор. Нарочито пак својство милости је ово: појачање љубављу испуњеног расположења које је сједињено с осећањем туге. Да учествују у нечем добром, старају се подједнако сви, и непри-

О ЕВАНЂЕЛСКОМ БРАТОЉУБЉУ

Једном послаше светом Макарију Александриском грозд свежега грожђа, пошто му се грожђе веома јело. Но показујући уздржање, он га посла једноме брату који је био на раду, а коме се такође јело грожђе. Овај с великом радошћу прими грожђе, и желећи да сакрије своје уздржање, посла га другоме брату, као да сам није био жељан грожђа. Али и овај брат поступи исто тако, ма да је и сам веома желео да га поједе. На тај начин грожђе је дошло у руку многој браћи, али га ни један није хтео појести. Најзад, последњи брат, примивши грожђе, посла га опет Макарију као велики дар. А Макарије познаде грожђе и, распитавши се шта је све било, зачуди се, и заблагодари Господу за такво уздржање браћије, па га и сам не хтеде појести.

Из Лавсаика

јатељи и пријатељи, али желети учествовати у нечем тужном, својствено је само онима који су испуњени љубављу. А од свих веза у овом животу као најјача сматра се љубав; а милост је појачање љубави.

Као што човек сурове и зверске нарави постаје непријатан онима који су искусили његову свирепост, тако супротно томе, сви постају лепо расположени према милостивом човеку, јер милост код оних који су је добили природно рађа љубав. Отуда је милост – мајка лепог расположења, залог љубави, савез сваког пријатељског расположења.

Праведни Награђивач, стављајући милост на терације и вагу, ни за шта тако не награђује као за човекољубље... Буди несрећном Бог, подражавајући милосрђе Божје. Човека ништа не уподобљава Богу, као доброчинство.

„Блажени милостиви, јер ће бити помиловани“

Приредио јером. Калистрит

ЗАШТО ЈЕ САМОУБИСТВО НЕОПРОСТИВ ГРЕХ

Свако убиство је зло. Сви правни прописи и морални системи забрањују и осуђују убиство. Оно се оцењује и осуђује као зло и од самоубица, који нису потпуно угушили своју моралну савест. Али, ето, и самоубиство је убиство – и то убијање живог људског бића, Богом позваног на постојање, створеног по Божјем образу и предначеног за вечни живот. Неки не желе да у самоубиству виде убиство, пошто у самоубиству не постоји убијање туђег живота, већ свог личног живота, који припада само нама и с којим можемо да располажемо како желимо. Заштитници ове тезе тврде, да, као што човек не врши акт крађе када узима од свог сопственог новца, исто тако он не врши ни убиство када ставља крај свом сопственом животу. Ова је теза апсолутно неодржива и њено је образложење потпуно погрешно. Ниједан човек није творац свог сопственог живота, да би био суверени господар над њим и самовољни распоређивач његов. Као Богом створен, дат нам преко наших родитеља и оформљен кроз општење с ближњима, наш живот је пре свега Божја својина и само Бог има апсолутно права својине над њим. Наш живот затим припада нашим родитељима и ближњима, народу и човечанству и најзад он је и мој лични живот.

Самоубиство није грех само у односу према Богу, према ближњима и према самом себи, него и у односу према Цркви. Вршећи самоубиство, човек лишава Цркву једнога члана и могућности да има

једног члана више и омета да се остварује царство Божје у пуноћи. Христос је пострадао за човеково искупљење и спасење, а он кроз фатални акт самоубиства затвара своје срце за Христову светлост и одбацује Божју благодат. Он жели да вечно тоне у непрозирни мрак и пропаст. Искључујући сам себе из Христове Цркве, самоубица лишава самога себе спасења које је преко Цркве даровано људима. Због тога је Црква у току свих времена свог историјског постојања гледала на самоубиство као на велики грех. Преко њега се газе три више хришћанске врлине: вера, нада и љубав. Самоубица је изгубио веру у Бога као премудрог и свеблаготворца и Промислитеља. Самоубиством он изиграва Божје створење и противи се Божјој промислитељској делатности. Да-

ље, самоубица је изгубио наду. Он се не нада животу и спасењу од Бога. Он не поверава судбину свога живота у руке Божје, већ се самовољно разрачунава с њом. Уместо да кроз своју наду гледа светло на свој живот и да се мужастено бори за испуњавање живота смислом и пуном вредности садржином, он се предаје жалости и очајању, гаси сва светла по путу свога живота и потања у непрозирни мрак самовољне смрти. На крају самоубица је изгубио своју љубав – ту највећу силу живота и спасења. Када би он волео некога, не би се одрекао смрти, јер тиме он лишава своје драге радости и среће од своје љубави. Разуме се, има случајева самоубиства из варљиве саможртвене љубави, на пример: болесник без наде на излечење ослобађа се живота, да не би био на терету блискимима. Код таквих при-

мера самоубиства љубав се не слаже са извршеним грехом, какав је самоубиство а, с друге стране, брига за безнадежне болеснике јесте дужност љубави, а не тешко и непријатно бремене. Када би човек имао било коју од ових трију виших хришћанских врлина, не би дигао руку на свој живот. Пошто је самоубица погазио највише хришћанске врлине, пошто се одрекао вере, наде и љубави, Црква га потпуно основано не признаје за свог припадника и ускраћује му опело и сахрану.

На крају, самоубиством човек самовољно руши врата смрти и насилно одлази у загробни свет, а да за то није још ни позван ни припремљен. Самоубица не извршава насиље само над животом, него и над смрћу. Он не уважава тајне ни живота, ни смрти. Због тога нас самоубиство чини грешним како у односу на живот, тако и у односу на смрт. Има тајни како у позивању човека у живот, исто тако и у опозиву човека из земаљског живота. Човекова смрт је Богом установљена граница његовог земаљског живота, према којој сваки треба са побожношћу да се односи. Човек треба у току целог свог живота смирено да размишља о тајни смрти, да се њоме поучава и да се припрема да је достојно дочека и прими. Погрешно је да слаби своју животну снагу и да се постепено умртвљује. Напротив, то значи да човек увећава своје животне моћи, да живи најбуднији и у моралном смислу најбогатији живот, јер само тако он може да уграђује свој земаљски живот у вечност и да достојно дочека смрт као врата према блаженом вечном животу.

Можда ће неко рећи: нема никаквог живота с оне стране, нема никакве вечности, смрћу се све завршава.

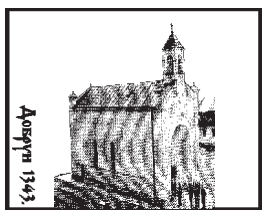
Такве се претпоставке и мишљења могу правити. Али нико није у стању да их докаже. Ми нисмо решили и тешко је да ће ико решити све тајне земаљског постојања и земаљског живота. Како се онда можемо похвалити, да смо одгонетнули тајну смрти и људске судбине иза гроба? Чим не можемо знати са сигурношћу да ли смрт представља крај сваког постојања, будимо разумнији и не чинимо фатални и непоправљиви акт самоубиства, јер има могућности да добијемо много, а да не изгубимо ништа.

И. Г. П.

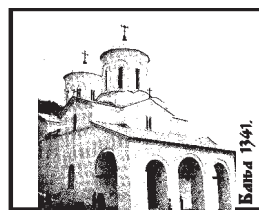
Пожалио се неки човек свом пријатељу говорећи: „Пао сам на дно живота и нема ми спаса“. Овај му одговори: „Захвали Богу што си на дну и не можеш више да ниже паднеш. Сада се обрати Христу и гледајући Њега полако се подижи. Није најжалосније што си пао на дно живота. Биће трагично ако се не понеш поново на врхове вере и морала.

Страшан је не пад, него павши лежати и не устајати, т.ј. драговољно чинити зло и остајати у небриси, и помислима очајања прикривати слабост воље. Таквим људима и пророк будући у недоумици говори: „Ко падне не устаје ли, ко зађе не враћа ли се“.

Јер Њега не могу толико раздражити наши једном учињени греси, колико не хтећи исправити се. Грешити још је својствено човеку, али остајати у гресима - то већ није људско већ сасвим сатанско дело.“

ДАВОР

И Н Ф О Р М А Т О Р

Број 2

припрема и уређује протојереј-месник Богдан Станишић

БРАТСКИ САСТАНАК И ПРИЧЕШЋЕ СВЕШТЕНИКА ЕПАРХИЈЕ ДАБРОБОСАНСКЕ

Шесте недјеље Часнога поста, на цвјетну сриједу, одржан је братски састанак свештеника Дабробосанске епархије. Литургију Пређеосвећених дарова служио је Високопреосвећени Митрополит Господин Николај, са четири свештеника. Сви свештеници су приступили Светој тајни Исповјести, и причестили се истинитим тијелом и крвљу Господа Исуса Христа Светом тајном Причешћа. Исповедник је био о. Бенедикт Ананић.

У прелијепој сали Црквене општине вишеградске, послије благодарења Митрополит Господин Николај је поздравио свештенике и пожелио да Свете тајне Исповијести и Причешћа буду свима на здравље и спасење. „Ове Свете тајне су загревач и подгревач Свете тајне Свештенства“, нагласио је Митрополит, „Свештенички позив је доста тежак, са много невоља, а у овом времену поготово. Али, и поред многих тешкоћа, очувајмо достојанство и будимо достојни пред својом духовном паством, да се не бисмо постијели пред прецима, ни пред потомцима...“

У продужетку састанка Митрополит Николај је упознао свештенике да је практично Митрополија Дабробосанска сведена на једно намјесништво. Ова Епархија, коју је основао Свети Сава Српски, била је једна од највећих епархија у Српској Православној цркви. Грађанским ратом у бившој Босни и Херцеговини тешко је пострадала, тако да је остала без храмова и манастира, а парохијско свештенство прогнано са својим вјерницима са парохија (тачан извјештај срушених храмова и прогнаних свештеника објавићемо у неком од наредних бројева овога листа).

Предавање на тему: „Шта да учини свештеник да подигне палог у духовном и моралном погледу“, припремио је и прочитао о. Данило Црногорац, парох фочански. Тему је обогатио примјерима из светоотачких дјела, а посебно из живота Светог Јована Кронштатског.

Послије анализе и разговора, те одређених добронамјерних примједби и сугестија на овај рад, свештеници су упознати са следећим:

- да се, ако Бог да, сви свештеници Епархије окупе и учествују на Крсној слави Духовне Академије у Србињу, на дан Светог Василија Острошког, 12. маја.

- септембра текуће године, одржаће се дводневни семинар за свештенике на Духовној Академији у Србињу, на теме:

1. Моје досадашње искуство о предавању вјеронауке
2. Приказ на књигу: Наша црква и наша дјеца
3. Анкета: Мишљење ђака о вјеронауци и вјероучитељу

О задњој теми прикупља се грађа у сарадњи са Министарством вјера Републике Српске, за издавање књиге. Књига ће уједно бити дивно свједочанство о искреној и спонтаној љубави дјеце према вјеронауци.

- одређени су предавачи као и тема за следећи братски састанак

- установљава се књига клирика епархије Дабробосанске, па се моле свештеници, који до сада нису могли, да прибаве: крштенице, дипломе, фотографије и др., за комплетирање досијеа.

- на овом састанку похваљено је братство манастира Добруна за покретање и издавање првога броја листа „Дабар“. Свештенство је замољено да помогне дистрибуцију и активно учествује дописима и чланцима на богатијем садржају, као и даљем изласку листа.

Еџодус срба из Српског Сарајева, као и на досадашњих пет братских састанака, тумачен је и расвјетљиван онако како и доликује духовницима. Учињено је све да Срби православни остану на својој земљи, у кућама и на огњиштима својим. И поред тога око 120 000 Срба се раселило широм Отаџбине, док је мање од један посто остало у Вогошћи, Рајловцу, Илијашу, Хаџићима и Илици. Разговарано је о томе како на најбољи начин помоћи и расељенима и осталима, јер и за једне и друге Црква је дужна да се мајчински стара и брине. Наложено је свештеницима да о свим овим збивањима доставе подробне извјештаје Епархијском Управном Одбору.

Поред још неких текућих питања, саопштен је распоред Богослужења и канонских посјета Митрополита Николаја. Потврђено је да сриједа *Цвјетине недјеље* Васкршњег поста и даље остаје дан братског састајања и саборована и обавезне Свете тајне Исповјести и Пирчешћа сваког свештеника.

Иницијативом нашег домаћина о. Богдана Станишића, свештеници су скромним даром помогли породицу нашег у Христу брата, погинулог и од стране непријатеља убијеног, покојног оца Недељка Поповића, пароха трновског. По завршеном састанку учињен је помен свим погинулим Српским војницима и јунацима из овог рата. Војничко гробље је заиста примјерно уређено, љубављу и топлом сузом и благодарном руком миловано и украшено. Почивају храбри соколови ту покрај храма Рођења Пресвете Богородице у Вишеграду, а Господ нека им подари вјечни мир и покој у царству небеском.

Заједнички, али и најважнији закључак све браће свештеника јесте: *Да у свему будемо примјер људима, јер смо и позовани да рјечју и дјелима свједочимо и пројављемо ХРИСТА Распјетог и Васкрслога*. Проповједати ријечима – потврђивати дјелима:

То, свештеник, што говори ином (другоме)
нек сам својим потврђује чином!

Момир Васиљевић,
протоијеромесник

ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВИ

Српска породица, тај храм у малом, до скорих дана имала је једну дивну навику. Наиме, прво мушко дијете завјештавала би својој светој Цркви.

Та навика задржала се у породици Љуба Поповића, родом из кршне, српске Херцеговине. Из краја невенског, гдје и прије а и сада, историја и вријеме показује родољубље и богољубље тих Срба. Свог првенца Недељка, рођеног 1955. год., крштењем у цркви светог Преображења у Сарајеву, по завршеној основној школи, уписује у Богословију. На пријемном испиту Недељко показује најбоље знање. Школске 1970/71 уписује први разред богословије у богословији „Свети Арсеније“ у Сремским Карловцима. Велики је то био изазов за Сарајлију Недељка. Школа, црква, интернат, непрекорна дисциплина и све сама новина.

Под будним оком васпитача и професора, прође брзо пет година и свршени богослов Недељко мора да-

ље кроз живот. Одслужио је бившу ЈНА. На реду је ступање у брак. Господ га награди, те за животну сапутницу одабра себи Јефију Голубовић, средњошколку из Сарајева, ћерку побожних и честитих родитеља.

Рукоположен је у Саборној цркви у Сарајеву од стране, блажене успомене, Митрополита г. Владислава и постављен на парохију трновску у Трнову. Парохија врло мала и сиромашна. Одавно ту није, од рата, жи-

Владика Ајнанишије са Николом, сином њо. оца Недељка

вио свештеник са породицом. Пут тежак, трновит, али нада се полаже у Господа. Пун радног елана, организује парохију и већ назире успјех. Заједно са вриједним парохијанима уређује свети храм, парохијски дом, порту и набавља све потребе за цркву.

Породица оца Недељка увећава се рођењем Љиље, затим Марине и на крају сестре добијају брата Никољу. Свештеничка породица за примјер и сваку похвалу. Њихова кућа, кућа је за све. Помажу коме је год помоћ потребна. Не праве разлику.

Срећи породичној дошао је крај. Мирис барута осјећа се и по Трнову. Свештеник Недељко, са породицом и народом, одлази у збјег. Морао је да се врати, јер је чуо да су у граду остале двије, незбринуте, старице. То је било последње виђење оца Недељка са својом породицом и својим парохијанима. У граду га хапси муслимански „чувар реда“ припадник МУП-а, и по причању очевидаца, без икакве кривице, на свиреп начин, одузима живот трновском свештенику о. Недељку Поповићу. Злочин се догодио 10. јуна 1992. г.

По ослобођењу Трнова, Његово Високопреосвештенство Митрополит г. Николај, одлази на мјесто злочина. Тијело покојног оца Недељка ископава, и достојно сахрањује поред цркве коју је толико волио.

Бригу о његовој породици преузео је Митрополит г. Николај и сви добронамјерни, који се управо труде да дјечи и попадији покојног оца Недељка пронађу трајан смјештај.

Млађани Никола, који стасава у лику свог храброг оца, ниције добро неће заборавити.

*пројонамесник
Бољдан Сјанишић*

И клицаху снажним гласом
говорећи: Спасење је у Богу нашем
који сједи на пријестолу, и у Јагњету.
(Ошкр. 8, 10)

СЛАВА ДУХОВНЕ АКАДЕМИЈЕ У СРБИЊУ

Духовна Академија у Србињу, 12. маја, о.г. свечано је прославила своју Крсну славу, Св. Василија Острошког. Ово је друга година рада академије и друга њена слава.

Свечаност је почела у 9 часова светом Архијерејском литургијом коју је служио Његово Високопреосвештенство господин Николај са шест свештеника, уз присуство студената и професора академије и гостију. Литургија је служена у капели академије.

На крају литургије слово о Св. Василију Острошком прочитао је студент Живко Илић. После свете литургије г. Митрополит са свештен-

У 13 часова прешло се у трпезарију где је пререзан славски колач. За трпезом је г. Митрополит поздравио ректора Универзитета г. Воја Максимовића и све госте, захваливши се приложницима академије. У поздравном говору Митрополит г. Николај је изразио жељу и наду да ће овде почети са радом богословија Св. Три Јерарха из манастира Крке. Такође је изразио радост да ће ова академија бити расадник посленика за њиву Господњу која је врло велика у Републици Српској, где дела свега 320 свештеника.

У наставку беседе Владика је напоменуо да одгој младих стоји на три

ством и гостима, прешли су у салоне академије. Међу гостима су били г. Воја Максимовић, ректор Универзитета српског Сарајева, г. Угљеша Ченић, члан ЕУО Епархије Далматинске и врло заслужан Србин, те гости из Црне Горе и др. До 13 часова се провело у пријатним разговорима.

стуба: на породици, школи и цркви, а да држава почива на просвети. Такође је г. Митрополит изразио жељу и намјеру да проради интернат женске Духовне Академије. Тако да би РС имала довољно наставног кадра за основно и средње духовно образовање.

На крају се г. Митрополит захвалио властима које су цркви уступиле овако савремено здање за Духовну Академију у Србињу. На речи г. Митрополита отпоздравио је г. Војо Максимовић осврнувши се на почетак рада Духовне Академије, уз захвалност г. Митрополиту, као зачетнику идеје о оснивању академије и његовом труду да се оваква школа први пут оснује западно од Дрине. Пожелио је успех у даљем раду и изразио наду да ће овде отпочети са радом богословија Св. Три Јерарха уз помоћ Архиепископа Српске Цркве.

На крају је узео реч потпредседник ЕУО Далматинске Епархије, г. Угљеша Ченић. Он је врло дирљивим речима изнео тешкоће и патње које су задесиле народ и цркву Далмације. Ченић је нагласио да су ове школе нада српског народа и да кроз чување ризнице, икона и наставак рада крчке богословије сачуваће се духовно благо српског народа, сачуваће се и српски народ.

Око 16 часова свештеници и народ се разишао са жељом да ове зграде високог стандарда буду пунице младих студената и да овде настави рад Богословија Св. Три Јерарха.

Знајући ревност и пожртвованост Високопреосвећеног господина Николаја, надамо се да ће уз помоћ Божију и Св. Василија Острошког напред изнете жеље и наде бити остварене.

свешт. Милосав Видаковић

ИЗ АКТИВНОСТИ КОЛА СРПСКИХ СЕСТАРА „СВЕТА ПЕТКА“ У ВИШЕГРАДУ

Добровољно и хумитарно удружење жена Српкиња, Коло српских сестара у Вишеграду основано је прије три године, уз помоћ и благослов Митрополита г. Николаја и Епархије Дабробосанске, под чијим патронажом живи и ради. У протеклом периоду ово удружење је имало велики број успјешних акција и помагало породицама погинулих српских бораца, инвалида рата, војсци на положају, као и насељеним људима и социјалним случајевима.

ПОСЈЕТА

Сестре Кола Српских Сестара из Прокупља, поново су посјетиле Вишеград гдје су биле гости КСС „Света Петка“. Као и до сада поново су обишле прихватне центре у Новом Зоранову (Незуци) и Прелову и уручиле им прикупљену помоћ.

У склопу свог боравка у овом граду обишле су и Храм „Рођења Пресвете Богородице“ као и Војничко гробље, гдје су гледајући гробове и споменике наших јунака сетно саосећали бол наших мајки и породица, молећи се Господу за њихове душе; тихо шапатом, али из срца како то само мајка зна.

Још једном се показало да народ који је једно у Господу не може нико подијелити.

Растајући се са нашим добротворима пожелели смо им свако добро у Господу, напредак у раду, са молитвом да наша несрећа њих мимоиђе.

Значајну материјалну помоћ добили смо од истог удружења из Штутгарта (Њемачка) када су у три наврата послали 4 000 DM. Новац је намјењен и подјељен дјечи погинулих бораца и инвалидима овог рата. Велику моралну и материјалну подршку, од оснивања до данас, имали смо и од

Кола Српских Сестара из Ужица. Оне су биле најчешћи гости који су сво вријеме рата са нама обилазили војнике на положају, рањенике на рехабилитацији у Вишеградској бањи, а инвалидима су, преко Југословенске колоније из Кине, обезбједиле значајна материјална средства. Највећу помоћ у храни, одјећи, обући и средствима за хигијену (10 тона) добили смо уз помоћ свештеника Богдана Станишића, од Епархије Дабробосанске. Од децембра прошле године Општина Вишеград нам је дала на коришћење магацин и пословни простор, који ради три пута седмично и опслужује сва расељена лица, која су смјештена у нашем граду. Према нашој евиденцији до сада је помоћ у храни, одјећи, средствима за хигијену добило 1 250 породица, углавном из Вогошће, Илијаша, Илице, Санског Моста, Крупе, Дрвара. Послије егзодуса Срба из Сарајева и отварања 10-ак прихватних центара на подручју града, наше чланице, заједно са чланицама КСС из Ужица и Прокупља у периоду март-април, обишле су све прихватне центре и избјеглом становништву подјелиле помоћ у храни, дјечијој храни, одјећи и средствима за хигијену.

Настојимо да помогнемо свима којима је потребна помоћ, не само у храни и одјећи, већ и у новцу за лијекове и лијечење, школском прибору и уџбеницима.

Трудићемо се, упркос многим тешкоћама, да и даље савјесно обављамо хумане задатке и послове. О нашем раду ипак ће највише рећи људи и вријеме.

*Њедсједница
Кола Српских Сестара
„Света Петка“ у Вишеграду
професор Дивна Васић*

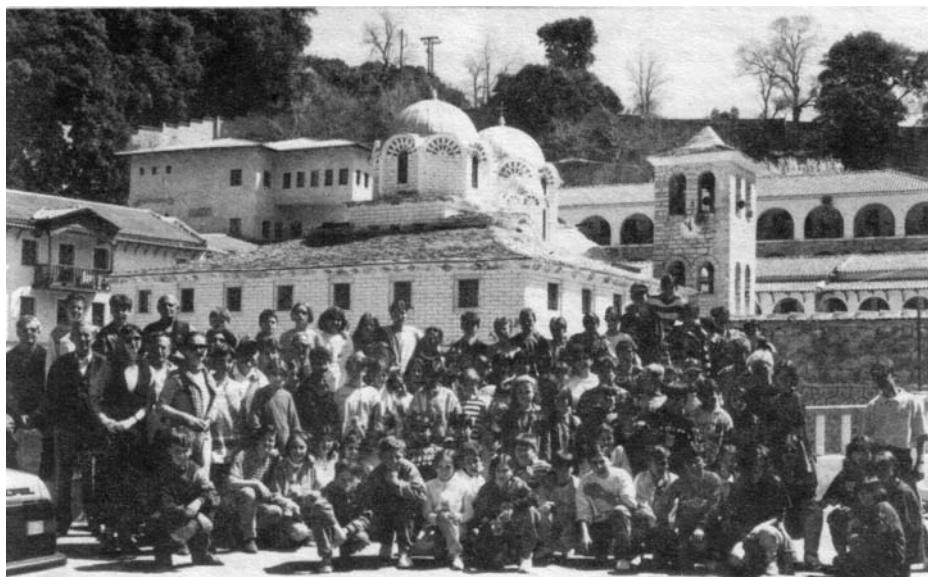
СА ПУТА У ГРЧКУ

Плод бриге и збрињавања српске дјеце од стране наше цркве, те ангажовање и сарадња Дабробосанског Митрополита Николаја са грчком православном црквом је путовање и боравак од мјесец дана 257 дјеце и 14 наставника основне школе „Вук Караџић“ из Вишеграда у Грчкој.

Кренули смо 25. марта 1996. год. из Вишеграда преко Чачка, Крагујевца, Скопља, а 26. марта у 5 сати стигли у мјесто Аспровалта гдје се налази манастир „Света Лидија“. Дочекале су нас сестре Марија, Георгија и Елефтерија. Истог дана је дошао, да нас поздрави и пожели пријатан боравак, отац Теофило – игуман тог манастира, што је и касније чинио

Настава је извођена редовно, часови вјеронауке, слушање и пјеване наше и грчке националне и духовне пјесме, припреман и извођен програм за Васкршње празнике. Дјеца су била окружена љубављу и пажњом како сестара, тако и оца Теофила који је у свакој прилици настојао да нам да морално и духовно охрабрење, да нас упуту на прави пут, пут богољубља и човјекољубља.

Међу нама је било 36 некрштене дјеце. Крштење је обављено у организацији манастира, а обавио га је отац Теофило. Кумови су стигли из Солуна. Након крштења кумови су своју кумчад одвели на 3 дана у своје домове да их боље упознају, а при растанку су их кумовски даровали.

у више наврата. Унапријед смо знали да идемо у земљу чије је пријатељство са српским народом на ко зна колико пута и начина доказано – у Грчку.

Дјеца која су боравила у Грчкој су дјеца погинулих српских бораца, рањеника и инвалида, те дјеца из колективних смјештаја.

Превоз је обезбједио и финансирао манастир Хиландар. Превозник је била агенција „ЕУРОЛИНЕ“ из Чачка са 5 аутобуса. Сву даљу бригу око смјештаја, исхране, превоза у школу, посјете ученика, преузео је манастир Света Лидија.

При поздрављању уз ријечи захвалности велики број дјеце је плакао, а такође и сестре манастира. Оне нас испратише, отац Мојсије, игуман Хиландара и отац Теофило уз благослов за пут и ријечи: „Дјеца су била дивна и златна – дођите опет“, а ми задовољни што смо достојно представљали народ коме припадамо.

Нама остаје да им кажемо велико хвала за све што су нам приуштили, а посебно хвала за љубав каква се ријетко среће.

Насиљавник Миланка Ђурић

СРПСКО ГОРАЖДЕ ДОБИЛО СВЕШТЕНИКА

Напокон и поносни Гораждани могу рећи да имају „свог“ свештеника. Цијело вријеме, док је трајао рат, све потребе обављали су пароси вишеградски о. Рајко Цвјетковић и о. Богдан Станишић. Мора се казати да је ту било и неуредности, али немогуће се није могло чинити. Сада ће бити много другачије постављањем новог пароха.

Бивши ђакон рогатички о. Новица Ђебић, рукоположен је од стране Његовог Високопреосвештенства Митрополита Дабробосанског г. Николаја, и постављен на парохију горашку. Приступило се одмах адаптацији стана и капеле, а све уз велику помоћ и подршку народа и структура општинске власти. Гдје се ради и Богу моли ту напретка мора бити. У Бога се уздамо, да ће и стародревна црква Светог Ђорђа у Сопотници засијати пуним својим сјајем. Истина да је у овом рату запаљена, али брзом интервенцијом народа и власти у доброј мјери је заштићена од даљњег пропадања. У току су и све остале припреме за заштиту цркве у потпуности.

Б. С.

НОВИ СВЕШТЕНИК У ВАРДИШТУ

Доласком монаха у добрунски манастир много тога се већ учинило. Свакодневна богослужења, манастирско гостопримство и сва остала послушанија. Српски народ навикао на манастир, па и овај воли и свесрдно обилази. Заслугом многих, саграђена је нова црква у Вардишту, а са тим стекли и услови за постављање свештеника, односно формирање нове парохије. По завршетку свих административних обавеза на нову парохију у Вардишту Митрополит г. Николај поставља младог свештеника о. Драгана Матића. Тако на бившој добрунској парохији постоји сада и друга – парохија у Вардишту. Пожелимо о. Драгану успјех и сваки напредак у пастирском раду.

Б. С.

Одлуком Сабора Српске Православне Цркве АС Бр. 19 и 77/ зап. 128 од 24. 5. 1996. год. Богословија Св. Три Јерарха из Крке (након прогонства привремено смештена на Дивчибарима) пресељава се у Србиње. Опширније у следећем броју.

ШТА ДА УЧИНИ СВЕШТЕНИК ДА ПОДИГНЕ ПАЛОГА У ДУХОВНОМ И МОРАЛНОМ ПОГЛЕДУ

Прихватајући се шеме да је на свој начин разрадим био сам свјестан чињенице и тежине посла кога сам се прихватао. Далеко би било пожељније да је о овом говорио неко од искуснијих духовника, јер би говорећи о свом животној и раду ујаво говорио о овој шем. Ја ћу заједно са браћом да се посложим животој и радом свјетских оца и учитеља Цркве и да покушам мојим размишљањима начинити једну скромну цјелину овога нашег важног посла у нашој узвишеној служби.

Размишљати и радити на уздизању палих духовно и морално није само мој задатак и само за ову годину. То је задатак свих нас од оног момента кад смо позвани у службу Богу и своје роду. То је задатак, задат нам да стално буде са нама и у нама, задатак који стално траје и стално је присутан, на крају задатак који у потпуности не можемо завршити. Док је свијета и вијека биће оних којима треба духовна потпора, и зато ми као јединке не можемо у свом животном вијеку окончати тај посао, али га свакако можемо наставити и тако не прекинути предати наследицима својим. Једна спасена пала душа је златна карика у томе спасоносном ланцу. Дакле, гледајући то, то је један заједнички посао свих нас, а сваки његов дјелатељ је дужан да све од себе да, да уложи и умни и физички напор, да се истински преда и сав положи како би постигао што више. Пошто су моћи наше различите то је сваки дужан да према моћима својим ради, да таланте повјерне му на чување не закопа већ да их радом својим умножава и тако умножене на крају преда Господу – Творцу, и чује оне спасоносне ријечи: „Добро, слуго добри и вјерни, у маломе си био вјеран, над многим ћу те поставити; уђи у радост господара својега“ (Мат 25, 21). Пошто је живот човјек о овдје на земљи пролазан, један и једини то смо тим прије позвани да га учинимо што благотворнијим, плодноснијим, савршенијим и хармоничнијим, да не би на крају испало читав живот „промашен“! Како то може бити промашен? Па лијепо. Многи на жалост баш тако проживотаре да на крају ни сами не знају зашто су и били ту, одкуд су се нашли и зашто су се нашли? За такве кажемо: живот без смисла и циља.

Дакле, као прво, ми православни хришћани (а најприје пастири Цркве Христове) морамо знати и учити и говорити да је рођењем и уласком у овај живот новорођеног почела и припрема истог за живот вечни. Једном рођени никад не умире јер „сви смо живи у Господу“, па тако Живот вјечни не познаје никакве смрти јер *Дух не умире, Дух сена не убија*. Ако тако стално гледамо на живот, и овај пролазни

схватимо само као припрему за *Живот вјечни* свакако ћемо лакше разумјети и спознати све остало, и радости и жалости и добро и зло и богатство и сиромаштво и лијепо и ружно и све, све што будемо доживљавали прихватити као неминовност, добра као добра и незаслужене награде, а зла и тешкоће као заслуге наше. Мудра народна пословица каже: „У добру се не понеси у злу се не покиди“. Наравно овдје је проблем са оним који у свијету имају више траума него радости па им је сав живот тежак и мучотрпан. Њима је тешко дати објашњење зашто је то њих баш задесило поред толиког свијета. Са таквим трауматичним особама морамо бити изузетно пажљиви. Ако им почнемо причати о праведном Јову, о његовом страдању и свему што га је подопуштено Божјем снашло свакако ћемо им донекле помоћи у тој њиховој муци и болу, али ако успјемо да их увјеримо у коначну побједу добра над злом, у коначан тријумф правде, осјетићемо по њиховом озареном лицу да је већ почео рај у душама њиховим. Најспасоноснија ствар је задобити ми душевни, ако је то могуће, онда је циљ постигнут.

„У јаким душама не гаси се нада као ватра у пећи. У таквим душама тињају варнице наде и у највећем разочарењу у животу. Тако квалитет духа и карактер нашег свештенства, услов је за повољан успјех наше вјерске ствари и нашег напретка. Вјера у практичном животу реализује се у љубави до пожртвовања и у дјелима милости. То је у светосавској цркви усвојено као најглавнији услов спасења душе. Једини лијек за душевни јад, јесте усрдна молитва Богу. То је мелем који утоља болове, јер нико не може боље осјетити утеху вјере од сломљеног грешника у извјесним моментима.

Оно што је, чини ми се, недостатак у нашој струци јесте неједнако схватање наших општих интереса.

Свјетски мир зависи од безбједности. Пријатељи мира морају се искрено радовати, када је онај народ, који је искрено одан миру потпуно обезбјеђен. Тако је и са духовним миром, који проповједа вјера у Бога и његов свети закон. Ако спрема цркве и њених органа није на висини обезбјеђења: моралом и дјелима еванђељске вриједности, проповјеђу, ревнитељством и стваралаштвом, - мир духовни не може бити гарантован. Зли дух који у душе људске уноси немир и неспокојство биће на доминирајућој висини. А то значи рат духовни и пакао душевни“ (Дух. бр. 16, 43).

Наше хаотично вријеме у коме смо ево већ дужи период нас обеспокојује. Срећемо масе безвољних и изгубљених људи и није довољно само констатовати да је зло ту. Треба се про-

тив њега борити и спречавати даље ширење, одлучно и смишљено, да после неби било доцкан, као што и за лијечење сваке болести није довољна само дијагноза болести, ако јој неби следовало ефикасан лијек. На мржњу се треба супроставити љубављу па било колико је то тешко не смијемо давати мјеста сумњи у искреност нашег става. Гледајући изјаве појединих водећих личности римокатоличке цркве на жалост видим дволичност у душама њиховим, говоре добро - мисле зло, глуме љепоту и преподобност - а изнутра су пуни мржње, једном рјечју прави окрени гробови. Православни свештеник не смије бити такав и радити тако. То је провидно и прозирно, јер добро знамо шта иза њих стоји, а та њихова гордост ће их и одвести тамо одакле су и кренули. Ту ми не смијемо бити попустљиви, ту морамо бити оштри. Ових дана после једне изјаве нашег црквеног великодостојника чуо сам разне коментаре од лица која нити су позвана нити пак знају смисао тих ријечи. Чуди их његово реаговање. Ја мислим да би прећутати зло значило с њим се солидарисати. По некима требало би аминovati свему и свачему; не чути све, не видјети све. Е, па не може баш ни тако, јер злу се треба јавно одупријети али не злом већ јаким укором и осудом. Пошто су љубав и мржња парадоксалне то значи мора се наћи прави пут да се осудом и изобличавањем зла оно коначно затре и уништи, и да на попуштеним злосрамним развалинама почне градити чежњиво нам добро, разумно добро, сведобро.

Нашу нерадњу и равнодушност спрам вјере ми не можемо лијечити ни молитвом ни оптимизмом. У сва времена, а посебно у данашње вријеме идеја служба свештеникова Богу и народу није обичан рад и труд, већ подвиг духовни достојан велике химне и светитељског ореола.

Истинску жртву и примјер како ваља и треба радити имамо у многобројним примјерима свештеничким и свештенмонашким. Свој свештенослужбени рад о. Јован Кронштатски почиње бесједом: „Ја сам свјестан узвишености свештеничког позива и осјећам своју немоћ и недостојност за ову највишу службу на земљи, али ја се уздам у милост Божију. Ја знам шта може за овај позив да ме оспособи. То је моја љубав према Христу и према вама, браћо моја. Љубав је велика снага, она чини слабог јаким, малога великим, странца присним. Нека би ми Свељубећи подарио само једну варницу Његове чисте љубави, и да је разгори у мени Духом Својим Светим“. И заиста видимо касније кроз читав живот овај Богоугодник се трудио и успио у томе да сачува Христа у себи и да га дарује сваком створењу око себе. Он се

молио Богу да све што ради, од срца ради и зато су сва добра дјела његова, све милостије његове *дјело срца и саосјећања*. Прије свега, он се труди око морално пропалих, и тражи начина да у њихов помрачени живот унесе свјетлост. Он не суди. Он разуме. Унутрашње неутврђен човјек кад доспије у невољу, лако прави компромисе са својом савјешћу, лако пада у порок; одаје се алкохолу да би кроз њега заборавио своју невољу, и тако се предаје пијанству. Тешко је прићи таквим људима, чија окамењена срца не схватају и не разумеју да им ико мисли добро. Отац Јован је размишљао овако: „Воли сваког човјека, не гледајући на његове гријехе. Воли и поштуј у свакоме Божију слику. Не сме човјек да се замени са пороком који у њему дјелује. Порок је само пролазна несрећа, болест, опсена ђавола, али право лице, оно које остаје – то је Божија слика“. Кронштат, град сиромашних радника и убогих луталица био је мјесто гдје би се многи разочарали и побегли, али овај духовни горостас не одустаје већ савлађујући многе препреке, свакојака понижења, челичећи се духовно напредује и даље неуморно стално ради на спасењу залутале пастве своје. Заиста немамо лепшег примјера пожртвованости овога времена. У свему је јеванђелски радио следећи Господа Исуса Христа. Из житија видимо да је свакодневно и по двадесет часова проводио у молитви, служби Божијој свакодневној, предавању у школама, оснивању добротворних друштава, једном рјечју, сав предан мисионарском дјелу. Нарочито је важно поменути колико је полагао на покајању грешника и колико се за то жртвовао. Сам се лично дуго, дуго молио да га Господ удостоји примања толиких гријехова, јер код њега су се свакодневно такорећи исповједале хиљаде и хиљаде вјерника. Говорио је: „Искрено покајање срца је једино у стању да нас избави. Покајати се – значи да са пуно бола и од срца признамо своју кривицу и свом душом тежимо поправци и покајању. Покајање треба да буде искрено и сасвим добровољно. Наша покајничка молитва треба да је слободно и свесно исповједање душе.

Покајању помаже: свест, памћење, представа, осјећање и воља. Без осјећања потрешености срца, без намјере да се поправимо наше покајање је лицемерство. Осјећати дубок бол због гријеха – то је Божији дар; то је пуно покајање – самоосуђивање са чврстом намјером да се остави досадашњи огреховљени живот, да се постане нови човјек, да се са Богом и сопственом савјешћу измири. Успијевао је да се дотадне срца људских, пише да је велики катедрални храм у Кронштату пун вјерника плакао и ридао, а очевидац тврди да му је то изгледало на страшни суд, а да се после исповјести и светог причешћа осјећао препорођен, као на ново рођен, једноставно озарен. Рећи ћемо, да, могуће је све то, јер то су честите руске душе.

Свакако има у томе истине, али имамо ми примјера покајања окорелих разбојника који су постајали после врсни монаси. Свети Јован је дакле знао како треба прићи свакоме, од дјетета до старца, од сиромаша до богаташа, од слабашног до силног, а све је то постигао својим усавршавањем у вјери и молитви. На нама је свакако да следимо том примјеру да се учимо кроз житије Светог Јована и осталих угодника Божјих. Што се лично више ми наоружавамо врлинама то ћемо их лакше пренијети и на ближње своје, лакше им и увјерљивије помоћи. Не каже се узалуд „кад слијепца слијепца води оба ће у јаму упасти“.

Пуни успјех можемо очекивати само стрпљивим и упорним радом. Не треба, на примјер, да би неког приволио да те прими у дом отворити врата ногом и присилити га силом. Ту нити има молитве нити благослова Божијег. Радије не ићи никад, а усрдно се молити Богу за спас тог дома, па се надати да ће прст Божији ту некад благослов свој подарити. Ово наше вријеме промјена политичких система, многе је вратило цркви, али на нама је огроман посао да их уведемо у вјеру. Није једно те исто бити Србин и бити православни Србин хришћанин. Наравно не може се све преко ноћи постићи, али вријеме и рад ће, ако Бог да, све то ставити на своје мјесто.

„Зашто се увијек толико говори и пише о мукама светих људи и светих жена? Зато што се у свете рачунају само побједници; а зар може бити неко побједилац без борбе, муке и

страдања? И у обичном, земаљском, војевању нико се не рачуна побједиоцем и јунаком ко никад није био у борби, и ко се није доста намучио и доста пострадао. Тим прије у духовном војевању, гдје се зна истина, и гдје самоистицање не само не помаже ништа него управо одмаже. Ко нема никакве борбе ради Христа, ни са свијетом, ни са ђаволом, ни са самим собом, како се може рачунати у Христове војнике? Како ли тек у Христове сапобеднике? (Пролог, стр. 249).

„Св. мученик Антоније, из сред огња говораше народу: браћо моја возљубљена, не робујте тијелу, него се брините више о души, која вам је од Бога дата, и сродна је Богу и Божанским силама“ (Пролог стр. 616).

„У свако вријеме и код свакога један не покајан гријех према Богу повлачи многе друге гријехове“ (Пролог стр. 659).

Плашим се да ми, не дај Боже, у овом свијету мало не лутамо. Упоређујући времена прошла и садашња, претке наше и нас, нешто ми се чини да су они били много шири. Ми се затварамо у себе, ми мислимо о себи, а то није добро. Човјек заокупљен бригама о себи заборавља све око себе, свештеник поготово. Наш свештеник, православни свештеник, је дужан да служи Богу и народу своме, на то се заклео, то је оријентација православља. Римокатолички свештеник служи Богу, а заповједа народу; то је њихов мото, и у та два правца ми се наравно поред осталих догматских разлика и разликујемо. Зато је једини пут наш повратак духовности, духовно јаки можемо тријумфовати. Такмичење у материјалном богатству смо, будите увјерени, унапријед изгубили. Не допада ми се такмичење по том питању ни са њима ни ми између себе, а признаћете тога има. Наравно не смијемо дозволити да будемо презир, али требамо настојати да нам духовно богатство доминира над материјалним. Само тада и тако ћемо као комплетне личности моћи да радимо наш свети и узвишени посао.

„Човјек се само страдањем пење на висине“, каже Достојевски, а ако нам је све уљуљкано и угодно онда ту нема неке воље за даљим усавршавањем.

Само упорним и непрекидним бригама на личном усавршавању можемо паралелно помагати и ближње своје. Господ Свемогући који ће нас на том путу пратити и помагати даваће нам и снаге и савјета како кад и гдје морамо правилно реаговати. Вера, нада и љубав морају обитавати у нама непрестано, а ми свјесни тога не можемо скренути на странпутицу.

Извршивши задатак задати нам, радосно можемо у сусрет Господу са датим нам умноженим талантима.

*протојонамесник Данило Црногорац
(реферат произнесен на брајском
сасијанку у Вишеграду 1996.)*

Упокојио се у Господу

СРЕТКО (Милана) КУЛАШИНАЦ ученик V разреда Богословије Св. Арсеније у Сремским Карловцима

Дана 14. марта 1996. г. у Сремским Карловцима трагично је преминуо Сретко Кулашинац, ученик V разреда Богословије Свети Арсеније. Заупокојену литургију и опело служио је Епископ сремски Василије уз саслужење ректора и професора богословије у присуству свих ученика богословије и његових школских другова, у суботу 16. марта.

Истог дана покојни Сретко је превезен на Пале, где је требало да се сутрадан 17. марта у недељу Крстопоклону обави сахрана. Његово тјело унето је у храм Успења Пресвете Богородице у Палама. На

Пала ми је у удео тешка дужност да се у име свештеника Митрополије дабробосанске и као његов надлежни парох, опростим од покојног Сретка Кулашинаца. Његова изненадна и трагична смрт, све нас је завела у тугу: његовог духовног оца Митрополита Николаја, свештенике, професоре, школске другове, као и његову фамилију и познанике.

Сретко Кулашинац је рођен 15. фебруара 1977. г. у Сарајеву, као прво дјете од оца Милана и мајке Виде, рођ. Ковачевић. Основну школу је завршио у Прачи, гдје су му родитељи преселили. 1986. г. породица је остала без свога хранитеља,

ју. Примљен је у I разред школске 1991/92. г. у Карловачку богословију. Колико сам могао надгледао сам његов рад и учење. Избијањем рата у БиХ мајка Вида је са дјецом морала да се из Праче пресели у једну трошну кућу на Палама. Да би обезбједила дјецу кору хљеба једно вријеме је радила у Њемачкој, гдје се је разболила и након краће болести преминула 1995., прије годину дана.

Тако су њена дјеца, Сретко и његов брат Срђан, остали без својих родитеља. Митрополит г. Николај узео је себи у кућу Срђана, да се брине о њему, а Сретко је требао да заврши V разред богословије. Али, како Господ држи све нити нашега живота у Својој свемоћној десници, позвао је себи овог већ скоро свршеног богослова. Као и сви ученици богословије и Сретко се припремао у тој школи за свештенички чин. Служење Богу кроз свештенички позив је најузвишенија служба. Има ли нешто љепше и достојанственије, него одредити се за љекара душа људских и бити пастир словесном стаду Христовом?

Да, ми смо тако жељели, али по промислу Божјем десило се другачије. Ми вјерујемо да је Бог позвао к себи покојног Сретка у службу за коју се спремао. Господ га је узео к себи и предао његовим покојним родитељима Милану и Види у наручје.

Нека би Господ наш Исус Христос, чијем се Крсту часном клањамо и чије Васкрсење из гроба слаavimo, подарио вјечни покој нашем Сретку и увео га у своје небеско царство.

Сахрана је обављена на гробљу Јахорински поток, недалеко од Пала, уз присуство многобројног народа, ђака и омладине. Седмица покојном Сретку дата је у прву суботу, након сахране, а парастос на Четрдесети дан вршили смо у недељу другу по Васкрсу - Томину. Тада смо поред свијећа воштаница ставили на његов гроб обојена црвена јаја, да би радост Васкрса подјелили са нашим Сретком, а надајући се у васкрсење мртвих.

У Мокром, 28. априла 1996. г.
јереј Нико Мојсиловић,
парох II мокрањски

Са сахране покојног Срејка

дан сахране, Митрополит дабробосански Господин Николај уз саслужење свештенства Митрополије дабробосанске, служио је Василијеву литургију, на којој је пјевао хор ученика богословије. Након литургије одржан је кратак помен после кога је ректор Марко Шпановић, протојереј одржао опроштајни говор своје ученику.

Од покојног Сретка се опростио и његов надлежни парох и рекао следеће:

када је Милан умро, а Вида остала удовица са двоје нејаке дјеце. Она је морала на себе да прими много дужности и одговорности, јер мати може да воли за двоје, али очев ауторитет она неће моћи да им надокнади. Када сам 1989. г. дошао на прачанску парохију упознао сам породицу Кулашинац и запазио њихово тешко материјално стање. Да бих помогао једној удовици око подизања дјеце предложио сам Види да Сретка пошаље у богослови-

О БОГАТСТВУ И СИРОМАШТВУ

Није богат онај који је поклоњен многим стварима већ онај који нема потребу за многим стварима; нити је сиромаш онај који нема ништа већ онај који жели многе ствари. Када, дакле, видиш човека који жели многе ствари, сматрај га за сиромашнијег од свих људи, макар имао сва богатства овога света; када пак видиш човека који нема потреба за многим стварима, сматрај га за богатијег од свих, макар ништа немао. Јер богатство и сиромаштво ми ценимо према расположењу душе, а не према количини имовине. Као што не можемо рећи да је здрав онај који стално осећа жеђ, макар имао воде у изобиљу, макар располагао мноштвом извора и река, јер каква му је корист од таквог изобиља воде кад неугасива жеђ остаје – тако исто треба да расуђујемо о богатшима; никад немојмо сматрати за здраве, нити да имају икакво богатство они који стално желе оно што је туђе и жељни су туђег. Јер човек који није у стању да заустави своју властиту похлепност, макар имао сва богатства, како се може осетити богат? Они пак који су задовољни оним што имају и захвални за то, и не истражују туђе имовине, иако су сиромашнији од свих, треба да их сматрамо за богатије од свију.

Као што се на позорници појављују глумци који носе маске царева и војсковођа, лекара и ритера, философа и војника, а у ствари их маске не чине ни царевима, ни војсковођама, ни рите-рима, ни философима, ни војницима; исто тако су у овом земаљском животу богатство и сиромаштво само маске. Као што, када се налазиш у позоришту и видиш неког глумца где на позорници представља краља имајући маску краља, не сматраш га за истинског краља, нити желиш да будеш као он; тако исто и у овом животу, налазећи се у свету као у позоришту, и

гледајући људе како играју на позорници, када видиш многе да су богати, немој мислити да су они стварно богати: они само носе маске богаташа. Јер као што се често дешава да је онај што на позорници представља краља и војсковођу, у ствари слуга или продавац смокава или грождја, тако исто често

се дешава да је богаташ сиромашнији од свих људи. Јер ако му скинеш маску, и завириш у савест, и уђеш у душу, наћи ћеш тамо страшно сиромаштво, сиромаштво у врлинама, и видећеш да је он ништавији од свих људи. Као што по завршетку представе глумци скидају маске краљева и војсковођа, и показују се на улици што уствари јесу, тако и када смрт наиђе и заврши представу нашег живота, сви скидају маске богатства и сиромаштва и одлазе у онај свет онакви какви у ствари јесу, и дела њихова показују их или као стварно богате или као стварно сиромашне.

Свети Јован Златоуст

О ДОСТОЈНИМ И НЕДОСТОЈНИМ ВЛАДАРИМА

**Свети Анастасије,
Патријарх Цариградски**

– Свети Ајосџол Павле тврди да су властито које владају овим светом „од Бога усјановљене“. Да ли треба да прихватамо било које властодржца, владара или епископа који су по Божијем допуштењу усјановљени у своје звање?

– Бог у свом закону каже: „Дају вам пастире по срици вашем“. Из овога је очигледно да су властодржци, који су достојни части коју носе, од самога Бога уведени у своје звање. Други пак властодржци, који су недостојни свога звања, уводе се у њих по Божијем допуштењу, или по Његовој светој вољи због недостојности народа над којим владају. Ево неколико поучних примера:

Када је Фока Тиранин (602 - 610) постао цар и када је уз помоћ свог првог министра отпочео са крвопролићима, живео је у Константинопољу неки монах, човек светог живота и велике синовске храбрости пред Богом. Из једноставности своје душе он се овако молио Богу: „Господе, Господе, зашто си нам дао оваквог цара?“ Како је у многе дане понављао исто ово питање удостојио се Божијег одговора: „Зато што нисам могао да нађем другог горег од овог“.

Постојао је у Тиваидској области град пун безакоња. У њему је живео неки веома нечестан и покварен човек, радник на хиподрому, који је изненада дошао до неког лажног показјања, па се чак и постригао обукавши се тако у анђелску монашку схиму, али са својим безаконјима није престајао. Онда се неком светом човеку јавио Анђео Божији и рекао: „Иди у град и припреми за хиротонију у епископа некадашњег радника са хиподрому“. Овај је учинио што му је било заповеђено. По рукоположењу епископ – несрећни варалица, се толико погордио да је почео да верује како је он нека висока личност. Тада му се јавио Анђео Божији и рекао: „Што се гордиш несрећниче? Заиста ти кажем да ниси постао епископ зато што си достојан свештеничког чина него зато што овом граду приличи само један такав епископ. Боље није заслужио“.

Према томе, ако некада видиш некога недостојнога владара или епископа не чуди се и не осуђуј Божијим Промислом. Знај и веруј да смо предани таквим тиранима због нашег сопственог безакоња и рђавих дела.

Из часописа „Свети Кнез Лазар“

О ПОСТУ И МИЛОСТИЊИ

Добар је пост, добро и читање Светога Писма, добро када га прати одговарајућа делатност. Јер ако читаш Свето Писмо, а не извршујеш оно што читаш, читање се претвара у осуду твоју и послужиће ти за казну. Јер пред Богом нису праведни они који слушају закон, него ће се оправдати они који га творе (Рм. 2, 13). А и Господ Христос каже: Да нисам дошао и говорио им, греха не би имали; а сада немају изговора за свој грех (Јн. 15, 22).

Каква ти је, брате, корист од поста? Јер и земљорадник ради тога сеје да би пожнео, и трговац ради тога тргује да би зарадио, и господар брода ради тога плови по многим морима да би брод свој напунио робом. Немој ми говорити о томе колико си дана постио, како ниси јео ово или оно, како вина ниси пио, него ми покажи да ли си, будући гневљив, за време поста постао кротак, и да ли си, будући тврдица, за време поста постао човекољубив. Јер ако си пијан гневом, чега ради мучиш своје тело? Ако у срцу носиш пакост и грамзивост, каква ти је корист од тога што само воду пијеш? Не истражујем сада каква ти је трпеза већ да ли си нарав изменио: ако газдарица, то јест душа, блудници, ради чега мучиш слушкињу, то јест стомак?

Ако, дакле, хоћеш да Бог прими твој пост, пости као што су постили Ниневљани. Немој се задржавати на голом посту, јер сам пост не диже се у небо ако га не прати сестра његова: милостиња. Јер пост и милостиња сачињавају један пар. И милостиња је не само сестра посту и парњак већ и слава његова. Из чега се то види? Из анђелових речи Корнилију: Молитве твоје и милостиње твоје изиђоше на памет Богу (Дела 10, 4). Јер је милостиња крило молитве. Ако дакле не даш крило молитви, она не лети; а када се твоја душа окрили, она лети ка небу.

Зар не видите многе просјаке по улицама како чекају слаби и голи? Један је млади, други старији, један пати без оног, други без овог, тек – велика је невоља њихова и трагедија. Подај дакле своје сабрата, да би Господа имао за свог дужника, који са захвалношћу прима позајмицу и враћа главницу са интересом... Не дајеш просјаку? Обрати пажњу на онога који проси из њега, и укажи поштовање достојанству онога који прима: просјак прима, и Бог позајмљује. Узми у обзир то где је сипао и колико се

понизио Господ ради тога да тебе покрене да не будеш шкрт и нечовечан. Господ говори: Јер ме видесте гладна – и не нахранисте ме, жедна – и не напојисте ме, го бежах – и не оденусте ме, болестан и у тамници бежах – и не обиђосте ме (Мт. 25, 42-44). Зар нећеш да уделиш Христу гладном? Ти и просјак причешћујете се заједно телом Господњим са свете трпезе, и исто тако узимате из чаше крви Његове. У великим и страшним стварима заједничар си просјаку, а од малих ствари не удељујеш му? Или мислиш да му пружаш своје? То што имаш Боже је, наследио га ти од родитеља својих

или од прародитеља. Та што га затрпаваш у дубину земље? Подај просјаку, и што даш Господ ће то сачувати за тебе са великом сигурношћу.

Сетите се еванђелске удовице, која је у хазну црквену метнула две лепте, и тиме метнула више од свију, јер је дала све што је имала. Рећи ћеш: сиромаш сам и немам новаца. Немаш две лепте? Иако немаш, Господ тражи богатство доброг срца. Стога је рекао: ко да чашу студене воде, награда му неће пропасти (Мт. 10, 42). Видиш шта каже Господ: студене воде, не топле, да човек не би био лишен награде, немајући случајно новаца да купи дрва којима би загрејао воду.

Ради чега постоје сиромаси? Да случајно Бог није био у стању послатизлатну кишу? Но Бог допушта да постоје сиромаси да би теби њихово сиромаштво постало повод за опроштај твојих грехова. Милосрдан човек је нешто велико и нешто узвишено (Прич. 20, 6). Гле, како је и колико је велика милостиња! Милостивог човека Бог упоређује са собом, јер каже: Будите милостиви као и Отац ваш небески што је милостив (Јлк. 6, 36).

Св. Јован Златоуст

Света Синклитикија између осталог говорила је: „Ако је време поста, немој се отказивати поста тобож због болести, јер гле, и они који не посте падају у исте болести“.

(Пролог, сѣр. 13)

„Није много угодан Богу, који Њему даје оно што не може собом понети (у гроб) нити што сам не потребује, но ако хоћеш да учиниш богоугодно дело, подај Му оно што и сама потребујеш...“

(Св. мученица Лукија)

НИКУДА ЈА НЕ МОГУ ОД ТЕБЕ ПОБЕЋИ

Догађа се да човек говори: „Никуда ја не могу од тебе побећи“. Ако расудимо, видећемо да се ова реч неправилно упућује човеку. Јер видимо и знамо, да је могуће побећи и сакрити се не само од простих људи него и од самих царева, мада ови имају дугу руку. Због тога ова реч „Никуда ја не могу од тебе побећи“ има смисла само кад се упућује јединоме Богу. Од Бога ми не можемо никуда побећи, нити се од Њега игде можемо сакрити. Свуда је Он испред нас, ма куда ми кренули да бежимо; и присутан је тамо гдегод ми пожелимо сакрити се. Кријеш ли се у дому своме? Ту је Бог. Бежиш ли путем? Не оставља те Бог. Јеси ли у граду или селу? бог је тамо присутан. Јуриш ли у пустињу или на крајеве земље? Бог је тамо пре тебе. Желиш ли се сакрити у земљу или у дубину морску? И тамо је Он с тобом. Помислиш ли: да ли да се укријем у таму и у ноћ од Њега? Не, безнадежно је ово убежиште. За нас постоји дан и ноћ, тама и светлост, али у Бога нема таме, нема ноћи, него је све светлост и дан. Очи Божје су несравњиво „светлије од сунца, виде све путеве човечије и прозиру тајна места“ (Сирах 23, 27-28). Сазнао је ово Псалмист, да се од Бога никуда не може утећи и сакрити, па је узвикнуо к Њему: *Куда ћу њоћи од Духа Твојега, и од лица Твојега куда ћу њобјећи? Ако се њојнем на небо, Ти си тамо. Ако сиђем у ад, ондје си. Да се диђем на крилима од зоре и ѡреселим се на крај мора, и ондје ће ме рука Твоја водити, и држити ме десница Твоја. Да речем: дако ме мрак сакрије, али је и ноћ као видјело око мене. Ни мрак неће замрачити ме од тебе, и ноћ је свијетла као дан* (Пс. 138, 7-12). Бежао је некада од лица Божија пророк Јона, али је десницом Божјом био задржан, и нашао се у трбуху китову, и одатле извргнут био

десницом Божјом на земљу. Јер нигде се није могуће сакрити од Бога.

О грешни човече! Куда ћеш ти побећи од Онога који је свуда? И где ћеш се сакрити од Онога који све види? Знаш ли, куда треба бежати? Бежи од правде Његове ка благодсти Његовој, и од суда Његова ка милости Његовој. „Јер какво је величанство Његово, таква је и милост Његова“. И сакривај се с вером у пре-

свете ране Христове. Ово је град, ово уточиште, којему прибегавају хришћани и скривају се безопасно од гнева Божија.

О Исусе, синови човјечији у тебе ће се уздаћи (Пс. 35, 8). Као што се пилићи сакривају под крила кокоши, тако грешници под кров Твоје благодсти и човекољубља. *Господе, љубиоци твоји био си нам од њоколења у њоколење* (Пс. 89, 2). Јер ти си рекао: *Приђи к мени сви ви, љубљени и обременени, и ја ћу вас одморити* (Мат. 11, 28).

Св. Тихон Задонски

О ОПРАШТАЊУ УВРЕДА

Ако и мирољубив човек може често бити неосетљив на увреду, тим више Бог, биће бесмртно и неизмјењиво, слава непролазна и непоколебљива. Па и људи постају слични Богу, у том погледу, када уопште не осећају увреду од оних, који желе да их вређају, када се не љуте због нанесених им увреда, не осећају ударе када их туку и потсмевање када се други исмевају над њима. Да ли је то могуће, питаће неко. Могуће је, чак и веома могуће сваки пут када ти не тугујеш поводом онога што се догодило. Али, питају, како је могуће не туговати?

Реци ми, ако је тебе увредило њоје соистивно дејше, зар би ти њу увреду смајтрао за стварну увреду? Зар би почео да се љутиш? Не. А ако би њочео да се вређаш, зар ти не би био њада смеиан. Хајде да се и ми на њакав начин односимо ѡрема другима (ближњима) и њада нећемо ѡрејријети нишѡа нејријатино (јер они који вређају другога неразумнији су од деце), нећемо ѡражијети да нас вређају, но ако нас увреду, ѡдносимо увреду великодушно, јер се у њоме сасијоји истиинијаша часи.

А зашто тако? *Па зашто њишо си у њоме неужбуђивању њи господач, а у ономе вређању, дружи (онај ко те је увредио).*

Зар си ти видео да сломљени челик сам удари? Таква је, одговарај ти, његова природа. Па и ти по слободној твојој вољи, можеш постати такав такав је он по природи. Зар не? Зар ти не знаш да јеврејски младићи нису сагорели у пећи, а Данило у лавовској јами није претрпео никакво зло. И сада се то исто може догодити. И нас окружују лавови ѡнев и по-

хота који имају оштре зубе и растрзају свакога ко је подлегао њиховом нападу. Буди онакав какав је био Данило, и не дозволи овим страстима да забадају зубе у тебе, у душу. Но, рећи ћеш, Данилу је у свему помагала благодат. Истина је то, али помагала му је зато што јој је претходила његова лична воља. На тај начин, ако ми желимо да будемо слични њему, благодат је спремна и сада да помогне.

Апостол Павле је постао знаменит због оних који су га вређали, а Јов услед много болова и рана, Јеремија због ужасне јаме, Ноје услед потопа, Авел услед невиног страдања, Мојсеј због оних, који су били жедни крви јудејске, тако и Јелисеј, и сваки од тих великих људи. Сви су добили сјајне венце не за спокојан и раскопан живот него за увреду и искушења.

Зато је Христос, знајући о том начину прослављања, говорио ученицима: У свету ће те имати невољу, али не бојте се, јер ја победих свет. Па шта, питаће неки, зар нису многи исто тако пали под тежином зла. *Пали су, али не ѡд ѡжежѡном самих искушења, него због личног немара.*

А Онај који чини са искушењима и крај да се може поднети, Сам нека помогне свима нама и да пружи руку да би ми свечано прослављени, добили веће венце благодаћу и човекољубљем Господа нашега Исуса Христа с којим нека је слава, част и моћ Оцу и Светоме Духу, сада и стално и у векове векова. Амин.

Св. Јован Златоуст

О СНОВИМА

Када бивају грешнику извесна јављања, да ли су она од Бога? Очигледно да она бивају по опсени лукавих демона. Стога никад не треба веровати таквим јављањима, него бити свестан својих грехова и своје немоћи и свагда боравити у страху и трепету.

Зар се и онда треба одвраћати од њих када бивају у облику Господа Исуса Христа? Онда се баш и треба највише одвраћати од њихова лукавства и обмане и проклињати их. Не дај се брате никада завести таквим демонским привидом, јер Божанствена јављања бивају само светитељима, и њима свагда предходи у срцима светитеља тишина, мир и добродушност. Но светитељи када се увере у стварност тих јављања, изјављују да су недостојни тога. Утолико пре гршници не треба никада да верују таквим јављањима знајући своју недостојност.

Реци ми Аво како сме ђаво, да у виђењу или саном привиду показује Господа Исуса Христа или свето причешће?

Ни Господа Христа ни свето причешће ђаво не може показати него лаже и приказује лик неког човека и обичног хлеба. Али свети **Крст** ђаво не може показати, јер не налази средства да га изобрази на неки други начин. Пошто ми знамо истински знак и облик крста, ђаво не сме да га употреби да би нас обмануо, јер је на крсту разрушена сила његова, и крстом му нанесена смртоносна рана.

Господа Христа ми не можемо распознати по телу, стога ђаво и покушава да нас на лажан начин увери да је *ѿо он*, да би смо ми поверовали обмани као истини и пропали. Стога када у сну видиш облик крста знај да је тај сан истинит и од Бога; но постарај се да од светих добијеш објашњења значаја његова и не веруј своме уму.

Св. Варсанифије

ВИЂЕЊЕ СВЕТОГ АРСЕНИЈА ВЕЛИКОГ

Једанпут преподобни Арсеније Велики (умро око 390. год.), седећи у својој ћелији, зачује необичан глас: „Изиђи из ћелије и покажаћу ти дела човечја“. Старац беше као у неком усхићењу и изишавши угледа Анђела Божјег, који га узе за руку и одведе на некакво непознато место. Ту му Анђео показа човека који беше насекао дрва и направио велико бремене па покушаваше да га подигне на раме и понесе, но никако није могао, јер беше тешко. А он место да раздреши бремене и олакша га, почне поново сећи дрва и додавати бремену, те биваше све теже.

Затим Анђео Господњи поведе блаженога Арсенија на друго место и

времено да уђу па, како нису хтели један другом да уступе место и дозволе да један уђе први, нису могли никако ни ући у отворену цркву већ остадоше напољу.

Старац онда упита Анђела што га је водио: „Шта значи ово виђење?“ Анђео му објасни овако: „Ови људи што носе брвно представљају добродетелне али горде људе, који неће да се понизе један пред другим. Зато и не улазе у царство небеско, већ остају изван њега, због гордости своје, којом убијају сву своју добродетел.“

Онај што захвата воду и сипа у плитак и проваљен суд, претставља човека који има неких добрих дела, но не напушта истовремено ни грехо-

покаже му другога човека, који је из кладенца захватао воду и над кладенцом сипао у некакав плитак и проваљен суд. Вода се преливала и истицала из суда и текла натраг у кладенац.

Најзад Анђео покаже старцу још једно виђење: Стоји отворена црква и, гле, два човека носе у цркву брвно и хоће да уђу на црквена врата но никако не могу, јер брвно нису носили дужином већ попреко, и хоће исто-

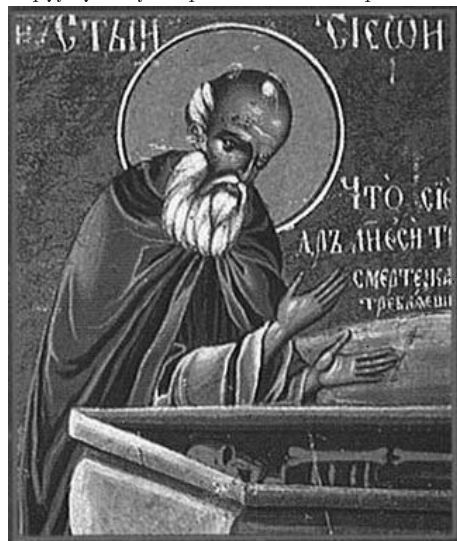
ве своје, те се тако узалуд труди. Својим греховима упропашћује – расипа награду коју би за добра дела могао добити од Господа. А онај што сече дрва и додаје их на већ иначе тешко бремене, јесте слика човека који живи под бременом многих грехова, и место кајањем себи да олакша бремене, додаје старим гресима све нова и већа безакоња“.

Д. Г.

ВЕРА И МОЛИТВА

Две речи тако лепе по звуку и тако дивне по смислу... Моћ је њихова огромна, јер оне и на смрт осуђеноме доносе утеху.

Научници и површни људи тврде да нема срећних људи, заборављајући оне који верују. Сви они чија је вера непоколебљива, срећни су. Срећни су јер им њихова вера даје снаге да издрже борбу живота овоземаљског и што им она улива наду у живот вечни. Ко се моли тај и верује, а ко верује увек је спреман да се без роптања

бори до коначне победе вере, и зато је срећан. Вера је неисцрпан извор моралне снаге људске, и ко не верује у Бога, како може веровати у себе и своју снагу.

Бог никога није оставио, с тога верујмо, јер као што је храна потребна телу, тако је вера потребна души. Верујући у Бога ми ћемо Га поштовати, а поштујући Га ми ћемо Му се молити, ни часа не сумњајући у Његову правичност и Његову свемоћ.

Вера и молитва су нераздељиве и ко их не поседује обе, није онакав какав би требало да буде. Као што тело и крв чине човека по материји, тако вера и молитва снаже душу људску. Вера и молитва не могу бити једна без друге. Вера без молитве и молитва без вере, то је као мртав човек; ту је, видимо га, али он нас, нити види, нити чује. Молитва без вере је аутоматска, те, према томе, нема вредности, а вера без молитве непотпуна је, те јој је тиме вредност умањена.

Веровати значи познати Бога и себе т.ј. признати своју немоћ (душевну) и ништавост (телесну) пред величином

Божјом, а молитвом се стављамо под заштиту Свевишњег, признајући Његову моћ и власт над нама.

Вера и молитва су човеку исто што сунце и влага цветну, који му служе не само зато да расте, већ и да мирише и да својом лепотом прослави Бога, – Творца свога. И душа грејана сунцем вере, и нахрањена влагом молитве, мирише, миром чистоте и побожности, миром скромности и трпљења, миром наде и уверења у вечни живот, јер вера и молитва су топлије од сунца и хранљивије од влаге. Душа људска је најдивнији цвет који никада неће увенути ако га буде грејало сунце вере и хранила снага молитве.

Вера је небориви споменик моћи Божје, а молитва је најлепше цвеће засађено око тога споменика. Можемо ли осећати мирис тога цвећа а да не приметимо споменику у чију је славу то цвеће засађено, а можемо ли се приближити споменику, а да не приметимо дивно цвеће и не осетимо опојни мирис који се из њега шири.

Вера нас учи молитви, а молитва нас води вери у Бога и њихова сила баш и јесте у њиховом исхођењу једне из друге.

Вера из молитве – молитва из вере.

М. Ђ.

ПОКАЈТЕ СЕ

Света Црква назива покајање поновним крштењем. Као што крштење пере и чисти грех с којим смо дошли на свет, тако покајање мије и скида грехе које смо сами починили. Свети Оци личним религиозним експериментом и искуством духовним осведочили су се да је покајање за човека и његово духовно уздицање насушна потреба као ваздух, хлеб и вода за физички живот. Заиста, шта може духовно опрати и очистити, морално подићи и удостојити човека да се назове сином Оца Небесног, као покајање, које скида тешко бреме греха са душе? Без покајања имамо ли право приступити највећој светињи, светом причешћу – телу и крви самога Господа Христа? Никако. Ко му приступи очишћен и умивен покајањем, њему је *на исцељење душе и тела*. А ко прима свето причешће неочишћен и неумивен од грехова, њему је *оно на суд и осуду*.

Некад се хришћани нису устезали да јавно пред браћом исповедају своје грехове и заједничком молитвом и сузама измоле од Бога опроштај грехова и обновљење личнога живота покајаног брата. Данас се за јавно покајање једва и зна. Можда на

понеком богомољачком молитвеном скупу ако се деси који случај јавног кајања и исповести. Но добро би било, и камо лепе среће, кад би се браћа и сестре, православни хришћани, чешће исповедали ма и тајно, пред свештеником. Колико би духовне и моралне чистоте кроз покајање и исповест било унесено у свакодневни живот. Колико би мање било лажи, превара, крађа, убиства, блуда и сваког другог зла што као жива рана разједа живот појединца, породице и друштва. Но на жалост данас човек има мање смисла да разликује праве и трајне вредности од лажних и пролазних. Заврзен у бриге свакодневног живота, отупио је за fine и духовне ствари, па не чини оно што би му донело спокојство мир и радост духовну, већ, као по правилу, чини оно што му разбија већ иначе разбијену целину духовне личности. Човек се некад стидео пред Богом, па је пред људима јавно говорио о својим гресима. Данашњи човек све мање се стиди и пред Богом и пред људима. Ревносније и брижљивије чува свој углед пред људима него чисту савест пред Богом.

К.

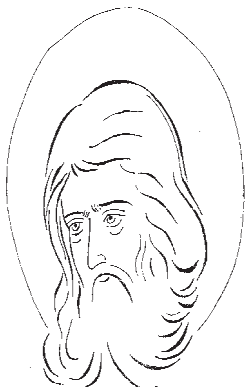
ЗА КОЈЕ ВРЕМЕ БОГ ПРИМА ИСКРЕНО ПОКАЈАЊЕ

Неки питају аву Сисоја: „Ако брат подлегне искушењу и падне, треба ли да се каје годину дана?“

- Сукова је та реч, одговори ава.
- Онда шест месеци? кажу браћа.
- Много је, одговори ава.
- Онда четрдесет дана?
- И то је много.
- Колико дана, по твоје мишљењу? питају браћа најзад.
- Ја верујем Богу моме да ће искрено покајање из свег срца примити после три дана, одговори ава.

Дјечија страна

ЛАНЕ

Гладно лане мајку тражи,
Да сж нахрани и оснажи,
Тражило је ња засијало,
Изгубљено лане мало.

„Шта је било, гдје је мајин?
Дали ћу је наћи знајин?
У њени више није,
Дал' се од ме' негдје крије?“

Трчкало тамо-амо,
Уилашено, јадно, само,
Кад је умор га савлад'о,
Зайлакало лане младо.

„Помози ми добри Боже,
Ја се бојим, јако, много,
Има овде љуно баја,
Од сираха ме боли глава.“

Чуо јецај добри Бога,
Плач ланеца маленога,
Па сусијмо Светиу Руку,
Да ублажи сирах и муку.

У жбунићу засја лане,
Сакриле га шумске гране,
Изморено све уздише,
Травица му сузе брише.

Док сјаваше лане тако,
Бога с неба све љолако,
Светом руком све уреди,
Ланејовој крај је беди.

Стирац сједи к'о снег бео,
Да с' одмори на њањ сјео,
Пролазио љушем туду,
Сакуљвао дрва свуда.

Сјази лане како сјава,
Приђе ближе светиа глава,
Све га гледа, ња засјаде,
Хоће нешто да сазнаде.

„О мој Боже, дал' је живо?“
Помаче се сво сањиво,
И уздахну, ња се јави,
Морно сјаваши насјави.

Гледа стирац усхићено,
Мало лане изгубљено,
Светљачки му израз лица,
Лак у души као љишца.

Бројанице око враћа,
Црна риза породраћа,
Светле руке к небу диже,
Па се сусији земљи ниже.

„Све је дивно што Ти створи,
Све о Теби, све говори,
Свуд трагови Твоји сјаје,
Весело је срце моје.“

Молио се, лане сјило,
Стирац јако, јако мило,
Па ошће до њенине,
Јер срна се много брине.

Тражила је лане мало,
Од сираха јој срце сјало,
Дошла стирац и молила,
Јер је лане изгубила.

Пронаш'о га стирац седи,
Пушем њега срна следи,
Па је води жбуну знану,
Са радошћу обасјану.

Сва од среће срна сину,
Кад је сшила у низину,
Из грмића лане скочи,
Пуне среће бјеху очи.

И ручићи одмах сјаде,
Да залечи бол и јаде,
Стирац свети љун љубави,
Свој, на леђа, шовар сјава.

Пође љушем славећ' Бога,
Прјесмом светиа гласа свога,
Ал' пришоше син и мајин,
„Свети оче, о хвала ти“.

„Богу хвала створе мили,
И Његовој светој сили,
Теби, мени, радост даде,
Да се наша срца сладе.“

ДОСТА НАМ ЈЕ РАТА

Док теку код нас
радосни сати
народ са других страна
увелико пати.

На памет ми паде
зашто неби сада
да мир свуда буде
и да свуда влада.

Преко три године
бомбе су падале
и још више старе
мајке су плакале.

Доста нам је више
плача туге рата
јер тада нема
радосних сата.

Лука Аранијевић
Пљевља; 10 година

J. J. G.

Пустите дјецу нека долазе мени, и не браните им

Дјечија страна

МОЈ ЗАВИЧАЈ

Мој завичај налазио се у близини града Илијаша на селу Влашково. Мој завичај када би се будило пролаће изгледао би као да је неко сву природу обојио веселом зеленом бојом. Зато ми је пролеће било најдраже доба, јер се све будило.

Имала сам кућу са два спрата и све што је било потребно у околини. Имала сам велико двориште у коме сам се радо играла. Све је изгледало као у бајци. У близини налазио се један поточић на који сам радо одлазила и пила хладну и бистру воду. Тај поточић звао се Чесмица. Када су јавили да се селимо било ми је много тешко напустити родно место, али ипак сам морала.

Прошли су многи ратови, али овај је био најгори. Ни који град неће ми вратити срећу која је некада била. До краја живота памтићу свој завичај и никада га нећу прежалити.

*Јована Ђурић, IV₁
Добрун*

ТВОЈ АНЂЕО МИ ШАПНУО НА СРЦЕ

У оку твојој суза
нијема ноћ се крије,
у шареном свијетлу дана
а ти би тамо гдје бјеше прије.

Но тихо као кроз сан,
усахло прича сам са собом,
ти монах у себи,
и он, анђео, са тобом!

И тако у ходу он пита
шта мучи твоју душу велику,
што у срце прима мали дан,
трпи и ћути, налик челику.

Милује душу, утјеху дава,
он што те воли и силно љуби,
твој анђео чувар никад не спава,
испод својих крила да те не изгуби.

*Иван Кецојевић
Плужине*

БЛАГОСЛОВ

Један епископ обилазећи паству требало је да преноћи у једној побожној породици. После вечере чланови породице су још дуго разговарали са ретким гостом, а за то време најмлађи члан породице, дете од 4-5 година, почело је да дрема, приспавало му се и оно је замолило мајку да му дозволи да оде у постељу.

– Мама – казало је дете, – спава ми се! Благослови ме, као што то увек чиниш и дозволи ми да легнем.

– Дете моје, ми данас имамо високог госта, деда владику. Сада ће те он благословити – одговори мајка.

Епископ је меканим гласом позвао к себи малишана и осенио му главицу својим благословом.

Међутим, дете још није хтело да оде у постељу... Дете је бојажљиво погледало час лево, час десно... Најзад је шапћући проговорило:

– Мама, овај благослов није добар! Ти си ме увек друкчије благосиљала. Благослови ме, као што си ти навикла...

Ово је заинтересовало епископа и он је замолио мајку да благослови дете као што је обично чинила. Дете је донело суд са освећеном водицом. Мати је са освећеном водицом начинила крст на челу малишановом, рекавши: „Нека те благослови свемогући Бог, Отац, Син и Свети Дух... Лаку ноћ, мило дете!“ и пољубила га. Дете је сада радосно потрчало постељи и брзо се предало слатком сну.

И. Г. П.

јер је таквих Царство Божије.

ДУЖНОСТИ СВАКОГ ХРИШЋАНИНА

Да редовно посећује у недељне и празничне дане своју цркву ради молитве, па ма она била и удаљена од места где он станује.

Да се увек каје за своје грехе и исповеда пред свештеником јер нема човека без греха, па ма он живео један дан. Тек после тога, тако очишћен од греха, са мирном савести да приступа светом Причешћу.

Да живи у љубави са свима људима и да се ни са ким не свађа.

Да саветује неваљале људе да се поправе, а ако то не учине да их избегава и да се са њима не дружи.

Кад ради какав посао другоме да уради тако као да себи ради.

Да не говори лажно, јер је лаж од ђавола.

Да не вређа, клевета и оговара друге људе, јер то не приличи ни једном човеку, а хришћанину је забрањено.

Да се издржава својим трудом. Да ради и штеди за старост, како не би у старим данима својим пао на терет другоме, и како би могао одвојити нешто да учини добра дела. Да удели сиромашу јер ће за њих од Бога добити награду, јер је речено: Дарежљива рука бива богатија...

Да се чува да не учини ма шта што је неваљало и неправо, јер ће тиме нашкодити својој души.

Да увек буде благодаран Богу и да никада не хули на Њега, па ма у каквом положају или приликама се налазио, јер народ вели: У добру се не понеси, а у злу се не поништи.

И не судите, и неће вам се судити; и не осуђујте и нећете бити осуђени; опраштајте и опростиће вам се.

(Лука 6, 37)

САБЛАЗАН – РАЗВРАТ И САБЛАЖЊИВЦИ – РАЗВРАТНИЦИ

Саблазан је сличан заразној болести (куги, чуми, тифусу итд.), која се појави на једном човеку, а потом многе који у близини живе, зарази (Св. Тихон Задонски).

Саблажњени (на гријех наведени) готово свагда постају саблажњивци (других).

Чувај се, колико је могуће, тога, да не саблазниш ближњег твога. Зар је мало у нама сопствених гријехова! Зашто оптерећивати себе туђим гријесима?

Ништа теже нема, ништа пагубније (несрећније, штетније) него ли шкодити не само себи него и ближњему (Ава Доротеј).

Одобравати гријех много је теже и несрећније него ли кад сам гријешим.

Ко наводи на гријех, тај чини већи преступ – безакоње, него ли онај који само за себе гријешим (Ориген).

Саблажњивац – развратник јесте велики непријатељ Божиј, ближњег и себе самога (Прот. Ј. Толм.).

Ко друге навлачи на оно што је шкодљиво – штетно, тај се показује дрзак према Богу, непривлачан према ближњему и суров према себи самоме (исти).

Шта може бити страшније од развратника саблажњивца (или уопште од покварена човјека). Ужасавају се од паликућа, лопова, убилаца, тровача; но каквог је ужаса заслужан Хришћанин, који свуда разноси заразу гријеха, одузима од своје браће благодатну моћ живота предаје их у ропство ђаволу, баца их у пакао? (исти).

Не мисли да ти ниси убица ако си ти упутио ближњег твога на гријех ... Ти развраћаш душу онога кога саблажњаваш – на зло наводиш – и отимаш од њега оно што припада вјечности (Блажени Августин).

Кад је Ахар био строжије кажњен што је украо један златник од добитка, Господу посвећенога (Исус Навин, 7, 20-25), то каквој казни биће предани они, који отимају од Господа Исуса Христа душе, које је Он откупио и задобио не цијеном злата и сребра но Божанственом крвљу невина Јагњета – Христа? (Д. Собољваки).

Увлачећи друге у гријех, ми ћемо бити душло кажњени (Св. Златоуст).

Саблазан – разврат – немоћне браће тако је тежак гријех, да ми, да би га избјегли дужни смо одрицати се чак и од дозвољенога, по Божанским и људским законима, у колико то што је дозвољено може реметити – узнемиравати његову немоћну савест и служи сметњом – спотицањем за ближњег (Прот. Ј. Толм.).

А сами Господ наш шта ли вели за саблажњивце – развратнике? „Ако ко поквари (разори) једну од овијех најмањијех заповијести и научи тако људе; најмањи назваће се у царству небеском“ (Мат. 5, 19). И још: „Тешко ономе од кога саблазан долази! Боље би му било да воденички камен објеси о врату и потоне у море“, или чак: „да се није ни родио“!

Д. Г.

РЕЧ БОЖЈА КАО ОГАЊ ЧИСТИ

*Ви сѐе већ очишћени ријечју
коју вам говорих*

(Јов. 15, 3)

Речју је Господ свет створио, речју свет обновио, речју грехе праштао, болести лечио, зле духове изгонио, буре и ветрове стишавао. Речју Својом светом Он и сада људе чисти, да би очишћени већи плод донели. Као лозе кад се сасеку и очисте. Реч је Господња силна, јер од Свесилнога излази. *Речју Господњом небеса се створише* (Пс. 32, 6). Реч је Господња светла као сунце, те сажиже све оно што иде против Господа. Реч је Господња слатка као мед, но кад треба и горка као лек. Реч је Господња добро дошла као пријатељ који куца на врата баш кад је најпотребнији, но кад треба реч је Господња као судија, који затиче у греху и суди не допуштајући изговора. Реч је Господња истинита, праведна, мудра, милостива: зато је тако свесилна.

Нико и ништа јој не може противстати ни на небу ни на земљи. И реч човечија је моћна кад је истинита, праведна, мудра и милостива. Но као што једног дива болест може да изнури и ослаби тако, да постане немоћнији од детета, тако лаж, неправда, лудост и немилост онемоћава реч човечију, те постаје ништа као шкљоцање лисице против месеца. Ко штеди речи, тај их кује од чистог сребра. А ко их немилице расипа, тај мора да меша земљу са сребром. Реч је Твоја, о Госпode, живот и истина.

Очисти нас речју Твојом свесилном, као што си очистио апостоле. Да многи род родимо, и царства се Твога удостојимо. Теби слава и хвала вавек. Амин.

Е. Н.

О МОЛИТВИ И ДОБРИМ ДЕЛИМА

Неки монах неговао је болесника. Он је то радио с пуно воље и дању и ноћу. Кад би уграбио мало слободног времена, монах би ишао у своју хелију и скрушено се Богу молио.

И једном тако, за време молитве, ње-му се јави анђео Божји, сав у небеској светлости. Ова појава необично је обрадовала монаха и он је у дивног анђела гледао, сав радостан.

И одједном, чу он, – зове га његов болесник.

Беше му жао што га одваја од дивног анђела, али одмах отрча болеснику. Кад је дао болеснику шта је требало, врати се

у хелију, – и гле чуда! – анђео је још био ту ... и шта више, стајао је на *његовом месту* и молио се ... речју – продужавао његову молитву.

И рече му анђео:

– Бог ме је послао да видим шта радиш и како се молиш. И ја сам видео како си, и ако си ме јасно видео, потрчао на позив болесников. Зато ја сад могу за тебе да сведочим пред Богом. Јер ти си оставио мене, слугу Божјега, да послужиш самом Богу. Стога неш од Њега добити двоструку награду: за твоју молитву и за твоје хришћанско милосрђе према ближњем.

После ових речи, анђела несташе.

СЕДАМ СВЕТИХ ВАСЕЉЕНСКИХ САБОРА

Ред. број	Година	Место	За време		Против кога (које јереси)	Присутно Св. Отаца
			Цара	Патријарха		
I	325	Никеја	Константина Великог	Митрофана Цариградског	Арија, хулитеља Сина Божијега	318
II	381	Цариград	Теодосија Великог	Григорија Богослова	Македонија, духовборца	150
III	431	Ефес	Теодосија Млађег	Кирила Александријског	Несторија, човекопоклоника	160
IV	451	Халкидон	Маркијана	Анатолија Цариградског	Диоскора, одрицатеља човечанске природе у Господу Исусу Христу	630
V	553	Цариград	Јустинијана	Евтихија Цариградског	Монофизита и Оригенових заблуда о вечности	165
VI	680	Цариград	Константина Погоната	Георгија Цариградског	Одрицатеља две воље у Богочовеку	153
VII	787	Никеја	Константина и Ирине	Тарасија Цариградског	Иконобораца	367

Седам Васељенских Сабора је седам великих мегдана борбе за одбрану Православља од свих секти, застрањивања и скретања. Храбром борбом неустрашивих светих отаца и Божјом помоћи Православље је победило и одбранило своју чистоту.

Ево нас при крају 20. века кад су устали непријатељи свих боја, све секте, против Православља.

Сатанске слуге – разни секташи, нуде бесплатне књиге, држе проповеди, приказују филмове, а главни им је циљ да одврате људе од вере праве Православне

и да их уведу у секте, где нема спасења душе, већ вечито проклетство и пропаст.

Свети оци су оставили проклетство против свих оних који не поштују седам Васељенских Сабора. Ово проклетство је оставио и наш Свети Сава. Држимо се Светог Писма, Светих седам Васељенских Сабора, Светих отаца, Свете Православне Цркве, да неби одступили од вере праве Православне Ђ спасоносне, и да неби пали под проклетство овога и онога живота.

*Припремио
Мирко Коћилаја Прибој*

НЕКАД И САД

(из предговора за књигу „Туђинче, ...“ монаха Јована (Радојичића))

Зашто сам се сетио раја читајући књигу „Туђинче“? Зато што се сам рај увек најприближније доживљава као сусрет са Небеском Србијом, Србијом оних срба који су живели, као истински људи и хришћани, у другим и друкчијим временима, временима блиским вечности... Много сам пута говорио у себи: Господе, ја знам да нећу у онај „део“ раја у коме је свети Павле и свети Никола, свети Сава и свети кнез Лазар, ја нисам достојан тога... Али, кад бих се удостојио оног раја у коме су српски младићи и девојке какви су били некад, чедни као пролећни предео; младићи и девојке тако чедни да у колу нису играли држећи се за руке, него за марамике, и тако играли; Господе, да ми је да се у рају нагледам српских домаћина, поштенних и вредних радника-кућаника, који ништа нису почињали пре него што се прекрсте и кажу: „Боже, помози!“ и који, кад во стане у њиви од умора, вукући плуг, нису тукли животињу, него је помиловали и рекли: „Ајде, брале!“ Да ми је да се нагледам тих домаћина који су у ратовима, браће родну грудну, били јунаци и људи-јунаци у борби, људи према туђој нејачи и заробљеницима... Да ми је да видим оне дивне мајке, родне као српска земља у јесен и чедне као тек испрошена невеста, које су на својим плећима носиле кућу и окућницу док су домаћини ратовали, васпитавале децу, храниле просјак и прале ноге путницима-намерницима... Оне су своје најмлађе учили љубави према свему што постоји (а Бог је љубав), говорећи им реченице од којих ми, кад год се сетим, застане дах: „Сине, немој да убијеш (мучиш) жабу, умреће ти мајка“... Да ми је да се нагледам оних деда и бака чије су чворновате, старачким жилама испресецане руке, биле достојне целивања због свега што су створиле и због милостиње

коју су пружиле... и због сунца које је у њима нашло свој дом („Поштен кжко сунце!“)...

У књизи „Туђинче, ...“ снажно памћење чика Вите пред нас износи многе, и лепе слике из прошлости једног краја Србије које више нема: Србије верујућих, марљивих, поштенних људи, без којих је око нас настала пустош и туђина...

Монах Јован... сада има 88 година, а писац ових редова је преко шест десетлећа млађи од њега. Монах Јован је рођен у доба кад су Срби рађали по десеторо деце, а ја сам рођен кад се роди по једно-двоје; монах Јован је рођен кад су Срби волели децу, а ја сам рођен кад у Србији има 150 000 абортуса годишње; монах Јован је рођен и растао међу људима верујућим, а ја сам растао, углавном, међу атеистима; монах Јован је од малена учио да ради, а моји вршњаци и ја смо од малена учили да са што мање рада заградимо што више; монах Јован је растао међу душевно и телесно здравим људима, а данас у Србији има око 50 000 наркомана; државом монаха Јована управљали су благоверни краљеви Петар I и Александар, потомци Карађорђеви – данас су на власти бескореновићи и људи из нигдине; монах Јован је, као домаћин, веровао да се сваки Србин мора старати за своју отаџбину и државу – данашњи Срби често кажу: „Нека влада и Смајо Циганин, само да мени буде добро...“ Монах Јован је почињао у доба кад се знало да је Бог – Домаћин у васиони, краљ у држави, а отац у породици; данас Бога у људским срцима нема (има жеље за богатством и пролазним личним уживањима); краља су замениле марионете „светске закулисе“ (Иљин), а породица, лишена оца – ауторитета, је постала ортак-клук који се лако склапа и још лакше распада. За поколење коме припа-

дам, без завичаја (пре сега – битијног, онтолошког Дома Небеског), обескорењено, ван Пута и Истине, понајвише важе стихови руског песника Блока:

*Рођени у доба најмртвије,
иушеве своје не памће нишња,
ми, деца сираћиних дана Русије,
зар заборавиши можемо нишња?*

МОЛИТЕ СЕ НЕПРЕСТАНО

У старо доба било је људи, који нису разумели речи апостола:

– „Молиће се нејресјано“.

Они су мислили да не треба чинити никаквих добрих дела, него само молити се, а за то ће Бог све грехе опростити.

Једном ти људи посете светога човека, коме беше име Лукије. Он их запита:

– Шта је ваше занимање?

– Ми ништа не радимо. Ми, по апостолском савету, само се молимо.

– А једете ли?

– Па разуме се, једемо, – одговоре они.

– А спавате ли?

– Па да, морамо да спавамо.

– А кад једете и спавате, ко се моли за вас?

Људи не одговорише, а Лукије им тада рече:

– Ја плетем рогозину и за време рада читам у себи молитву. Ја се и за време рада молим.

– Тако је, одговорише људи.

– На тај начин ја зарађујем да се прехраним, и осим тога, половину новца дајем сиромасима. Кад једем и спавам, за мене се моле они, које помажем. Тако ја извршујем апостолско правило: – *молиће се нејресјано*. Тако и ви треба да радите.

НЕМИ КРИЦИ НАД СРБИЈОМ!

Владимир Димитријевић православног јубилистичког и вероучијског из Чачка говори о чедоморству и стирацијама код младих

- Чедоморство је на жалост масовна и актуелна појава?

Тридесет милиона деце је убијено у утробама својих мајки и неда им се да виде светлост дана Божјег. Први који је легализовао абортусе на ниво државе је Владимир Иљич Уљанов - Лењин, 1920. године. На простору бившег СССР-а било је 8 милиона абортуса годишње и то пре свега на просторима Русије, Украјине и Белорусије – тачније православних земаља бившег Совјетског Савеза. У Србији има 150 000 киретажа годишње по званичним подацима објављеним у књизи „Ка разумевању абортуса у Србији“, др Мирјане Рашевић. У Србији исто тако има 50 000 наркомана и око 5 000 заражених сидом. Ако се овакав начин природног прираштаја настави Срби ће без икаквог рата бити национална мањина на свој својој територији до 2020. године. 150 000 абортуса годишње је милион и по за десет година. За двадесет година губитак који смо ми Срби бројчано имали као у I и II светском рату заједно. Сада је абортус доступан, узаконен, девојчицама у најранијем узрасту. И та деца у својој почетној младости долазе на такозвано чишћење незнајући шта чине себи и својој утроби.

- Који су фактори утицаја најпресуднији?

Очито је да ми живимо у последњем, апокалиптичном времену које Црква Божија пророкује већ хиљадама година када ће се над у злу уједињеном човечанству појавити последњи лажни месија – Антихрист. По учењу цркве у последња времена човечанство ће се ујединити у једну лажну државу, са једном лажном политиком, једном лажном светском религијом, једном војском, једном банком... Али да би се појавио Антихрист потребни су анти људи, анти закони, анти време. Све мора да буде анти и супротно од онога што је Бог благословио. Има ли већег анти века него што је овај, крвави двадесети век, кога отац Јустин са правом назива „веком атомске технике и прашумске етике“. Хајнрих Химлер, надзорник логора смр-

ти у фашистичкој Немачкој био је изванредан познавалац класичне музике и ликовне уметности тог времена. У исто време то је био човек, који је командовао индустријом смрти за уништење Словена, Јевреја и цигана као „нижих раса“. Он је споља био нормалан човек, изнутра то је био ђаво у људском облику. Има ли ичега страшнијег од абортуса. Ја мислим да нема. Мајчина утроба је најсигурнији простор после раја у коме се човек налази. У том простору човек би хтео и касније да обитава. Психолози који се баве проучавањем наталне психологије доказали су да је омиљени начин на који одрастао човек спава управо тај фетални положај. Одједном у мајчиној утроби ножеви, коци, средства за ликвидацију...

- Али Достојевски је говорио: „Сви смо криви за све“?

Да је дете у утроби мајке жив човек и свесна личност то не каже само црква. Црква то зна већ столећима. Канони јасно стављају до знања да када се споје женска и мушка полна ћелија од тог трепутка и душа настаје јер то је човек и у том човеку душа, на нама чудесан, људском разуму недоступан начин. Бог је ствара. Црква каже: „Абортус је утробно чедоморство детета у мајчиној утроби“. Али паметњаци који су нас усрећили, и не само нас већ и читаво човечанство, за себе кажу „паметнији су од бога“. Довољно је гледати телевизију, читати новине, што вам не препоручујем. Штампана у Србији се бави духовном смрћу међу младима. Пише о синтетичким, тобож, лаким дрогама, сексуалност се приказује на најсуровији и најбруталан начин. Девојчице губе невиност до 12. године а у двадесетим већ су богаљи. Не само духовни. Прочитао сам текст у омладинским новинама: „Другарица пита другарицу, да ли да спава први пут са оним кога воли или кога не воли. Ова друга јој предлаже да спава са оним кога не воли јер ће лакше преболети када оде од ње онај кога већ не воли“. Нема више шта да се крије. Све је обнажено, уништено, лишено тајне и срама. То је Србија данас, драги моји. Она Србија са чијих крајпуташа су гледали они дивни младићи и девојке који као да су сишли са фресака. Она Србија у којој је момак девојку звао селе, а она њега браће. Србија у којој је по десеторо чељади било у породицама. Србија данашња у чијим домовима су важније и бројније цуке-

ле од деце. Да се псима који су велики као телац купују крменадле, плету и облаче чарапе за шапе... Закукао би Његош: „Ој, кукавно Српство угашено!“

Ја немам ништа против паса већ само говорим о несрећама које су нас погодиле и учиниле јадним и бедним. Каже народ, казна Божја. Оно што се зове казна Божја, то је само повлачење Божје и допуштање да људи жању оно што су са ђаволом сејали.

- Шта је sida?

Нико није умро од сиде – људи умиру од обичне кијавице или безазлене инфекције. Сиде – њен вирус само разори имуни систем организма. А шта је имуни систем организма него материјални симбол покрива Божијег, заштите Божије над човеком. И када Бог види да га тај човек неће, да је рецимо полно изопачен, или да живи неморалним полним животом, тада се Бог повуче и допушта да човек пожање оно што је сејао. И човек умире на пример од неке безазлене бољести. Један од узрока пада Римског царства је појава полне болести тзв. гонореје. Та се болест појавила у време владавине цара Нерона, великог прогонитеља Хришћана. Гонореја је настала и зачела се у тадашњем Риму због огромног разврата и блуда у Сенату. Човек је боголико биће и створен је да воли. Нема никога од нас ко не жели да воли и да буде вољен. Љубав треба крунисати потомством јер свака љубав је плодна. Истинска љубав рађа децу. Свети Сава је био монах и није ступио у физички брак. Није имао физичку децу. Али Свети Сава је родио цео Српски народ. Апостол Павле каже хришћанима: „Децо моја коју опет у мукама рађам док се Христос не уобличи вама“. Дакле и духовна љубав је плодна и брачна љубав која је и телесна и духовна. У САД је у току доношење закона да ће се демонстрације против абортуса сматрати терористичким актом. Господ би био кадар да заустави све ове катастрофе када би се људи покајали и вратили вери. Она деца која нису рођена неће дати онима који их нису родили да виде Царство Небеско ако се не покају за своје грехе. Пред нама је пут личнога и саборнога покајања. Нама није остала никаква политика сем небеске политике, враћања Христу и Светом Сави. Ако успемо у томе све ће нам поново бити благословено.

МОЛИТВА

Господе,
пред Тобом смо сви малени,
па прашњави,
трули
и зелени...

Дај нам да се усправимо и замиришемо
као трава!
Покропи нас росом благодати Твоје!

Да као лале пожутимо од поста, молитве,
труда и испосништва,
искрених и усрдних подвига...

Или кжо оне црвене - да поцрвенимо од
стида
због лењости и немарности
и силних и многих сагрешења наших.

Дај да побјелимо као лале бијеле,
кжо Бијели анђео, што је кристално бијел и
чист;

да бјелина избјели и убјели све нас,
да бјели будемо
као небо бијело,
кжо бијел дан,
и као снијег по планинама
и чисто и бјело зимско јутро...

Бјели кжо пахуљица,
као лабуд и лабудница,
кжо голуб и голуница,
као брада смјерног и светог старца,
бјели кжо вјенчаница,
као дјечак и дјевојчица,
бјели као невина и чиста душица...

Бјели и чисти од гријеха, као што је била
Богородица.

Отвори латице душе,
срца,
разума,
као што јутром отвараш лале
снагом и моћи Твојега ума.

Те се усели у нас, да преживимо и да живимо
с Тобом у себи, и у Теби да будемо...

Душа ми дрхти...
Уплашена бригама, страхом овога свијета,
а врата мало одшкринута...
Отвори и уђи, Господе, у душу!

И срце ради механички -
као машина,
апарат
и пумпа;

Огрубело од рана и рањавања,
од непријатеља и мртве браће,
сахрањене и покопане
па ископане и пренесене

на нова гробља,
у нове гробнице;

Од премјештања и путовања
из нужде и притисака;

Од издаја и прогона
од живих мртваца
и мртвих путештвеника,
од рата,
пуцњаве метка
и граната...

Оуглало срце, па постало безосећајно и тупо
од
ужаса и притисака. Отврдло и огрубело.

Зато отвори благо латице и уђи!

Усели се, Господе, меко и њежно као у лале,
па да се срце моје отвори
за милост и осјећање
за пажњу и разумјевање
и за мир унутрашњи
за љубав према ближњима
и према непријатељима,
за праштање
и љубав према Теби, Љубави именована.

Отвори срце моје за љубав савршену!

Ум ми отвори и очисти.

Нека мисли суморне оду
и мисли зле
и нечисте.

Отвори ум мој, Најумнији
Разумни, разум ми отвори!

Да се не зачињу у уму моме
мисли нечисте,
глупе
и блудне.

Очисти ум мој од будалаштина,
од сумњи и невјерице,
од тврдоглавости и искључивости,
од сталних и упорних запиткивања
и доказивања,

од тешкоћа,
заврзлама
и глупавости,
од мисаоних застрањивања...

Отвори ум мој, као латице лале што
отвараш;
и учини га лепршавим и лаким, као што је
цвијет
лале на благом и њежном прољетном
повјетарцу.

И очисти, Господе, ум мој од свих злих,
рђавих,
ружних и лоших помисли и жеља,
као што меком и благом прољетном кишом
омијеш и очистиш сваку лалу појединачно,
прије него је благо и прољетно вече,
по Твојој Умности и Промислу,
опет затвори и скупи.

Тако окупи,
скупи
и сабери
и учврсти ум
и мисли моје, Господе!

Затвори их као катанцем
и бравом,
као ланцима и стетама
на утврђењу и неоторивој кули
или бедему,
са чуварима и стражарима будним,
који разликују шумове ноћне.

Затвори чврсто и јако,
но и тихо,
њежно,
полако -
као што затвараш цвијет лале
и скупљаш латице, благо
до следећег јутра и сванућа...

Да починем и одморим се
од свих прљавштина
и напора,
узнемирености
и брига,
које и нису бриге...

Тихо и благо,
ненамјештено и ненаметљиво -
као што цвијет лале затвараш -
затвори и закрили,
заштити и сачувај
и крхку љуштину мојега тијела.

Затвори и упокоји сво зло у мени
и око мене

и сваки гријех
и све моје непријатеље одагнај,
као што непримјетно чуваш и милујеш лале
у башти и дворишту
у порти ваведенској.

Ојачај и укоријени
вјеру и наду моју,
као луковцу од лале;

Разгранај врлине,
темељно,
као листове...

И као што је стабљика,
једна и чврста,
украшена дивним

и предивним
цвијетом лале;
украси и мене овдје,
да бих тако украшен
и лијеп

стекао непролазни вијенац славе
у миомирисном и непролазном
Царству Твоме,
у рајском врту
у цвијетној башти вјечнога живота
са Тобом, Господе.

Амин.

Пројонамесник Момир Васиљевић

ЖИТИЈЕ ВАСИЛИЈА ТВРДОШКОГ И ОСТРОШКОГ - СВЕЦА БОЖИЈЕГА

*И сада немој заборавити твоја љубљена чеда, Светијашељу,
свима нам је појтељна твоја помоћ.
Моли се својим владару свети;
моли се да нам Бог - највећи Победник - дарује победу (...)
над видљивим и невидљивим непријатељима. Амин.*

Данас, године Господње 1996. се навршава тачно 325 лета од чудесног упокојења и у Господу престављења великог светила и поборника вере Православне Светог Василија Чудотворца, ревностног утемељивача духовног живота Српског народа Захумља, данашње Херцеговине, Црне Горе и шире.

Ово је дан, који је одређен да у њега отворимо велику књигу са именима наших славних Светитеља и предака, да их доживимо у молитвама, да се надахнемо њиховим примерима, њиховим Богољубљем, родољубљем, братољубљем и човекољубљем. На првом листу поменуте књиге је златним словима записано тезоименито име Светог Оца, кога, ево баш данас славимо. Он је у сваком погледу био неоториви ступ и тврђава вере Спаса Христа. Српска Православна Црква се радује, што је Милостиви Свечовекољубиви Господ, кроз њену мукотрпну историју није оставио без духовних вођа њеног напаћеног, намученог и кроз векове злостављаног народа. И збиља, од Бога, кроз Његову Свету Цркву је послан и Свети Василије Тврдошки и Острошки Чудотворац, који је своју, од Спаситеља поверену му паству охристовљавао, освећивао и просвећивао и на земаљском путу, ка Божијем Небеском Царству руководио.

Црквени песник каже: „Диван је Бог у Светим Својима, Бог Израилевжж. Судећи по речима овог Богонадахнутога и Светим Духом инспирисаног писца, Бог се прославља у онима, који Га љубе, држе Његове заповести и у закону Његовом поучавају се дан и ноћ. А Православни људи су од Бога, као уздарје добили спасење и Богоугодно просвећење. Многе и велике учитеље и научитеље Дародавац је подарио сваком крају земље Српске и у сваком времену његове страсне историје, и у прво доба слободе и у касније доба ропства. Тако и у Богомчуваној земљи Захумској, а кроз њу и свему народу Светосавском, дарова Благ и Животодавац у најтеже доба ропства под Турцима,

овог Светог и Богоносног Оца нашег Василија, новојављеног Чудоделатеља.

Свети Василије, назван Острошки, родио се у Хумској земљи, данашњој Херцеговини, којом је, пре свог отешествија у Свету Гору, владао Свети Сава.

Овај Свети муж Цркве Божије родио се у селу Мркоњић, у Поповом Пољу 28. децембра 1610. године, од побожних, благочестивих и страху Господњем научених Православних родитеља: оца Петра Јова-

*Свети Василије Острошки
моли Бога за нас!*

новића и мајке Анастасије. На Крштењу је добио име Стојан. Дете беше бистрог ума, врло паметно и научено свакој доброј мудрости, а од малена душом ка Богу беше окренуто врлином побожности. Прву школу врлине, свега Светог, честитог и Милом Богу приступачног, коју Свети Владика Николај Велимировић назива домаћим или породичним универзите-

том, Стојан је изучио у својој кући, јер се међу његовим укућанима више мислило и говорило о врлинском животу и души, него о овоземним и пропадљивим стварима. Ина школа његове побожности беше пост, молитва и стално похађање Богослужења у цркви. Богоносни Отац Свети Василије се, иако млад, вазда одликовао смирености и озбиљности, а такође и милостивошћу срца и душе. На једном месту је забележио да је његова часна породица веома скромно живела и како даље стоји: „Једва имаћаху хлеба, колико им је довољножж. Но, ни ону корицу хлеба, која му је припадала, није јео сам, него ју је увек делио са другарима, када би заједно изгнали благо на испашу у планину.

Његове родитеље нису волели неки зли суседи, па ту своју мржњу окренуше и против младог Стојана, а нарочито због његове побожности и мудрости. Да би дете поштедели искушења, а уједно желећи да се он књижи и писмености научи и посвети, родитељи га одведоше у најближи манастир тога краја. Наиме одвели су га у манастир Ваведења Пресвете Богородице - Завалу, чији игуман беше Серафим - Стојанов стриц. Овде се благоразумни и доброћудни младић Стојан научи мудрости Светог Писма и животу Светих Отаца, а такође и полезним светским наукама. Читајући књиге и речи Светих Отаца, душа му се распали љубављу према Богу и Светом аскетском живљењу, те због тога жељаше да се замонаши. У манастру Завали преподобни остаде неко време, па онда пређе у манастир Успења Пресвете Богородице, звани Тврдош у Требињском крају, где је било седиште Требињске епархије. Живећи у овој Светој Обители, блажени још више заволе монашки живот, па зато увећа и умножи своје подвиге, јер коначно реши да овде прими Свети и Анђеоски образ монашки. Сво време он овде провођаше у посту, бдењу, молитвама и телесним трудима. На монашењу доби име Василије. Ово име му беше символ да се, као будући аскета и архијереј, у свему угледа на Светог и великог Јерарха наше Цркве Василија Великог. И као инок настаји подвижнички живети и тако се удостоји примити ђаконски а потом и презвитерски чин, служећи од тада пред Престолом Господњим и Жртвеником са страхопоштовањем и чистотом. Овде је провео једно извесно време, па је отишао у Црну Гору код тадашњег Митрополита

Мардарија, који га је задржао код себе на двору у Цетињу.

Али ни овде се дуго не задржа, него се после одређеног времена врати у свој манастир Тврдош. Но, не имађаше мира ни спокоја од сијасет видљивих и невидљивих ненавидника, због свог ка Богу усмереног, чистог, непорочног и врлинама испуњеног живљења. Проводећи дане у овој Светињи, Светитељ настави подвиге, али, не само на спасењу своје душе, већ још више на спасењу душе свог правоверног народа Божијег. Веома млад је постао архимандрит, али се не заустави у манастиру, него крете у народ на Јеванђелску службу, да као духовник обилази и поучава свој род по Херцеговини, и тако оправда назив прејемника Светих Апостола. Проповедајући народу као негда, његов праотац Свети Сава, дао је повода Турским освајачима и поробљивачима да га назову рајиним богомољцем.

Заиста Свети Василије Острошки беше чобанин блага очевог, у детињству, а пастир стада Христовог, у својим зрелим годинама. Својим пастирским радом изазвао је против себе многе тамошње потурице, који Свецу стално наносише невоље, клеветашу и опадаху га, па му чак пређаху и да ће га убити. Али, он то све подносише, следејући речима Господа Исуса Христа, Који каже: „Блажени сте, кад вас срамоте, прогоне и говоре на вас свакојаке рђаве речи, лажући мене радижж.

Да би се уклонио од те опасности, он се упути у Православну земљу Русију, одакле донесе многе и богате црквене дарове: Свете одежде, црквене сасуде, Богослужбене књиге и нешто новаца за свој народ. Поправљао је запустела и оронула здања Светих храмова, манастира и школа у Тврдошу и при парохијским црквама. Али, лукави и они, који му служе, не имађаху мира, те угодник Божији поново би принуђен да се уклони из тога краја, овог пута у Свету Гору, светионик Источне Православне Цркве и духовног живота. Успут се у Пећи јавио Свјатјејшем Патријарху Пећском Пајсију Јањевцу, упознавши га са тешком ситуацијом, у којој се налази Српска Црква, и подробно му испричавши о врло тужном стању Православних Срба на свим просторима. Одатле настави своје путовање у Свету Гору. Мудри Патријарх, после овог веома важног и корисног разговора, а истовремено увидевши Свечеве способности и квалитете, и дивећи се његовом дотадашњем пастирствовању, намисли да га од-

мах по повратку из Свете Горе произведе за Епископа. Пошто је тамо провео годину дана и обишавши многе скитове и манастире, најпосле се вратио у отаџбину. Ту је Свјатјејшиј сазвао све отачаствене архијереје. Свети је хиротонисан на Преображење Господње 1638. године и постављен за Митрополита Требињског са седиштем у манастиру Тврдошу. Иако не имађаше пуних 30 година, он би удостојен епископског чина, због светости свога живота и због велике потребе Цркве у тим претешким временима. Из Пећи от-

Са службе у Добруну

путова у Тврдош, где би примљен са великом народном радошћу. У то време Турци убише источно-херцеговачког Митрополита Пајсија Требијанина, чије седиште беше у околини Оногоста, садашњег Никшића.

Тадашњи Патријарх у Пећи је био Свјатјејшиј Гаврило Рајић. Он постави Светог Василија за Митрополита ове упражњене епархије. Свети Василије је овом епархијом једно време управљао из манастира Тврдоша, где је до тада живео, па се касније настанио у Оногосту, продуживши овде свој архипастирски рад. Важио је за највећег молитвеника Срп-

скога рода, што је и навело састављаче његовог акатиста и службе да кажу: „Захолмија и Скендерија, тобоју хваљатсја, Чернаја Гора с Приморијем, показујут чудеса твоја жж.

Тих дана, зла војска Али-аге и херцеговачког санџак-бега, похвата и погуби све народне прваке. Светом Василију, у то доба седиште беше манастир Светог Апостола Луке у Жупи никшићкој, а уз то је обновио и манастир Светог Великогученика Димитрија, у селу Попе, крај Оногоста, где је такође повремено обитавао. Најпосле би принуђен да се удаљи у једну пећину, у Цјешивцима, под планином Загарачом. Дознавши за то, к њему долажаху неки старији и виђенији људи из околине, који му саветоваху да одатле пређе у манастир Острог, што Свети одмах и учини. Од тада, из Острога управљаху својом Митрополијом пуних 15 година, окупљајући око себе учене монахе, духовнике и подвижнике. Својим прилозима је, још за живота, обновио црквицу Светог Великогученика Георгија, у пиргу манастира Хиландара, на Светој Гори. Свршаваше метанија, свеноћна Бденија и остале подвиге монашког живота, а хранише се само воћем и поврћем. Телом беше сув, а лицем жут као восак и као такав сам бејаше храм Пресветога Духа. Побожни и Христољубиви народ га је, још док је био жив, сматрао Божијим човеком и Светитељем.

Овај Христов војник, упокоји се у Господу 29. априла 1671. године. Целебне му и чудотворне мошти почињу у цркви Ваведења Пресвете Богородице, у манастиру Острогу. Над њима су се догодила многа чудеса, па се Свети Василије и с правом назива Чудотворцем. Овде су утеху и оздрављење, било оно телесно или душевно, налазили, не само Православни Срби, него и иновјерни са јаком и непоколебљивом вером, у чудодејство нетљених моштију. Њему, као у знак хвале за молитвено посредовање, Православни народи подижу велелепне Богомоље и храмове.

Ходатајством Светог Оца нашег Василија, новојављеног Тврдошког и Острошког Чудотворца, нека Господ Христос, у ова тешка времена и зле дане, помилује и спасе све Православне Хришћане и све људе Своје. Амин!

*Беседа коју је сшуденїи
Живко Илић изрекао у
Духовној Академији у Србињу
на дан славе,
Свештог Василија Острошког*

О ПОДРАЖАВАЊУ ХРИСТУ

Видимо у свету да поданици цару, слуге господару, деца оцу, ученици учитељу и други људи другим људима подражавају...

А коме ми хришћани да подражавамо? Које другом ако не Христу, од кога име своје имамо. Он је наш Цар, ми смо поданици Његови. Он је наш Господ, ми смо недостојне слуге Његове. Он је наш Отац, од кога смо се поново родили, ми смо недостојна деца Његова. Он је наш Учитељ, ми недостојни ученици Његови. Које дакле да подражавамо, ако не Њему? Нека синови овога света подражавају један другоме, ми поставимо пред собом Христа и Његов свети живот, и подражавајмо Њему, који самог Себе нама за пример и подражавање предлаже: *дадох вам пример, да и ви чините оно што ја учиних вама* (Јов. 13, 15). Он је био смирен, кротак, тих, трпељив, милостив, милосрдан, тако сиромашан, да није имао где главу склонити, како сам о Себи сведочи: *лисице имају јазбине, и птице небеске гнезда, а Син човечији нема где главу склонити* (Мат. 8, 20). Поставимо пред своје духовне очи ове и друге прекрасне Његове добродетељи, и потрудимо се да им према својим моћима подражавамо.

Он је био смирен, будимо и ми смирени пред Богом и људима. Он је све волео тако да је живот за све положио; волимо и ми један другога, а на првом месту Њега самог. Он је био кротак према свима који су га хулили; будимо и ми кротки према онима који нас вређају. Он је био дуготрпељив у свима страдањима својим; претрпимо и ми све незгоде што нам се догоде. Он је презрео сву славу овога света, част и богатство, будући Господар свега; презримо и ми и заволимо вечна блага... Он је светлост свету, ако за Њим будемо ишли, нећемо ићи по таму, него по светлости. *Ја сам светлости свету* (Јов. 8, 12). *Он је истина и живот* (Јов. 14, 6). Ако се овог пута будемо држали, нећемо залутати; ако за овом истином будемо ишли, нећемо бити преварени од варљивог света; ако се овог живота будемо држали, нећемо умрети, него ћемо бити живи навек.

Св. Тихон Задонски

„Мисионарска писма“

РАТНИКУ ЈОВИЦИ Н.

Пишеш о чудесном случају, који ти се догодио у рату. Неко је на бојном пољу раздавао војницима Нови завет. Мале књижице, добро укоричене. Узео си и ти. И јетко си приметио: овде се тражи челик и олово а не књиге; и ако нас челик не спасе, књиге заиста неће! Такву си примедбу ти учинио. Јер до оног дана ти ниси ништа полагао на веру Божју. Сматрао си је као неком старом кабаницом, коју караван људски од памтивека собом бескорисно вуче.

Али ипак примио си књижицу и метнуо је унутра у џеп с леве стране. Шта се догодило? Ти сам кажеш: чудо Божије; и ја потписујем. Тог истог дана отвори се жестока борба. Око тебе су падали рањеници. На једанпут и ти се претуриш. Ударило те челично зрно. Ухватио си се руком за леву страну. Чекао си крв да потече. Кад си се свукао, нашао си куршум у оној књижици, баш у правцу срца. Стресао си се сав као у грозници. Прст Божји! Света књига спасла ти је живот од челика и олова. Тај дан ти сматраш својим духовним рођењем. Од тога дана почео си се Бога бојати и веру пажљиво проучавати. Ипак, није стара кабаница! И не носи њу караван људски узалуд.

Бог ти је својом милости отворио очи. Стоји написано: *Бог љубави и љуби а грешине милује*. Неки су људи у рату изгубили тело, а неки душу. Први су изгубили мање, а неки су задобили душу своју. Ови су прави победоци. Било их је који су отишли у рат као вуци а вратили се из рата као јагањци. Ја знам доста таквих. То су они који су, као и ти, кроз неки чудесан догађај осетили, да невидљиви Бог корача поред њих. Као што је рекао славни Псалмист: *својих Бога пред собом; с десне ми је стране, да не поспрем*. Читаш ли Псалтир?

Па кад си ти, као, ондашњи неверник, осетио како Свевишњи заседа у људски живот, како ли тек верни и побожни?

Причао ми један познати Београђанин, како га је Бог спасао, да не буде интерниран. Дотерали нас, вели, у полицију и постројили у двориште. Војничине ћесареве брецају се, грде, шамарају. Кога? Синове Косовске! Децу

Лазареву! Оне које хоће да интернирају гурају у страну и вичу: унутра! А други-ма опет, које отпуштају, вичу: на сокак! Но ови последњи били су ретки. Ја stojим и дрхтим. А све у себи молим се: Господе, спаси ме! Дође ред на мене. — Чиме се ти занимаш? упита ме зловолно солдат. — Господе, спаси ме! прошах ја и последњи пут, па и не мислећи шта ћу одговорити отворих уста и рекох: Господине, ја држим радњу те децу хлебом храним. Он ме продрмуса вукући ме час лево час десно, као нерешен шта ће са мном, па тек викну: на сокак!

Много је начина у свемудрога Бога. На хиљаде и хиљаде на начина штити Он и спасава оне који Му се моле. У сваком случају оправдавају се и у наше дане речи цара Соломона: *Тврда је кула име Господње; к њему ће уићи праведник, и биће у високом заклону*. Зар је један случај био, да се непријатељу заслепе очи, те не може да види човека кога гони и тражи? Човек ту пред њим, а он га не види. Или да мимоиђе кућу, коју би најрадије опљачкао и разорио? Жена једног српског официра у Београду доживела је баш ово последње. Смотрила је непријатељске војнике како иду из куће у кућу, врше претрес, плачкају, и одводе народ у ропство. Близу су њене куће. Ево их већ у суседној авлији. Шта да ради? Зовне свекрву и децу и клекне пред икону Светог Арханђела. Молили су се с плачем и јецањем. А војници су се издирали на суседа и псовали. Изађоше. Капија се залупи. Сад ће у њену кућу... Ево ... ево! Али неће. Не да Бог! Молитва није узалуд. Изишавши из суседне куће војници мимоиђоше кућу српског официра и одоше у другу. Није им се просто дало да виде капију, ни кућу, vezану молитвом са небом.

Тебе је требао да лупи куршум, па да оставши жив осетиш присуство Бога. А велики свец и праведници осећали су присуство Божје чак и у покретима својих мисли и свога срца. Труди се и ти, да се испнеш до те духовне висине. До тог финог распознавања путева Господњих. До те отмене осећајности за Бога.

Мир ти и радост од Господа.

Владика Николај

ПОГИНУЛИ БОРЦИ У ОВОМ РАТУ

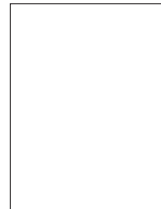
ИЗ ДОБРУНСКЕ ПАРОХИЈЕ
Митрополија Дабробосанска

1. Радoje (Павла) Масал
рођен 1957,
из Вардишта
погинуо 1. 6. 1992.
ОРАХОВИЦА

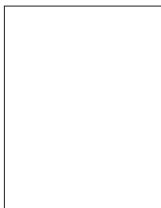
6. Жељко (Драгољуба) Тасић
рођен 1966.
из Босанске Јагодине
убијен у засједи
21. 7. 1992. *ОКРУГЛА*

11. Милосав (Остоје) Цвркота
рођен 1960.
из Цвркота
погинуо 16. 10. 1992.
МЕРЕМИШТЕ

2. Драгомир (Мила) Шимић
рођен 1970.
са Станишевца
погинуо 1. 6. 1992.
ОРАХОВИЦА

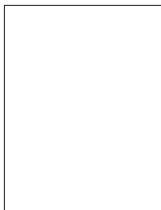
7. Гвозден (Веља) Сикирић
рођен 1952.
из Јабланице
погинуо 1992.
ДРИНСКО

12. Дејо Божовић
рођен 1958.
из Раковића
умро од послед. раија
1993. *РАКОВИЋИ*

3. Жељко (Добривоја) Сикирић
рођен 1963.
из Вардишта
погинуо 1. 6. 1992.
ОРАХОВИЦА

8. Жарко (Видоја) Милошевић
рођен 1950.
из Грања
погинуо 10. 9. 1992.
МЕРЕМИШТЕ

13. Слађан (Душана) Симић
рођен 1968.
из Босанске Јагодине
погинуо 9. 4. 1994.
ЈАБУКА

4. Миљко (Тодора) Масал
рођен 1959.
из Вардишта
погинуо 1. 6. 1992.
ОРАХОВИЦА

9. Новак (Стева) Арсић
рођен 1966.
из Велетова
погинуо 15. 9. 1992.
БРОДАР

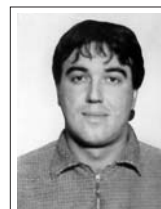
14. Вељко (Арсенија) Бакић
рођен 1962.
из Будимлије
погинуо 1. 6. 1995.
ОЛОВО

5. Душан (Здравка) Ракић
рођен 1964.
са Мацута
погинуо 17. 6. 1992.
МИЛОШЕВИЋИ

10. Радoje (Влајка) Шимић
рођен 1956.
из Бијеле
погинуо 18. 3. 1993.
ДОЊА ЛИЈЕСКА

15. Горан (Томислава) Божовић
рођен 1966.
из Вардишта
погинуо 18. 9. 1995.
ВАРДИШТЕ

ПОМЕНИ ГОСПОДЕ ПОСТРАДАЛЕ У ОВОМ РАТУ

ДЕЛОВАЊЕ ЗЛЕ И ДОБРЕ РЕЧИ

Једном је ава Макарије Велики пошао у Нитријску гору, у којој је било много монашких скитова (заједница) и усамљеничких ћелија. Са собом је повео свога ученика, коме је заповедио да иде напред испред њега. Док је старац ишао полако, ученик је брзо измицао и одмакао прилично далеко. Он на путу сретне идолског жреца, који је на своерамену носио потезе дрвено стабло и журно грабио напред. Да му се наруга, ученик му додаје: „Куда журиш, демоне?“ Жреца то увреди и наљути, збади терет са себе, ухвати ученика и тако га изубија, да је као полумртав остао да лежи, а жрец узме свој терет и продужи пут напред. Нешто касније он се сретне са авом Макаријем, који га љубазно поздравља речима: „Здраво да си, трудољубиви човече!“

Изненађен оваквим поздравом од хришћанског монаха, жрец му одговори: „Шта си добро видео на мени, да ме тако поздраваш?“

– Видео сам да си трудбеник и да журиш некуд, одговори му старац.

Жрец му на то рекне: „Твој поздрав дубоко ме је дирнуо, и ја из тога закључујем да си ти велики слуга Божји, сасвим различит од некаквог вајног монаха, са којим сам се мало пре срео. Он ме је увредио, па сам га за то добро истукао“.

После ових речи, жрец је пао пред ноге Макарије, загрлио их и узвикнуо: „Нећу да те оставим, док и мене не учиниш монахом“.

Ава пристане и поведе га са собом.

Кад су дошли до оног места, на коме је лежао претучени монах, подигну га и на рукама однесу до суседне цркве и положи га у њу. Кад су монаси видели познатог им идолског жреца са авом Макаријем, веома су се изненадили. Жрец се покрстио и потом замонашио. То је деловало на многе идолопоклонике да се крсте и приме хришћанску веру. Тим поводом ава Макарије је рекао: „Реч горда и зла добре људе озлојеђује, а реч смирена и блага и зла људе придобја ка добру“.

МОЛИТВА И МИЛОСТИЊА ЗА УМРЛЕ

Ако сама молитва може много да значи за умрлога, у толико више она ће бити кориснија за њих када буде сједињена са милостињом и другим добрим делима за умрле. Цена милостиње била је позната још и у старозаветној цркви као што се то може видети из речи побожнога Товита: „Милостиња, говори он, избавља од смрти, и њоме се чисти сваки грех, и не осипања да се иде у тамницу (12. 9, 4. 10). Слично овоме говори и Премудри Сирах: „Благодати добрих дела нека буде пред сваким живим, а и над мртвацима не забрани ову благодат (7, 36). У нашој православној Цркви заповест о чињењу добрих дела добија своје опширно значење. Спаситељ назива милостиве блажени и обећава им, да ће на небу бити помиловани. И божански ученици, Његови Свети Апостоли, заповедали су вернима да чине добра дела ближњима. Свети Оци Цркве учили су томе и речју и примером. Свети Јован Златоуст у

својим беседама описује, како велико значење има милостиња. Ево неких речи: „Нашта није толико јако, ни моћно да изглади грехове, као милостиња: девичанство и пост јесу сопствености девственика и испосника, и не спасавају никога сем подвижника. Међутим, милостиња простире се на све и обузима све удове тела Христовог“. Тај свети отац много пута разговарао је са вернима о благодатним последицама милостиње и других дела милосрђа за умрле. Тако у тумачењу на Јеванђеље светог Јована Богослова, свети Златоуст говори: „Хоћеш ли да поштујеш умрлога? Поштуј га милостињом и добрим делима“.

Побожно предање сачувало је важан догађај, који добро показује, како је за умрле корисна милостиња, која се даје ради њих и у име њихово.

У блаженог Кир-Луке био је рођени брат, који се по ступању у монашки чин мало бринуо о својој души. У таквом ста-

њу безбрижности њега постиже и смрт. Блажени Лука, будући жалостан што се његов брат није приправио на смрт као што треба, молио се Богу, да му открије његов део наслеђа. Једанпут виде старац душу брата у власти злих духова и одмах после овога виђења посла да се прегледа његова келија. Послани прегледаше и нађоше неке ствари и новац из чега је старац разумео, да душа његовог брата страда између осталог и због нарушења монашког завета о сиромаштву. После овога, у време молитве, старцу се показа суд на коме се светли ангели препираху са духовима злобе за душу брата. Старац зачу вику злих духова: „Душа је наша; она је чинила наша дела!“ Ангели пак говораху да се она избавила милостињом, која је за њега учињена. На ово зли дуси одговорише: „Зар је умрли давао милостињу? Зар није то учинио овај старац што стоји?“ и показују на Кир-Луку. Блажени подвижник одговори: „Да, ја сам чинио милостињу, али не за себе, већ за ову душу“. Поругани дуси, чувши одговор старца расејаше се, а старац умирен виђењем преста да сумња и да се жалости за брата. Слично овоме је пример, који сведочи о благотворним последицама милостиње за умрле, сачуван у житију преподобне Анастасије. Света игуманија Анастасија пред свој одлазак из овога живота заповеди сестрама свога манастира, да ради њенога спомена постављају трпезу за сиромаше за 40 дана. Деси се, да су сестре само десет дана испуњавале ову заповест своје игуманије. Ова небрижљивост изазва свету игуманију из другог света. Јави се у пратњи два ангела неким сестрама у манастиру, па им рече: „Због чега сте преступили моју заповест? Ви треба да знате, да милостиња чињена за 40 дана за душу умрлога умишљивљава Бога. Ако су душе умрлих грешне, оне кроз то добијају опроштај грехова; ако су праведне, то добра дела, чињена за њих, служе на спасење оних који их чине“.

За њојој души

**оца Љупка и мајке Миленке
Микавица**

синови Видоје и Раденко и кћи
Нада са породицама прилажу 160 дин.

ДАБАР

Спонзор првог броја нашег билтена било је
НИП „Туристичка штампа“ из Београда, на чему им се најтоплије
захваљујемо желећи од Господа успех у раду и свако добро

А ГОСПОД ТУЖНО ...

Сиромах неки лутао јадан,
Корицу суху за стомак гладан,
Стид би га да тражи хљеба,
А Господ тужно гледаше с Неба.

Сиромах неки од врата до врата,
Мољаше људе кжо брат брата,
Да ради нешта за кору хљеба,
А Господ тужно гледаше с Неба.

Сиромах неки стидно тако,
Погнуте главе иш'о полако,
Не би ли наш'о кору хљеба,
А Господ тужно гледаше с Неба.

Сиромах неки видје не вреди,
Да се потуца по већој бједи,
Људи пресити и меда и хљеба,
А Господ тужно гледаше с Неба.

Спазивши цркву уђе полако,
Од туге, јада горко заплак'о,
Молитвом тражи од Бога хљеба,
А Господ тужно гледаше с Неба.

У храму прота бејаше стари,
За сиротана много не мари,
Немарно пружи корицу хљеба,
А Господ тужно гледаше с Неба.

„Хвала ти оче“, осмјех се јави,
„На дару малом, дару љубави“,
У џеп стави корицу хљеба,
А Господ тужно гледаше с Неба.

Није за свијет овај слуга,
Да га рањава, да му се руга,
Зар никог нема да да хљеба,
А Господ тужно гледаше с Неба.

И узне сиромаша Господ себи,
Да више патио тако неби,
Доби вјечност – небеског хљеба,
А људе тужно гледаше с Неба.

Доле на земљи у гроб га спусти,
Сиромах други – пар суза пусти,
И стави крст на коме пише:
„Сиромаху Неком ког нема више“.

Ј. Ј. Г.

На насловној страни: **Црква у Сокоцу** (посвећена Св. Пророку Илији)
фото: Саша Савовић

ДАБАР

Билтен излази тромесечно

**С БЛАГОСЛОВОМ МИТРОПОЛИТА
ДАБРОБОСАНСКОГ НИКОЛАЈА**

Главни и одговорни уредник:
Јеромонах Калистрат (Бобушић)

Технички уредници:
Јеромонах Јован (Гардовић)
Мирослав Радуловић

Редакција:
протоном. Богдан Станишић,
протоном. Рајко Цвјетковић,
протоном. Милосав Видаковић,
протоном. Момир Васиљевић,
и. Миомир Боровић,
Саша Савовић (фото)

Сарадници:
Жељко Радовић, Теодора Пајић,
Мирко Котлаја, Ратко Боловић,
Живко Илић

*Уредништво
и администрација:*

**МАНАСТИР УСПЕЊА
ПРЕСВЕТЕ БОГОРОДИЦЕ
Добрун, Република Српска**

Адреса редакције:
Манастир Добрун
31243 Мокра Гора

Телефон:
(073) 612-603

Рукописи и фотографије се не враћају

Тираж:
1500 примерака

Штампа:
**НИП Туристичка штампа
Београд**

Компјутерска припрема:
Мирослав Радуловић

спонзор овог броја **ПАНОНСКА БАНКА ад**